

1986
1896

1981. eln. sz.

XIII.

Méltóságos Káptalani Helynök Úr!

Volt szerencsém Méltóságodat felkérni, hogy addig is, mig a lelkészi (A lelkészek jövedelmek és kiadások összeirására vonatkozó rendelet és egyéb nyomtatványok és segédílek-kellő számú példányait megküldhetem, 878. eln. sz. a. kiadott rendeleteimet tudomásul szek jövedelmeinek össze-venni és a bölcs kormányzása alatt álló egyházmegye papságát annak pontos eszközölésére és keresztülvitelére előzetesen is előkészíteni méltóztassék.)

Midőn most minden lelkészszégrészére egy rendelet, három rovatos füzet és egy bevallási minta egyidejű megküldése mellett a rendelet végrehajtására vonatkozó utasítást is csatolni szerencsém van, újólag kérem Méltóságodat, hogy az összeirás gyors és pontos keresztülvitele érdekében minden lehetőt megtenni méltóztassék.

Nem kell Méltóságod előtt ecsetelnem azon kiáltó nyomort, a mely igen sok helyen enyhítésre vár. A nagyméltóságú püspöki kar minden tagjának nemes szive megdobbant már ennek gondolatára, a mit bizonyít az eddigி intézkedések láncolata. Ezek eredménytelensége lehetett föindoka a nagyméltóságú püspöki kar azon elhatározásának, melylyel az összeirások keresztülvitelére a kormány közreműködését igénybe venni elhatározta.

A kormány nemcsak azon általános jogcímén teljesítette a magas püspöki kar kivánságát, amelynél fogva minden szép, jó és nemes eszmét készséggel támogat és előmozdítani, megvalósítani törekpszik; nem egyedül azon állami és különösen nemzeti szempontokat tartotta szem előtt, a melyek a lelkészi kongrua ügyét, az első sorban és főképen egyházi belügyön kívül egyszersmind nemzeti ügygyé teszik: de minden habozás nélkül elfogadta a közreműködésre való felhívást, mert az 1848. évi III. t.-cz. 6. §-a értelmében erre magát különösen is feljogosítottnak érezte annál inkább, mert ugy a legmagasabb rendeletek, valamint a folytonos gyakorlat bizonyítják, hogy Ő cs. és ap. kir. Felsége az egyházat illető minden ügyben, mint ezen egyháznak legfőbb kegyura, felelős minisztere által intézkedik.

E címen terjesztettem fel annak idején Ő cs. és ap. kir. Felsége elé a kongrua-bizottságnak az összeirásokra vonatkozó javaslatát s midőn a legfelsőbb jóváhagyást és rendelkezést megnyerni szerencsés voltam, adtam ki azon rendeleteimet, melynek keresztülviteléről szó van.

Meg vagyok győződve, hogy Méltóságod a cél magasztosságát tartván szem előtt, pápságának ismert lelkiismeretessége mellett az összeirásokat a legnagyobb pontossággal fogja eszközöltetni és saját hatáskörében megtalálja azon eszközöket és módokat, melyek a részletes rendelkezések mellett is okvetlenül szükségesek arra, hogy a nagy fáradáságnak kellő eredménye legyen.

Részemről a legnagyobb készséggel igérem, hogy Méltóságod ily irányú törekvését minden rendelkezésre álló módon előmozdítom.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapest, 1896. évi junius hó 5-én.

Wlasics.

(Miniszteri
utasítás.)

Ő császári és apostoli királyi Felsége Bécsben 1895. évi április hó 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyni méltóztatott azon irányelveket és utasításokat, a melyek alkalmazásával a latin és görög szertartásu kath. lelkészek és segédelek készek jövedelmei összeirandók.

Ennek alapján adtam ki folyó évi március 17-én 878. eln. sz. a. azon rendeleteimet, melynek szives előleges tudomásul vételét kérni szerencsém volt.

Ezen rendeletből, valamint az összeirási rovatos iveaukból a kellő számú példányokat egyidejűleg csatolván, tisztelettel kérem a Főhatóságot, hogy a rendelet 3. §-ának értelmében az összeirások foganatosítása iránt intézkedni méltózzassék. Hasonlóképen melléklek egy kész bevallási mintát. A kellő számban csatolt mintából a lelkészek kellő tájékozást nyernek arra nézve, hogy miként kell bevallásait elkészíteniük.

A mellékelt rendeletből és mintából minden plébániára egy, a rovatos iveaukból pedig három példány küldendő.

Az esetleg szükséges javítások eszközölhetése vagy elrontott példányok pótlása céljából néhány fölös példány csatoltatott.

A továbbiakra nézve a következőket van szerencsém a Főhatóság nagybecsű figyelmébe ajánlani :

1. §.

A lelkészek utasitandók, hogy a bevallások igazolására szükséges okmányokat a rendelet egyes szakaszaiban megjelölt hatósági közegektől beszerezzék.

Erre vonatkozólag megjegyzem, hogy a visitatio, canonica, más alapokmány, szerződés, vagy egyezség másolatait a lelkészek tartoznak elkészíteni és azokat az eredetivel együtt a hatóságoknak hitelesítés céljából bemutatni.

Az illetékes hatósági közegek ezen bizonylatok, okiratok és hitelesítések bályeg- és dijmentes kiállítására egyidejűleg azzal lettek utasítva, hogy ezeket a lelkészek bályegmentes, de írásbeli megkeresésére állitsák ki.

2. §.

A bevallások elkészítésére a rendelet hatvan napot enged, a mely határidő alatt azok kellően fölszerelve és aláírva az egyházmegyei hatóságokhoz lesznek beküldendők.

3. §.

A beérkezett bevallások első sorban az egyházmegyei hatóságok által vizsgálandók át.

A további eljárás a rendelet 38—40-ik §§-aiban van körülirva.

Megjegyzendő, hogy ezen átvizsgálás a bevallás alaki részére vonatkozik, nem a jövedelmi és kiadási tételek érdemleges elbirálására és csak az a célja, hogy a mennyiben a lelkész a rovatos táblák kitöltésénél tévedést vagy hibát követett volna el, a fölszerelésben pedig hiányos vagy felületes, akkor az egyházmegyei hatóság által pótlásra köteleztessék.

Az egyházmegyei hatóság ez alaki átvizsgáláson kívül a főrendelet 39. §-ban el sorolt megállapításokat is teljesíti, illetve a megfelelő rovatba vezeti.

4. §.

A főrendelet 33. §-a értelmében a nagyobb épületfentartási költségeket az egyházmegyei hatóság igazolja.

Ezen épületfentartási költségekre nézve irányadók: a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 1873. június 6-án 31.937. sz. a., a) valamint a pénzügyminiszteriumnak 1881. évi október 4-én 63.141. sz. a. b) kiadott rendeletei; továbbá

a) I. Kegyúri kötelezettségből csak oly épületek emeltek, a melyek az egyházi törvények értelmében a kegyurasággal szorosan kapcsolatosak; ilyenek: templom s ezzel összeépült torony, a templom kerítése és netán melléképületei; továbbá a lelkész és segédlelkészülak és ezeknek tartozékai: a konyha, éléskamra, pincze, árnyékszék, a lelkészüi lak kerítése, s ott a hol az egyházlátogatásig biztosítva van, az istálló és kocsiszín.

II. A gazdasági épületek, mint: istállók, esőrök, fészerek hambárok, ólak stb. a kegyurat nem terhelik, s ezek akár újraépítéséhez, akár kiigazításához a közalaptányok mint kegyurak csak azon esetben járulnak, ha ebbeli kötelezettségek és ennek mérve egyházi látogatás vagy más jogérvényes okmány által igazolhatók. minden más esetben ezen épületek felállítása és kiigazításának kötelezettsége az illető hitközségek hivéinek terhére esik.

III. Általában pedig úgy az új építkezések, mint a kiigazításoknál, melyek a fennebbiek szerint a közalaptányokat mint kegyurakat terhelik, zabállyal szolgál, hogy a kegyür csak annyiban tartozik ezek költségeit első sorban viselni, amennyiben az illető egyháznak külön, e célra szentelt vagyona nincs; és ez esetben is:

IV. A kegyür akár az új építkezések, akár a kiigazításoknál csak a szükséges anyagokat és a pénzbeli kiadásokat viseli, míg ellenben a hivéi kötelesek az összes kézi és szekeres napszámokat ingyen leróni.

V. A kegyuraságot terhelő akár új építkezések, akár kiigazítások költségvetéseinak elkészítése és általában az építkezés vezetése a kegyurát illeti.

VI. Azon gazdasági épületek tekintetében, melyek a II. pont szerint a kegyurat nem terhelik, az illető egyház vagy lelkész és hivéi egymásközti hozzájárulási arányára nézve irásbeli kötések hiányában az eddigi gyakorlat szolgál zsinormértékük.

VII. A kegyuraságot terhelő épületekben is minden apróbb kijavítások, melyeket rendszerint minden lakó önmaga tartozik teljesíteni, mint: kályhák igazítása, zákok, ablakvasalások, ajtósarkok, üvegezések stb., a mennyiben az egyes igazítási tétel 20 frtot meg nem haladna, valamint az épületek egész belső tisztogatása is, az illető javadalmas terhére esnek, s ha ily csekélyebb javítások olmulasztásából nagyobb károk következnének be, ezek a mulasztást elkövető javadalmason megveendők.

VIII. minden javadalmas tartozik legkésőbb minden év május 1-ig a szükségessé vált nagyobb igazítások jegyzékét a kerületi főtisztelnél bejelenteni, hogy ezek tekintetében a költségvetés a felsőbb hatóság által kellő időben elkészíthetők. Az elkesetlenben benyújtott bejelentések, a mennyiben az elhalasztás kárral vagy veszélyivel nem jár, csak a jövő évi költségvetésnél fognak tekintetbe vétele; az elkesetből származó nagyobb költségeket pedig az illető javadalmas tartozandik megtéríteni. (Vallás- és közoktat. min. rend. 1873. jun. 6. 31937. sz.)

b) Minthogy tapasztalás szerint a m. kir. kinestár kegyuraságához tartozó lelkészüi lakok s azok melléképületei javításának kötelezettségét szabályozó és minden ideig hatályban levő 1845. évi 12.464. számú udvari kamara rendelet a külhivataloknál nem részesül clég figyelemben, a fentidézett udv. kamara rendeletből kifolyólag rendeltek:

az 1882. évi júnus 1-én kelt 16.388. c) és 1845. évi 12.464. sz. a. d) kelt udv. kam. rendeletek.

5. §.

A rendelet 41. §-a a törvényhatóságok területén alakítandó felülvizsgáló-bizottságokról intézkedik. Ezen bizottságokban az egyházmegyei hatóságok három-három kiküldöttje vesz részt.

A törvényhatóságok ezen bizottság megalakítására általam egyidejűleg felhivattak, azért szükséges, hogy a főhatóság is minden, egyházmegyéje területén

1) Korábbi kegyes kir. rendelet, szabályrendeletek és főleg az 1821. évi júnus 1-én 16.388. sz. a. kibocsátott értelmében, jövedelmeikre való tekintet nélkül és megtérítés terhe alatt kötelezvük a kegyúri hitközségek javadalmazott lelkészei arra, hogy az általuk lakott lelkészeti lakón, nemkülönben gazdasági épületeken, u. m. csürökön, magtárakon, szénatartókon, istállókon, kocsiszíneken, disznóórákon, stb. efféléken minden javításokat sajátjukból fedezzék, a melyek költségét a bérben lakó felek szabály és szokás szerint maguk tartoznak viselni.

2) Tartoznak a lakkázaikban szükségesnek mutatkozó nagyobb javításokat a kegyúrnak vagy képviselőjének idejkorán a végett tudomásra hozni, hogy a késedelmemmel járó nagyobb kiadásnak eleje vé tessék; az ezt elmulasztó vagy késedelmes lelkész a mulasztása által szaporodott költségeket megtéríteni köteles.

3) Az első pontban említett s részben fel is sorolt gazdasági melléképületeken szükséges nagyobb javítások terhe a javadalmas lelkészre nehezül.

4) A 2. pont alatti említett ama nagyobb javítások kifejezése alatt érhetik a fal vagy a házterű nagyobb felének megújítása, vagy a padlatoik javítása stb. effélék.

5) Kisebbszerű tatarozásoknál, minők a kapú vagy fedélzet javítása, a meszelés stb. effélék különbséget szül a lelkések jövedelme.

Az oly lelkések ugyanis, kiknek jövedelme 500 frtnál többre rúg, ezen javítások költségét sajátjukból tartoznak fedezni, és netaláni mulasztásaiért kártérítési kötelezettséggel tartoznak s arra egyházmegyei úton szoritandók is; ellenben az 500 frtnál csekélyebb javadalmuk, e nemű költségeik fedezését a kegyúr-kincstártól várhatják.

6) Arra ügyelni, vajon az 5. pont alatt érintett tatarozás kit terhel, a gazdasági kezeléssel megbizott tiszviselők szoros kötelessége, kijelentetvén: hogy azon hivatal vagy közeg, mely 500 frtnál nagyobb javadalmú lelkész lakásán kisebb javításokat hoz javaslatba, avagy vitet véghez, a lelkész elleni visszkereset fentartásával a kinestárnak innen eredett kárait megtéríteni tartozik.

7) A két utóbbi pontból kifolyólag kegyúri paplakok jókarba helyezésére irányuló jelentéseknel a gazdasági hivatalok elmulasztthatlanul tartoznak az illető lelkész jövedelmeire mindenkor tüzetesen kiterjesznedni.

8) Az 1. pont kiegészítésekép megjegyeztetik, hogy az istállók és kocsiszínök szükséges melléképületeknek jeleztetnek oly községekben, hol a lelkész lovakat vagy teheneket kénytelen tartani; az ily szükséges melléképületek felemeléséhez a község területén rendelkezésre álló könnyebb nemű anyagoknak természetbeni kiszolgáltatásával a kegyúr-kincstár is hozzájárul.

A lelkészeti lakások és melléképületeinél felmerülő javítások, tatarozások jövőre a fentebbiak szempontjából lesznek megbírálandók és a költségvetések ezek értelmében szerkesztendők. (Pénzügymin. rend. 1881. október 4. 63141. sz.)

c) A plebániai lak és a mezőgazdaság folytatásához szükséges gazdasági épületek javításához a plebániós köteles hozzájárulni, az egyházmegyei és a kegyúri hatóság közbenjöttével megállapítandó arány szerint; a netaláni templomvagyón azonban nem forditható e célra. (Udv. kam. rend. 1882. jun. 1. 16388. sz.)

d) 1. A plebániósok, jövedelmükre való tekintet nélkül és megtérítés terhe alatt kötelesek, a lelkészszakon és a gazdasági épületeken, u. m. csürökön, magtárakon, szénatartókon, istállókon, kocsiszíneken, disznóórákon s több efféléken, minden javításokat sajátjukból fedezni, a melyek költségét a bérben lakó felek szabály és szokás szerint maguk viselnek.

2. A lelkészszakon szükséges nagyobb javításokat kötelesek a plebániósok a kegyúrnak ideje korán bejelenteni, nehogy a késedelem által a költségek nagyobbadjának: az ezt tenni elmulasztó lelkész a mulasztása által szaporodott költségeket önmaga tartozik viselni.

3. A fent elősorolt gazdasági melléképületeken szükséges nagyobb javításokat az illető lelkész a saját költségén tartozik viselni.

4. A mi a plebániai épületek többi javításait illeti, ezek vagy nagyobbak, vagy kisebbek.

alakitandó törvényhatósági felülvizsgáló-bizottságba három alkalmas egyént szives-kedjék kinevezni és a kinevezettek neveit az illetékes törvényhatósággal közölje.

6. §.

Ha a főhatóság a törvényhatóság székhelyén három alkalmas egyénnel nem rendelkeznék, akkor lehetőleg a közel vidék lelkészei lennének kinevezendők.

7. §.

A felülvizsgáló-bizottság tagjai rendszerint nem részesülnek napidijakban. Ha azonban az előző szakaszban említett eset fordulna elő, akkor 5 frt napidij fog általam annak idején, a felülvizsgáló-bizottság elnökének főterjesztésére, minden egyes bizottsági taggá kinevezett lelkész részére utalványoztatni.

8. §.

A főrendelet 50. §-a megadja minden lelkésznek azon jogot, hogy ha a törvényhatósági felülvizsgáló-bizottság által megállapított tételeket magára nézve bármilyen okból sérelmesnek tartaná, a megállapítások ellen a központi kongruabizottsághoz felebbezzent.

A 48. § szerint a törvényhatósági felülvizsgáló-bizottság a hitelesített összeirások okmányokkal fölszerelt példányait az egyházmegyei hatóságok irattárának küldi meg.

Késedelmek és zavarok elkerülése céljából utasítandók azért a lelkészek, hogy a törvényhatósági felülvizsgáló-bizottságok megállapodásai ellen benyújtandó fellebbezéseiket az egyházmegyei hatóságokhoz küldjék be. Az egyházmegyei hatóságok azután az okmányolt összeirást csatolni fogják a fellebbezéshez és így fogják ezt a törvényhatósági felülvizsgáló-bizottság elnökének beküldeni.

9. §.

A felülvizsgáló-bizottság teendőit a főrendelet részletesen előirja.

A nagyobb javítások, mint p. o. a fal vagy tető nagyobb felének, vagy a padlatnak javítása és ezekhez hasonlók, mindenkor a kegyuraság által teljesítendők.

A kisebb javításokra, mint p. o. a kapu, fedélzet egy része, vakolat és meszelés s több effélékre nézve ismét különbséget szűl a lelkész jövedelme.

Azon lelkészek, kiknek évi jövedelme régtől fogva 500 frton felül van becsülve, kötelesek ezen kisebb javításokat sajátukból fedezni, mit ha elmulasztanának s ez által az épület kárt szenvedne, kártérítésre köteleztetnek, s erre egyházmegyei hatóságuk után szoritandók. A kiknek évi jövedelme pedig nem üti meg az 500 frtot, ezeknek a kisebb javításokra szükséges költségeket a kegyúr-kinestár fogja utalványozni.

5. A gazdasági kezeléssel megbizott tisztviselők óvakodjanak, nehogy 500 frtnál több jövedelemmel bíró lelkészek lakásán kisebb javításokat hozzanak javaslatba, mert különben ők kötelesek, a lelkész elleni visszkereset fenntartásával, a kinestárnak innen credit káráit megtéríteni.

6. Ily jelentésekben a gazdasági hivatalok mindenkor kötelesek az illető lelkész jövedelmeit tüzetesen kimutatni.

7. A kegyuraság nem köteles a csupán hasznos gazdasági melléképületeket, milyenek csűrök, magtárok, szénatartók, istállók, disznóölik s több effélék, újból felépíteni vagy kijavitani.

8. Azonban ott, hol a lelkész lovat és tcheneket kényetlen tartani, az istállók és kocsiszinek szükséges melléképületeknek tekintendők és csekélyebb felépítésénél azon szokás tartatik szem előtt, hogy a kinestár az illető községek által a helyi szokás szerint teljesítendő paraszt (nem mesteri) és igás munkák mellett építi fel azokat. (Udv. kam. rend. 1845. 12464. sz. a.)

10. §.

Végül meg kell jegyeznem, hogy az 878. sz. a. kiadott rendelet 53-ik szakaszába értelemezavaró sajtóhiba csuszott be.

Ezen szakasz első bekezdésében „kiigazításra“ helyett „kiegészítésre“, a második bekezdésben pedig „kiigazítás“ helyett „kiegészítés“ olvasandó.

Budapest, 1896. évi junius hó 1-én. Dr. Wlassics Gyula.

Nexu hujus Rescripti Ministerialis dimittuntur sub ∙/· ordines Minist. item formulae (mintafüzet) cuivis curatorum in uno et philyrae cancellatae in 3 exemplaribus, in quibus emolumenta, quae vere et realiter ad beneficium et capellaniam pertinent, consignanda veniunt, *minime vero ea, quae ratione gratialis aut subsidiis instar* ad tempus percipiuntur sive a patrono Ecclesiae, sive vigore Ordinis in Circul. ddo 13. Novembris a. 1872. sub nr. 1884 publicati a Rectoribus Ecclesiae et e cassa subsidiaria cooperatorum, utpote quae solum ad tempus organisationis congruae regnotenus suscipienda stabilita sunt.

1987

1896

(Pályázat a berkesdi osztálytanítói állomás üresedésbe jövén,

erre f. évi junius 30-ig pályázat hirdettetik. Az állomás f. évi szeptember 1-én foglalandó el. A fizetés a hivatalos állásban eltöltendő időre fog kiadatni, kezdve szeptember 1-től. Jövedelme 300 frt készpénz, 12 méter tűzifa, melyből az egyik iskolaterem is fültendő; szoba a tanítói lakban ágyfával és asztallal. Kotelessége: az I. II. III. esetleg IV. V. VI. osztálynak tanitása, az iskolásoknak hétköznap és vasárnap a templomba való vezetése; szükségen az ismétlőiskolásoknak tanítása; segédkezés a kántori teendőkben. A pályázó képesített, vagy tanítóképzőt végzett legyen. A folyamodványok felszerelve Berkesdre (posta helyben) Baranya-megyében a róm. kath. iskolaszék egyházi elnökéhez küldendők. Személyes megjelenés ajánlatos.

1988

1896

(Pályázat a boldogasszonyfa somogymegyei községben, az ujonan szervezett róm.

szonyai tanít. kath. osztálytanítói állomásra f. évi julius 20-ig pályázat hirdettetik. Jövedelme: 320 forint készpénz fizetés, egy butorozott szoba a szükséges fütéssel és tisztogatással. Tannyelv: magyar és német. Az állomás f. évi szeptember 1-én elfoglalandó. A kellően felszerelt folyamodványok az iskolaszéki elnökséghez Szent-Lászlóra (Somogymegye) intézendők. Későn érkezett folyamodványok tekintetbe nem véteknék.

1989

1896

Szent-László somogymegyei községen az ujonnan szervezett róm. kath. osztálytanítói állomásra f. évi július 20-ig pályázat hirdettetik. Jövedelme: 320 forint készpénz fizetés, egy butorozott szoba a szükséges fűtéssel és tisztogatással. Tannyelv: magyar és német. Az állomás f. évi szeptember 1-én elfoglalandó. A kellően felszerelt folyamodványok az iskolaszéki elnökséghez Szent-Lászlóra (Somogymegye) intézendők. Későn érkezett folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

(Pályázat a
som.sz.lászlói
oszt.-tanítói
állomásra.)

1990

1896

Rácz-Töttösön (Baranyamegyében) a r. kath. népiskolánál az osztálytanítói állomásra f. é. július 5-ig pályázat hirdettetik. Jövedelme egy polgári évre 350 frt készpénz, egy butorozott szoba és egy ölj kemény hasábfa. Tannyelv: német-magyar. Kötelessége a rábizandó osztályokat önállóan tanitani és szükség esetén az ismétlők oktatásában és kántorságban ingyen segédkezni. A folyamodványok az iskolaszéki elnökséghez Rácz-Töttösre küldendők. Pályázhat képezdevégzett is. Az állomás az 1896/97. iskolai év kezdetén elfoglalandó.

(Pályázat a
rácz-töttösi
oszt.-tanítói
állomásra.)

1992

1896

A nagynyárádi r. k. segédtanítói állomásra pályázat hirdettetik: Évi fizetése 360 frt havi részletekben; egy méter ölj tűzifa fűtésre; az iskolahelyiségen egy butorozott szoba. Tannyelv: német-magyar. A folyamodványok f. é. augusztus 7-ig Nagy-Nyárádra (Baranyamegye posta helyben) az iskolaszék elnökéhez küldendők. Az állomás f. é. szeptember 1-én foglalandó el.

(Pályázat a
nagy-nyárádi
segédtanítói
állomásra.)

1993

1896

A bakonyai plébániához tartozó Boda fiókközségi róm. kath. tanítói állomás nyugdíjazás folytán megüresedvén, erre f. évi június 30-ig pályázat hirdettek. Ez állomás javadalma: 1) természetbeni lakás: 2 szoba, 1 konyha, 1 éléskamra, 1 pincze, 1 padlás, a hozzátartozó istálló és melléképületekkel. 2) 323 □ ölj konyhakert. 3) A községtől egy hold szántóföld használatra, melyet a község munkál és a termést behordja. 4) $\frac{2}{4}$ telek után legelő és erdőilletőség. 5) minden házaspártól (van körülbelül 230 pár) $\frac{1}{4}$ pm. buza; $\frac{1}{4}$ pm. rozs; $\frac{1}{8}$ pm. szemes kukoricza és 10 magyar itenze bor. 6) minden házaspártól 12 kr. lélekpént. 7) minden tankötelestől (van jelenleg 35) 40 kr. tandíj. 8) A községtől vasárnap fejében évenként 21 frt. 9) A községtől évenként 6 ölj tűzifa, melyből az

(Pályázat a
bodai tanítói
állomásra.)

iskola is fütendő. 10) A községtől évente egy szekér előszéna. 11) Egyházi ténykedésekért évente körülbelül 10 frt. 12) Rózsa-féle alapítvány évi kamatja: 20 frt 23^{1/2} kr. Tannyelv: magyar. A kellően felszerelt folyamodványok Bakonyára (u. p. Kővágó-Szőllős) a plébánia hivatalhoz küldendők.

1997

1896

(Pályázat a paárii osztálytanítói állomásra.) Paáriban (Tolnam. u. p. Tamási) a róm. kath. népiskolánál az osztálytanítói állomásra f. évi augusztus hó 1-éig pályázat hirdettetik. Évi jövedelme: 300 frt készpénz, 2 ölt hasábos tüzifa a házhoz szállítva és megvágva, egy butorozott szoba ágynemű nélkül. Kötelme: az egyik vegyes osztály és az ismétlő-iskolások oktatása és nevelése. A kántorságban is jártasak előnynyel birnak. Ez osztálytanítói áillomásra tanítónők is pályázhatnak. Tannyelv: német-magyar. A felszerelt kérvények az iskolaszék elnökségéhez intézendők.

(Personalia.)

Ernestus Forster parochus Pálfaensis nominatus est Suae Sanctitatis Leonis PP. XIII. Camerarius secretus adlectus ad numerum.

Missi sunt cooperatores: Alexandro Gadó ob valetudinem a munere cooperatoris relevato, Neumayer Desiderius e Duna-Szekcső 5-Ecclesias S. ad Augustinum; Áronffy Franciscus catecheta 5-Ecclesiensis ad Villány; Szabó Desiderius e Fadd ad Berkesd; Offenmüller Sigismundus e Berkesd ad Kővágó-Szőllős; Reiner Franciscus e Hosszu-Hetény ad Himesház; Dióssy Josephus e Himesház ad H.-Hetény; Bódy Stephanus e Kurd ad Fadd; Fetter Julius e Bogdása ad Döbrököz; Varga Colomannus e Döbrököz ad Bogdása; Heckenberger Conradus e Harkanovci ad Podgajci; Blažeković Stephanus e Podgajci ad Petrijevci; Komócsy Stephanus e Gödre ad D.-Szekcső; Trinn Joannes ex Olasz ad Szebény; Aulik David neopresbyter ad Gödre; Éber Victor neopresb. ad Ó-Kurd; Szántó Ignatius npresb. ad Zomba; Nunkovits Gabriel npresb. ad Nádasd; Cselenkó Joannes npresb. ad Olasz.

Datum 5-Ecclesiis, die 17-a Junii 1896.

Franciscus a Paula Troll m. p.,

Vicarius Capitularis.

XIV.

A lelkészi és segédlelkészi jövedelmek összeirására vonatkozó rendeletek, (A lelkészek
rovatos iveauk és mintafüzetek szétküldetvén, ujra figyelmeztetem a lelkészkelő pap-
ságot, hogy ezen jövedelem-összeirási műveletnél azon komolysággal, lelkiisme-
retséggel és gondossággal járjon el, melyet magának ez ügynek nagy horderejű
fontossága méltán megkövetel.)

Feladatteljes teendőik között tájékoztatást nyújtandó, közlöm az alábbiakat:

1. A lelkészi és segédlelkészi jövedelmek összeirására vonatkozó irányelveket és utasításokat Ő Felségének mint legfőbb kegyurnak 1887. március 22-én kelt intézvénye alapján a nmélt. püspöki kar kiküldötteiből és világi tagokból alakult előkészítő congrua-bizottság állapitotta meg. Ezen a nmélt. püspöki kar egyetértésével történő jövedelmi összeirás célja lévén a többi közt az is, hogy az eddig eszközölt eredménytelen kísérletek után a congrua-minimum megállapítható, maguknak a járandóságoknak és jövedelmeknek behajtása pedig megkönnyíthető és előmozditható legyen: egyházi érdek, hogy az összeirások minél pontosabban és megbizhatóbban hajtassanak végre, a mire a polgári hatóságoknak megigért közreműködésük mellett minden esetre számítani is lehet. Ezen egyházi érdek lebegett nmts. püspöki kar szemei előtt, midőn a világi hatóságok közreműködését kezdettől fogva elfogadta, a mely körülmény azonban nem jelzi azt, mintha ezáltal a nmélt. püspöki kar a congrua rendezését saját hétáskörének mellőzésével az állami hatalom jogkörébe tartozónak itélné.

2. Nehogy a nyomtatott rovatos iveauk elrontassanak, az összeirásnál először tervezet készitendő. A nyomtatott rovatos iveauk kitöltése a ker. esperes jelenlében és felügyelete mellett történjék.

3. A bevallás 60 nap alatt készitendő levén, a példányok f. é. augusztus 18-ikáig a ker. esperesi hivatalok utján hozzáam *okvetlenül beküldendők*.

Ha a t. lelkész uraknak valamiben felvilágosításra lenne szükségük, forduljanak a kerületi esperesekhez és azok késedelem nélkül adják meg az utbaigazításokat; és csak ha a rendelet nyomán valamely pontban eligazodni egyáltalán nem tudnának, forduljanak az esperesek utasítás végett hozzáam. Egyáltalán pedig

bármi kérdéstételek nem szolgálhatnak okul vagy ürügyül arra, hogy az összeirási munkálat megszakittassék és a kitüzött időre pontosan be ne fejeztessék.

4. Nagy figyelmet igényel a bevallásnál a szükséges okmányok beszerzése. A miniszteri rendelet pontról pontra megadja az utasítást, honnan, minő okmányok, mily eljárás mellett szerzendők be. Könnyebb áttekintés végett az okmányok beszerzésénél követendő eljárást az alábbiakban csoportosítva közlöm.

a) azon okmányoknál, melyeket a községi (városi) elöljáróság állít ki, illetve a községekben a főszolgabíró is aláír,^{a)} a lelkészek ezek mielőbbi kiállítása végett az illető elöljárósághoz békelyegmentes irásbeli megkeresést intéznek, közölvén egyuttal a bizonylat kiállításához szükséges adatokat, figyelemmel lévén, hogy e bizonylatok a valóságnak megfeleljenek s hogy a főszolgabíró az általa aláírandókat aláírja.

b) az adóhivataltól szerzendők be a vallásalapból huzott jövedelmet (26. §) és káplántartási összeget (27. §) igazoló bizonylatok; adóhivatali fizetési meghagyások 29. §

c) a telekkönyvi hivataluktól szerzendők be a kataszteri birtokivek. 15. §.

d) a vizszabályozási társulatuktól a vizszabályozási költségeket igazoló bizonylatok 29. §.

e) a csak szokáson alapuló szolgáltatásokra vonatkozó bizonylatot a lelkészek azoktól szerzik be, a kik e szolgáltatásokra kötelezvék. A bizonylat megtagadása esetén a főszolgabíró által feiveendő jegyzőkönyvet kell bizonyítékul kiadatni. 18. §

f) azon okmányoknál, melyeket maguk a lelkészek kötelesek kiállítani és hitelesíteni,^{b)} a lelkészek az okmányok békelyegmentes másolatát egy példányban cl-

a) Ilyenek: 1) haszonbéri szerződés hiányában a földbirtok szokásos haszonbérletét igazoló bizonylatok. 15. §. 2) ahol a tagositás még be nem fejezetett, a legelő- s erőfölletmény tényleges hasznát igazoló bizonylat. 3) bérépületek jövedelmét igazoló biz. 16. §. 4) a hasznót hajtó jogok stb. pénzértékét bér szerződés hiányában ig. biz. 17. §. 5) a terménybeli szolgáltatások pénzértékét párbérnapló hiányában ig. biz. 18. §. 6) u. e. a munkabeli szolgáltatásokra vonatkozólag is 19. §. 7) a 23 §-ban megírt terménybeli szolgáltatások pénzértékét ig. biz. 8) az 1868. 53. t. cz. 23. §-a értelmében fizetett segélyösszegről biz. 24. §. 9) a kegyuri termény és munkabeli szolgáltatások pénzértékét ig. biz. mint fentebb 18. 19. §. 10) a kegyur által nem teljesített szolgáltatásokat ig. biz. 25. §. 11) községi (városi) pénztárból fizetett káplántartási összegről biz. 27. §. 12) lakbér összeget szerződés nemlétében ig. biz. 31. §. 13) községi, törvényhatósági közterhekkről bizonylat. 29. §. 14) a hivatal természetbeli szolgáltatásainak pénzértékét, ha a vis. can. erről nem intézkedik, öt évi átlagban a községi (városi) elöljáróság állapotja meg 18. §. — Az 1) 2) 4) 7) 14) pontban felsoroltakat a főszolgabíró is, a 17. pontban említettet a kerületi esperes is aláírja.

b) Ide tartoznak: 1) a plébánia keletkezésére s osztieg a kegyuraság jogalapjára vonatkozó okmány másolata 14. §. 2) földhaszonbéri szerződés másolata (hitelesített községi-városi-elöljáróság) 15. §. 3) a hasznót hajtó jogok stb. pénzértékét igazoló bér szerződések (u. o. hitelesített) másolata 17. §. 4) a can. visita vagy más alapokmány tételenek másolata melylyel a hivatal évenkinti szolgáltatásainak jogalapja, mértéke és módosata igazoltatik (hit. a községi-városi-elöljáróság és az esperes) 18. §. 5) a párbérnapló másolata (hit. az esp.) 18. §. A munkabeli szolgáltatásoknál ugyanoly okmányok másolata 19. §. 6) A stóladíjak egy enrétkének igazolásával az e. m. szabályzat, a can visita vagy más gyakorlatot bizonyító okmány másolata (hit. az esp.) 20. §. 7) a misé és egyéb alapítv. tőkék után élvezett kamatjövedelmi bizonylat (hit. az esp.) 22. §. 8) a plébániai hitközség vagy politikai község (város) párbérmegváltás vagy járandóság címén teljesített szolgáltatásainak igazolásánál a visit. can. vagy más alapokmány ide vonatkozó részének máso-

készítik, s azt eredetijével együtt téritvény mellett írásbeli kérvény kíséretében az illető əlöljárósághoz dij- és békelyegmentes hitelesítés végett benyújtják. A visita canonicák kivonatához czélszerü a latin szöveg helyes magyar fordítását is csatolni. Az esperesek a hitelesítést a hely szinén eszközlik. (l. alább).

g) az egyházmegyei hatóságoktól kell beszerezni a stóladijak mennyiségét (20. §.), az elvégezhető misék számát (32. §.), a segédlelkészek számát (31. §.), a nagyobb épületfentartási vizszükségleti biztosítási költségeket (32. §.), igazoló bizonylatokat. E célból a lelkészek az emlitett tételekről megfelelő bizonylatokat maguk állítanak ki s azokat a ker. espereshez átteszik. A stóladijakról s az elvégezhető misékről szóló bizonylatot a ker. esperes maga is gondosan átvizsgálja, ő is aláírja és hitelesítés végett az e. m. hatósághoz beküldi. A hitelesített bizonylatok visszaküldetvén, a bevalláshoz csatolandók. — Az egy lelkész által egy évnek lefolyása alatt végezhető alapitványi misék maximumát kétszázban állapítom meg. — A 31. és 39. §§-oknak megfelelőleg kijelentem, hogy rendszeresített segédlelkészi állomásoknak azok tekintetnek, melyek az 1895. évi egyházmegyei névtárba ilyekül kiirattak, akár vannak tényleg betöltve, akár nem (kvíve Mözst, mely tévesen került a káplán állomások közé).

h) a ker. esperes (főesperes) által szerkesztendő bizonylatok iránt a 20. 21 és 28—32 §§-ok intézkednek.

5. Lótartási átalány czimén egy lóért 63 frt vehető fel a kiadásba (31. §.) ott, hol a fiókegyházak nagy távolsága, vagy egyéb helyi körülmények miatt a lótartás szükséges. E téTEL jóváhagyását azonban a tvhatósági bizottságtól kell irásban kérni s a kérvényt az esperessel aláíratni; — a fuvarkölség kiadási tétele-nél az eljárás ugyanaz.

6. Csak az állandó jövedelem és kiadás esik bevallás alá. Tehát pl. esetlegességükön fogva a manualis misedijk, ugyszintén a kegydij és káplánsegély czimén huzott jövedelmek a bevallásból kihagyandók. Az egyházmegyei határozattal állandósított káplánfizetés évi 105 frt.

7. Az összes okmányok beszerzése s a tervezet elkészítése után a lelkészek értesítik a ker. esperest, ki is a további eljárásra határnapot tűz ki, s arra a kegyur képviselőjét meghívja. Az esperes a helyszinén kiállítja az általa szerkesztendő bizonylatokat, hitelesíti az általa hitelesítendő okmányokat, s a többi

lata (hit. a közs.—városi—előj. és az esp.) 23. §. 9) a kegyuri szolgáltatások vagy a megváltási tőkék igazolásánál a can. visita vagy más alapokmány ide vonatkozó részének másolata (hit. a közs.—városi—előj. és a kegyur.) 25. §. A kegyur termény- és munkabeli szolgáltatásainak pénzállapítására nézve mint föntebb 18. 19. §§. 10) káplántartási bevételi tételeknél a can. visita, vagy más alapokmány megfelelő részének másolata (hit. az esp.) 27. §. 11) a templomvagyon be-vételi fölöslegének élvezetére vonatkozó jog igazolásánál a can. visita vagy más alapokmány megfelelő részének másolata (hit. az esp.) 28. §. 12) lakberősszeg igazolásánál a szerződés másolata (hit. a közs.—városi—előj.) 31. §. 13) az ingatlanonok nyugvó kölcsönök törlesztésére vonatkozó okmány másolata (hit. u. a.) 14) a bér épületekre fordított költségekről szóló nyugták másolata (hit. u. a.)

okmányokat is gondosan átvizsgálván, az összeirási példányok rovatait a lelkészszel kitölteti, gondja lévén arra is, hogy oly jövedelem se maradjon ki, melyről a rendeletben említés nem tétetik. (53. §.)

8. A bevallás végérvénye fölött három forum dönt : *a) a vármegyei törvényhatósági felülvizsgáló bizottság b) a központi congrua-bizottság; c) a vall.- és közokt. ministerium.* Az első foktól 30 nap, a második foktól 15 nap alatt lehet felebbezni (50., 52. §.) A tvhatósági bizottságtól nem e bizottság elnökénél, hanem nálam kell a felebbezet benyújtani (l. pótrendelet). Alaptalan felebbezés esetén a költségek a felebbezőt terhelik.

A törvényhatósági felülvizsgáló bizottságokba a min. rend. 41. §-a értelmében egyházi tagokul általam a következő lelkész urak küldetnek ki, netáni akadályoztatás esetére pótagokról is gondoskodván.

I. Baranya vármegye területére : Károly Ignácz pécs-budakülv. apát, esp. plébános ; Gundy Miklós saásdi esp. plébános ; Keserics Ferencz mohácsi k. esp. plébános. Pótagok : Halvax József mágocsi pléb.; Schultz Károly n.-mároki esp. pléb.

II. Tolna vármegye területére : Bencze István dföldvári apát, esp. pléb.; Kelemen László ó-kurdi esp. pléb.; Sághy Pál agárdi esp. pléb. Pótagok : Németh Ferencz tamási esp. pléb.; Pártos Zsigmond mözsi pléb.

III. Somogy vármegye területére : Erdélyi János lakócsai esp. pléb.; Fülöp István szigetvári pléb. helyettes ; Gosztonyi Jenő som.-sz.-lászlói pléb. Pótagok : Hirling Nándor mosgói pléb.; Dobos Henrik dr.-sz.-mártoni pléb.

IV. Pécs sz. kir. város részére : Rézbányay János pápai kamarás, árvaházi praefectus ; Szauter Antal görcsönyi pléb.; Frantich Ágoston k.-szöllősi pléb. Pótagok : Krecht Ferencz sz.-dienesi pléb.; Biró Imre abaligeti pléb.

Az érdekelt lelkészek és segédlelkészek is a tvhatósági felülvizsgáló bizottság tárgyalásain lehetőleg jelenjenek meg (45. §.) s esetleg ügyök érdekében a bizottság egyházi tagjait kellőleg tájékoztassák.

2184

1896

(S. Exercitia
pro sacerdoti-
bus.)

Serie praesentium VClero significo more annorum praecedentium hoc anno quoque a horis vespertinis diei 24. Augusti usque horas matutinas diei 28. in aedibus Seminarii cleri iunioris spiritualia trium dierum exercitia sub directione R. P. Schlick S. J. asservanda fore. Qui in illis partem capturi sunt, in aedibus Seminarii habitatur ac illic erga praescriptam taxam victu quoque providendi, hanc suam intentionem usque 12-am Augusti apud vicerectorem Seminarii notam reddere haud intermittent.

2185

1896

Az egyházmegyei tanítók részére f. é. augusztus havában a pécsi püspöki (Lelki gyakorlatok a tanítók részére.) papnevelőben egyik Jézustársasági atya vezetése mellett lelki szent gyakorlatok végeztetnek. Kezdődnek augusztus 10-ikén az esti órákban és három napig folytattnak. A résztvenni óhajtók ebbeli szándékukat julius hó 25-éig jelentsék be a seminariumi aligazgatónál, hogy ellátásukról gondoskodva legyen. Szegényebb sorsú tanítók ingyen ellátásban fognak részesítetni.

2191

1896

Abaliget plebániabeli Szakáli filiális községbe a tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: Termény és pénzbeli járandóságokban 300-háromszáz (Pályázat a szakáli tanítói állomásra.) forint, melynek kikerekítendő része (73 frt 35 kr.) az iskolafentartó községtől végrehajtás utján fog beszedetni. A kántori teendő egy-két temetés, 5 körmenet és lYTÁNIÁK tartására terjed ki mindenossze. Tannyelv magyar. Pályázat határideje augusztus 2. A tanügyi törvény szerint csak képesített egyén jelentkezhetik az iskolaszéki elnökségnél Abaligeten.

2190

1896

Abaliget plebániabeli Bános filiális községbe a tanítói állomásra pályázat (Pályázat a hirdettetik. Jövedelme: Az 1893. év október havában vegyes bizottságilag termény bánnosi tanítói és járandóságokban megállapított 327 frt 13 kr. A kántori teendő nehány temetés, állomásra.) 5 körmenet és lYTÁNIÁK tartására terjed ki mindenossze. Tannyelv: magyar. Pályázat határideje augusztus 2. Csak képesített jelentkezhetik az iskolaszéki elnökségnél Abaligeten.

2186

1896

A r. k. iskolaszék Himesházán kántor - tanítói állomásra pályázatot hirdet. I. Az állomás jövedelme. Lakás: 3 szoba, 2 konyha, kamara s egyéb melléképületek, 278 □ öl házi kerttel. 10 kat. hold 958 □⁰ szántóföld, 1 kat. h. és 1586 □⁰ rét, e felsőséget a tanító munkáltatja, csak a rétről hordatja a község a szénát és sarjut haza. Terményekben a) minden telkes háztól (87) 1/4 pozs. m. buza, ugyszintén minden telk. család iskolás gyermeké után 1/4 p. m. buza (88), minden kisházas iskolás gyermeké után (148) 1/4 p. m. rozs. minden telkes házaspár 4 itcze, kisházas, életjáradékos és zsellér 2 itcze bort ad, ez literben 728 liter, 9 krjával fizetetik ez idő szerint. Tandíj: minden telkes háztól 5 kr., minden iskolás gyermektől 5 kr.; a kisházasok 40 krt, a zsellér és életjáradékos 20 krt fizet. A kegyurtól 34 mÉt. hasábfa, ebből 2 tanterem is fütendő. A

szükséges malomfuvarok Végül ostyasütés (10 frt). Klimo alapitv. (4 frt), alapítványi misék után (10 frt), stola 40 frt körül. E fizetés az 1893-iki hivatalos összeirás szerint (a lakást nem számítva) 644 frtra rug, ebből tisztán tanítói járulék 327·28^{1/2} frt. II. Az állomás teendői: egy osztályt önállólag vezetni; ismétlő iskolát (nyáron 2 óra, télen 5) tartani. A kántori teendőket végezni. A folyamodványok f. é. aug. hó 9-ig Himesházra küldendők, mely napon délután 3 órakor lesz a választás. Az állomás szeptember 1-én foglalandó el.

Datum 5-Ecclesiis, die 20-a Junii 1896.

Franciscus a Paula Troll m. p.,
Vicarius Capitularis.

XV.

2426 (Conscriptio.)
1896

A lelkészek és segédlelkészek jövedelmének összeirására vonatkozólag több oldalról hozzám intézett kérdésekre válaszolom :

1. A bevallás alá eső káplánfizetés az 1872. november 13-án 1884. sz. a. kelt püspöki körlevél értelmében általában évi 120 azaz egyszázhusz forint. Singulis annis — mondja az idézett körlevél — usque adiunctorum mutationem ego (scil. episcopus) bis mille, ven. Capitulum meum perinde bis mille florenos a. v. cassae inferemus dioecesanae e qua ii duntaxat cooperatores, qui a solis parochis sua adusque acceperunt honoraria, 80 florenorum a. v. annum percipiunt subsidium ; — residuam 120 florenorum summam ac proin 15 duntaxat florenis plus ac prius, a Rectoribus Ecclesiarum, quibus subsidiariam praestant operam, annue percepturi.

2. Nem elég az ötévi párbérátlagról kimutatást készíteni, hanem ehhez az ötévi párbérnaplónak az esperes (föesperes) által hitelesített másolata is melléklendő. (18. §.)

3. Ámbár a keresztelési stóláról sem a rendeletben, sem a rovatos ikeben említés nem tétetik, mégis azt minden plébániákon, ahol a keresztelési stóla meg van állapítva, be kell vallani.

4. Az új plébános málháinak kocsikon való meghozatala, az új káplánért küldendő kocsik a plébánia állandó jövedelmeit képezvén, ámbár érték szerint be nem vallhatók, mégis, tekintve, hogy ezen összeirás fog a szolgalmányok behajtásánál alapul vétetni, a bevallásba névleg beviendők.

5. A tizedkárpótlás a XIII. lap 1. rovatába veendő fel és a fizetést teljesítő adóhivatal bizonyítványával igazolandó. (26. §.)

6. A körlevelek nyomdaköltségeire kirótt összegek kiadásba veendők ; a missio- és péterfillérek azonban mint alamizsna kiadásnak nem tekinthetők.

7. Az elkészített összeirási füzetek az e. m. Hatósághoz beérkezvén, az e. m. Hatóság által kijelölt két bizottság által felülvizsgáltatnak. Az I. bizottság elnöke : Ft. Hanny Gábor apát, kanonok ; tagjai : dr. Wurster József t. kanonok, Magenheim József, dr. Rézbányay József és dr. Igaz Béla. A II. bizottság elnöke : Ft. Pozsgay József kanonok ; tagjai : Körmendy Károly, dr. Szilvek Lajos, Glatt Ignácz és dr. Fent Ferencz. Ezen két bizottság feladata az összeirási füzeteket alaki szempontból felülvizsgálni. (38. §.)

8. A vármegyei és Pécs sz. kir. városi törvényhatósági felülvizsgáló bizottságoknak általam már kinevezett egyházi tagjaihoz tartozik : a tanácskozás

ülésein pontosan megjelenni; ügyelni arra, hogy a felülvizsgáló bizottság a földbér és termések árát a vidék viszonyainak megfelelőleg állapitsák meg (44. §.); a lelkészeknek a fuvarbér beszámítása iránti indokolt kérelmeit támogatni (31. §.) a szokáson alapuló szolgáltatások tárgyában felvett puhatolzási jegyzőkönyvek értékét birálva, a mennyiben azok a lelkészek jogos érdekeit sértenék, arra törekedni, hogy új puhatolzási eljárás indittassék (46. §.); esetleg a bizottság megállapodásai ellenében felebbezést jelenteni be (50 §.); fontosabb esetekben a tárgyalás napjára külön is figyelmeztetni az érdekelt lelkészeket. (45. §.)

Végül felhívom a t. e. m. pápságot, hogy habár itt-ott az összeirás tényleges megkezdése különböző nem tölünk függő akadályok miatt, júnus 20-án nem is volt lehetséges, mégis az összeirás beküldésére kitüzött határidőt vagyis augusztus 18-át, a mennyire csak lehetséges, betartani sziveskedjenek, annál inkább, mert az egyházmegyei hatósági felülvizsgálat időtartama is rövidre van szabva.

2427

1896.

(Pályázat a
birjáni kán-
tortanítói
állomásra.)

A lemondás folytán megürült r. k. kántortanítói állomásra aug. 15-ig pályázatot hirdet Birján község r. k. iskolaszéke. Lakása: 2 szoba, 2 konyha, éléskamra és a szükséges melléképületek. Javadalom: 10 hold szántóföld, 2 hold rét. A föld és rét munkáltatását a r. k. hitközség végzi, ugyanez fizeti a földadót. minden házaspártól (144) kap a ktanító $\frac{1}{4}$ m. buzát = 36 m. (99 frt), $\frac{1}{4}$ m. rozzot = 36 m. (81 frt) 10 liter bort = 1440 liter (129 frt); minden telkes pár-tól (85) 50 krt = 42 frt 50 kr., minden kisházas és zselliérpártól (59) 30 krt = 17 frt 70 kr.; ismétlő iskola után a község pénztárából 20 frt s végre 16 méter tüzelőfát saját használatára, 8 métert pedig az iskola fűtésére. A fát a r. k. hitközség hordja az iskola udvarára. Az iskola fűtéséről a tanító gondoskodik, de kap érte az iskola pénztárából 5 frtot. Stóla 8—10 frt körül. Tanítási nyelv: hor-vát-magyar-német. A kérvények a r. k. plébánia hivatalnak Olasz, u. p. Szeder-kény küldendők. A választás aug. 15-én d. u. 3 órakor lesz.

2431

1896

(Pályázat a
belfürgedi
tanítói áll-
omásra.)

A Belfürgedi r. k. pusztai tanítói állomásra f. é. augusztus 20-áig pályázat hirdettetik. Jövedelme: 48 frt készpénz, termézetbeni lakás, 2 hold föld-nek használata, 12 p. mérő tiszta buza, 18 p. mérő rozs, 20 méter tüzelőfa, 12 mázsa sarju és 12 mázsa árpaszalma. A tanterem fűtéseért 20 frt és tüzelőanyag. Az állomás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények Krisztinkovics Aladár uradalmi ügyvéd urhoz intézendők, Enyingre.

2432

1896

(Pályázat a
m-gyüdi kán-
tortanítói áll-
omásra)

A maria-gyüdi kántortanítói állomás elhalálozás folytán üresedésbe jövén, erre f. évi aug. 10-ig pályázat hirdettetik. Évi fizetése a következő: 1) Van

a kántortanítónak a helybeli Szt.-Ferenczrendü szerzetesek tulajdonát képező iskolaépületben szabad lakása, mely áll 2 szoba, konyha, éléskamra és a szükséges melléképületekből (fáskamra, pincze és istállóból). 2) Kántori szolgálat fejében jár neki a templomtól: a) készpénzben (évnegyedes utólagos részletekben) 210 frt; b) négy öl kemény tűzifa (évente okt. hóban kiszolgáltatva) ebből az iskola is fütendő 48 frt; c) stóláris jövedelem átlag véve 60 frt. 3) Tanitásért a hívek részéről járandósága a következő: a) minden házaspár utan 1 frt (van jelenleg 47 pár) 47 frt; b) minden félpár utan 50 kr. (van jelenleg 36 félpár) 18 frt; c) minden iskolásgyermek utan 2 frt (van jelenleg átlag véve 15 gyermek) 30 frt; d) ismétlő oktatás fejében 10 frt 50 kr.; e) két hold szántóföld használata 20 frt. Összesen: 443 frt 50 kr. A tanítás nyelve: magyar. Az istentisztelet rendes nyelve szintén magyar. Bucsujárások alkalmával azonban magyar, német és horvát. A kántortanító a templomban előforduló összes kántori teendőket elvégezni tartozik. Választás aug. 10-én délelőtti 10 órakor. Pályázni szándékozók kellően fölszerelt folyamodványait terjeszszék be a siklói egyházkörül esperesi hivatalához Német-Márokra (p. helyben).

2433

1896

A lemondás folytán üresedésben levő albertfalvi oszt. tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetés: készpénzben havi előzetes részletekben 350 frt; 2) két öl hasáb tölgyfa, melyet a hitközség szolgáltat ki; 3) egy szobából álló lakás, melyben egy ágy, egy asztal és két szék van. — Pályázati határidő. jul. 31-ike. Tannyelv: magyar-német. Pályázók kérvényeiket a laskafalvi pleb. hivatalhoz — posta helyben — (Baranya m.) küldjék.

(Pályázat az
albertfalvi
oszt.-tanítói
állomásra.)

2434

1896

A szebényi r. k. népiskolánál az osztálytanítói állomásra f. évi aúgusztus hó 15-éig pályázat nyittatik. Javadalma: 300 frt a község pénztárából évnegyedes részletekben; 12 méter kemény hasábfa, melyből a tantermet is fűttetni tartozik. egy csinos szoba ágyneműn kívül kellőleg butorozva. Kötelessége: az iskolai év alatt egy osztályt önállóan vezetni, a kántorkodásban szükség esetén segédkezni s állomását a tanév alatt, ha csak önálló kántortanítóságra nem jut, el nem hagyni. A tanítási nyelv: magyar. Az orgonáláshoz is értő a választásnál előnnyel bír. A folyamodványok kellőleg felszerelve a szebényi r. k. iskolaszéki elnökséghez intézendők. Képző intézetekből kikerült r. k. vallású ifjak is pályázhatnak. Az állomás melynek utolsó postája Bozsok, f. é. szept. 1-én elfoglalandó.

(Pályázat a
szebényi
oszt.-tanítói
állomásra.)

2435

1896

A paksi r. k. elemi fiúiskolánál megüresedett osztálytanítói és a vele egybekapcsolt segédkántori állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: 400 frt. havi

(Pályázat
a paksi
oszt.-tanítói
állomásra.)

előleges részletekben, egy butorozatlan szobából álló lakás az iskola épületben, 1 $\frac{1}{2}$ öl puha fa és egy hold páskum föld. Tannyelv magyar. Az istenitisztelet nyelve magyar és német. Pályázati határidő augusztus 15. a mely napon a pályázók d. e. 11 órakor tartandó próba énekre megjelenni tartoznak. Az állomás f. é. szeptember hó 1-én okvetlen elfoglalandó. A pályázati okmányok Pakra — Tolna m. — a r. k. iskolaszék elnökségéhez küldendők be.

2436

1896

(Pályázat a
palatinezai
tanítói állomásra.)

A czikói r. k. plébániákoz tartozó Palatincza r. k. tanítói állomására ezennel pályázat hirdettetik. Ezen állomás jövedelme: 1) egy szobából és egy konybából álló lakás és 30 □ öl házi kert; 2) a hitközségtől 156 frt készpénz, állami segély fejében 144 frt készpénz. Csak okleveles tanítók és tanítónők pályázhatnak. A tannyelv német-magyar. Pályázati határidő, 1896. augusztus 25-ike. Pályázati kérvények kellőleg felszerelve augusztus 24-éig a r. k. iskolaszék elnökéhez Czikóba (Tolna m. u. p. helyben) küldendők.

2437

1896

(Pályázat a
czikói altani-
tói állomásra.)

A czikói r. k. iskolánál harmadtanítói állomás szerveztetvéni ennek betöltésére f. é. augusztus 25-éig pályázat hirdettetik. Javadalma: 1) két szoba, két konyha, egy kamara, félszer, istálló és pincéből álló tanítói lak, a tanítói lak mellett kert és kut; 2) a hitközségtől 300 frt. készpénz évnegyedenként fizetve egy polgári évre. Kötelessége az osztályt önállóan vezetni, a vasárnapi tanulók oktatásában, valamint a kántor teendőkben segédkezni. A tannyelv német-magyar. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. A kellőkép felszerelt folyamodványok Czikóra (Tolna m. u. p. helyben.) a plébániai hivatalhoz intézendők.

2248

1896

(Pályázat a
ráczpetrei
oszt.-tanítói
állomásra.)

A ráczpetrei osztálytanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetés: egy polg. évre 360 frt., egy szoba a szükséges butorzattal, egy öl fa felaprítva. Kötél az I—II—III. osztályt egy taneremben a törv. szabta tantárgyakban tanítani s a kántorságban segédkezni. Pályázhatni aug 20-áig.

2249

1896

(Pályázat a
mucsói
oszt.-tanítói
állomásra)

Mucsiban egy osztálytanítói állomásra f. é. augusztus hó 15-éig pályázat hirdettetik. Fizetés 340 frt, külön lakás két csinos szobával, konyha és kamarával, és egy öl hasábfa fűtésre. — A tannyelv magyar-német.

3430
1896

M u c s i kántorsegédtanítói állomására f. é. augusztus 15-éig pályázat hirdettetik. Évi fizetés : 200 frt., szabad élelmezés a kántortanitonál, szabad lakás fütéssel. Kötelessége : egy osztályt vezetni, az ismétlő iskolában s a kántorságban segédkezni. Mindkét állásra pályázhatnak képezdét végzett tanítójelöltek is. A tannyelv német-magyar.

(Pályázat a mucsii kántor-
segédtanítói állomásra.)

2485
1896

A t o l n a - k á n y a i osztálytanítói állomásra f. évi aug. 25-éig pályázat hirdettetik. Jövedelm : 350 frt készpénz előleges havi részletekben, csinosan butorozott szoba és fűtés. Teendője egy vegyes osztály vezetésén kívül a templomban a gyermekre felügyelni és szükség esetén a kántori teendőkben segédkezni. Kivánatos, hogy állását évközben, hacsak önálló kántortanítói állást nem kap, el ne hagyja. Tannyelv: magyar. Kérvények az iskolaszék elnökéhez Kányára (Tolna m.) intézendők.

(Pályázat a kányai oszt.-tanítói állomásra.)

2496
1896

A m a g y a r - p e t e r d i r. k. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelem : tisztán tanítói fizetés 216 frt. 42 kr. tisztán kántori fizetés 138 frt. 42 kr. = 354 frt. 84 kr. Egy szoba, konyha, kert. Tannyelv: magyar-német. Az okmányok a r. k. iskolaszéki elnökhöz (Magyar-Peterd, u. p. Ráczpetre) kül-dendők. Pályázati határidő f. é. augusztus 18-ika.

(Pályázat a m.-peterdi k.-tanítói állomásra.)

2527
1896

A z a p a r i r. kath. népiskolánál az osztálytanítói állomásra f. é. augusztus 25-éig pályázat hirdettetik. Az állomás javadalma : 300 o. é. forint, egy öl fa fűtésre és egy csinos szobából álló lakás. Folyamodványok a fent jelzett határna-pig az apari r. kath. iskolaszék elnökségéhez Aparra intézendők.

(Pályázat az apari oszt.-tanítói állomásra.)

F r a n c i s c u s H o f m e i s t e r cooperator Mohácsensis praesentatus est (Personalia.) parochus Olaszensis. — Missus est cooperator: M i c h a e l H o r v á t h, administrator Olaszensis, ad parochiam Mohács.

Datum 5-Ecclesiis, die 20. Juli. 1896.

Franciscus Troll m. p.
vicar. Capit.

XVI.

2793

1896

In manu Dei sunt sortes nostrae, qui solus potest et salutaria cuncta concedere, et noxia quaeque benigne removere. Justitia eius virgam tenet ad obiurgandum, sed misericordia Illius parata est potentibus ad ignoscendum. Ipse quoque Dominus est, qui ad hoc nos potentius excitat: „Petite inquit et accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum“ Joan. 16. 24. „Invoca me in die tribulationis: eruam te, et honorificabis me“. Ps. 49., 15. In praesentibus rerum adjunctis et communi omnium tribulatione propter continuas pluvias ferventissimis ad Deum precibus confugere debemus, ut nobis necessaria temporalia bona non subtrahat, famem et caristiam clementer avertat et aëris serenitatem concedat.

Quapropter dispono, ut quivis sacerdos collectam ad postulandam serenitatem sub. nr. 17. assumat, quoad misericors Deus humiles preces nostras pro sua infinita bonitate exaudire dignatus fuerit.

2762

1896

A jövedelmi összeirásnál felmerült ujabb nehézményekre válaszolom: (Conscriptio.)

1. A koronai összejövetelek hivatalos jellegénél fogva a koronai fuvardíjak az összeirás kiadásai közt (a XVIII. lapon) bevallhatók. Bizonylatot ad az esperes (föesperes).

2. Magánjellegű, személyhez (ad personam) kötött párbér- stbeff. egyezségek a jövedelmi bevallás alapjául nem vehetők.

3. Azon kölcsönök törlesztési részlet- és kamathátralékai, a melyek a plébániajavadalom terhére vétettek fel, a bevallásban teherként fel nem számíthatók, azon okból, minthogy ezen hátralékok a lejárat napján tul már nem a javadalmat, hanem a plébánost terhelik.

4. A visita canonicában előforduló váltópénznek (moneta conventionalis) a mai értékre átszámításánál tudni kell a következőket. Az 1852. ápril 21-én kelt és Magyarországon 1852. május 6-án 8844. sz. a. kiadott legfelsőbb elhatározás alapján: „a készpénzben felvett párbér- és stólailletmények a plébániai jövedelmi kimutatásban foglalt mérték- és mennyiségen pengő pénzben fizetendők“, a hány forint és krajczár volt fizetendő a visita can. szerint váltópénzben, ugyanannyi forint és krajczár lett fizetendő pengő pénzben; a mi ismét az osztrák érték be-

hozatala óta osztrák értékre átszámítandó oly módon, hogy minden pengő forinthez 5% adandó (minthogy az osztrák érték 5%-kal kisebb a pengő értéknél); a krajczároknál pedig az átszámítandó összeghez hozzá kell adni a saját felét és negyedét, pl. 1 pengő forint = 1 frt 5 kr. o. é.; 5 pengő forint = 5 frt 25 kr. o. é.; 10 pengő forint = 10 frt 50 kr. o. é. — 36 pengő krajczár = 36 + 18 + 9 = 63 kr. o. é.; 52 pengő krajczár = 52 + 26 + 13 = 91 kr. o. é.

5. A XV. lapon előforduló templomvagyon jövedelem-fölösleg egyházmegyénkben congruát nem képezvén, a bevallásból kihagyandó.

2763

1896

(Augmentum fundi em. sa-
cerd. e caduca substantia
Joannis Huber par. Ná-
d. ssd.) Jam in Circularibus elapsi anni (XV. p. 87.) ad noti/iam Ven. Cleri dioecesani perlatum est p. m. Joannem Huber canonicum honorarium, parochum Nádasensem, substantiae suae caduae ex semisse haeredem scripsisse fundum emer. sacerdotum dioecesanum. In cuius nexu significo ex haereditate isthac, finita interea pertractatione causae, 5880 fl. 90 crorum augmentum fundo em. sac. accessisse.

8780

1896

(A Badutziak anyakönyvi kutatása.) A vallás- és közokt. m. kir. ministertől. 33500. szám. Van szerencsém a főtiszt. főhatóságot tiszteletteljesen felkérni, hogy Badutzy József és neje Witoszinszky Borbála (vagy Apollonia) születési helyére és esketési idejére nézve 1760-tól 1800-ig valamint az ezektől származó gyermekek, ugymint: Badutzy Károly, Badutzy Antonia, Badutzy Johanna, Badutzy Borbála és Badutzy Petronella születési helyére nézve 1800-tól 1826-ig terjedő időközben az egyházmegyéjéhez tartozó plébániák anyakönyveiben kutatásokat eszközöltetni s annak eredményét velem közölni méltóztassék. Budapest, 1896. évi juliust hó I-én. A miniszter meghagyásából: Dr. Axamethy Lajos, osztálytanácsos. Valamennyi római- és gör. szert. kath. főtiszt. egyházi főhatóságnak.

A fent jelzett anyakönyvi kutatást ezennel elrendelem, azzal hogy eredmény esetén hozzáám jelentés té tessék.

2791

1896

(Döbrössy „A pécsi püspök tanítóképző intézet történetének“) Döbrössy Alajos a pécsi püspöki tanítóképző igazgatója a millennium alkalmából, midőn a felsőbb hatóságok intézkedése folytán számos hazai tanintézet történelme látott napvilágot, uttorő munkássággal megírta a pécsi tanítóképző intézet vázlatos történelmét, hogy a hazánk ezer éves multját megörökíteni hivatott kulturtényezők között egyházmegyei tanügyünk fejlesztésének ezen fontos organuma, a pécsi tanítóképző se hiányozzék. E munkát érdekkel és haszonnal olvashatják

az egyhm. tanítókon kívül a tanügy összes barátai, miért is azt melegen ajánlom.
Terjedelme 94 lap. Ára 1 korona, a pécsi püsp. tanítóképezdei segélyzőegylet javára.

2792

1896

Hasonlóan melegen figyelmökbe ajánlom az egyházm. tanférifiaknak *Schultz Imre* pécsi püsp. tanítóképzőintézeti tanárnak a népiskolák összes osztályai használatára magyar és német nyelven írt képes reálolvásó- és számolókönyveit. az előbbiek ára kötetenkint 40—60 kr., utóbbiakké füzenenkint 20—30 kr.

2764

1896

Páráiban (Tolnam. u. p. Tamási) a róm. kath. népiskolánál az osztálytanítói állomásra f. év szeptember hó 1-ig pályázat hirdettetik. Évi jövedelme: 300 frt készpénz, 2 öl hasábos tűzifa a házhoz szállítva és megvágva, egy butorozott szoba ágynemű nélkül. Kötelme: az egyik vegyes osztály és az ismétlő iskolások oktatása és nevelése. Ez osztálytanítói állomásra tanítónők is pályázhatnak. Tannyelv: német-magyar. A kérvények az iskolaszék elnökéhez küldendők.

2765

1896

A teveli (Tolnam.) r. k. népiskola osztálytanítói állomására aug. 20-ig pályázat hirdettetik. Évi jövedelme: butorozott szobából álló lakás, 400 frt készpénz; kötelme: egy tantermet s az ismétlőiskolát vezetni, a kántorságban segédkezni. Tannyelv: német-magyar. A felszerelt kérvények a r. k. iskolaszék elnökére czimzendők.

2766

1896

A tolna-szántói róm. kath. segédtanítói állomásra pályázat hirdettetik f. évi augusztus végeig. Jövedelem: 150 frt és a kántortanítónál élelmezés, butorozott szoba és fűtés. Kötelessége egy osztály vezetése és a kántori teendőkben való segédkezés. A tanév szept. 15-én kezdődik és május 15-én végződik. Tannyelv: magyar.

2767

1896

A tolna-szántói róm. kath. népiskolánál az osztálytanítói állomásra augusztus végeig pályázat hirdettetik. Jövedelme: 300 frt és butorozott szoba fűtéssel. Tanév szept. 15-től május 15-ig. Tannyelv: magyar. Folyamodványok az iskolaszék elnökéhez intézendők.

2768

1896

(Pályázat a
zombai kánt-
tanítói állomásra.)

Az elhalálozás folytán megüresedett zombai kántortanítói állomásra ezennel pályázat nyittatik. Javadalmazása a következő: van fél sessio földje, melyet a község tartozik megmunkálni. Kap a politikai községtől hat öl tüzifát és két négyes szekér szénát. minden pártól kap egy nyolczados kétszerest (tulajdonkép vagy buzát, vagy rozsot) és 26 krajczárt. Van összesen körülbelül 500 pár; özvegyek felét fizetik. Alapítványi misék után jelenleg 40 frtja van, stóla illetménye 70—80 frtra megy. Ha a községgel s hitközséggel kiegyezik, stólája megmaradván, a többi praestatiók fejében kap 600 (hatszáz) forintot készpénzben. Kotelessége egy osztályt önállóan vezetni, az ismétlő iskolásokat oktatni és az összes kántori teendőket végezni. A szükséges okmányokkal felszerelt folyamodványok az iskolai elnökhöz küldendők augusztus 20-ig; választási határidő aug. 22., mely után megválasztott köteles állomását a tanév megkezdése előtt elfoglalni. Pályázni óhajtók a közbeeső vasár- és ünnepnapokon esetleg a választás napján énekpróbára jelentkezhetnek.

2769

1896

(Pályázat a
p.-szt.-lászlói
kánt.-tanítói
állomásra.)

A püspök-sz.-lászlói r. k. kántortanítói állomásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Az állomás jövedelme: a) az uradalomtól 14 mérő rozs, 50 frt készpénz, 340 liter bor, 20 köbméter fa, 2½ hold szántóföld, 2 hold rét és gyümölcsös, 100 □ öl konyhakert; b) a hitközségtől: minden pártól 2 nyolczada rozs (11 mérő), minden pártól 40 kr., minden tanuló után 20 kr. tandíj, vasárnapi oktatásért 12 frt, stóla 5 frt. A felszerelt folyamodványok aug. hó 23-áig az iskolaszéki elnökhöz Püspök-Sz.-Lászlóra (u. p. Hosszu-Hetény) küldendők, mely napon délután 3 órakor lesz a választás. Az állomás szept. 1-én elfoglalandó.

2770

1896

(Pályázat a
szegzárd-uj-
városi tanítói
állomásra.)

A szekszárd-uvárosi róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdetik. Ezen állomás javadalmazása: 1) 400 frt évi fizetés, mely havi előleges részletekben fizetik a hitközség pénztárából; 2) 100 frt lakbér. A tananyelv: magyar. A pályázati határidő augusztus 20.; a választás augusztus 21-én fog megejtetni. Pályázhat minden róm. kath. okleveles tanító; a megválasztandó állását f. év szeptember 1-én köteles elfoglalni. A kellőleg felszerelt kérvények a szekszárd-uvárosi róm. kath. plebánia-hivatalhoz czimezendők.

2771

1896

(Pályázat a
battinai mű-
sodtanítói ált.
állomásra.)

A battinai r. kath. iskolánál a másodtanítói állomásra pályázat hirdetik. Pályázati határidő szeptember 5. Évi jövedelme a hitközség részéről 400 frt o. é.

negyedévi előleges részletekben, 2 öl keményfa, egy szobából álló lakás. Tannyelv: magyar, német, horvát. Kötelessége egy tantermet önállóan vezetni, az ismétlő oktatásban és szükség esetén a kántori teendőkben segédkezni. A kántorságban is jártasak előnnyel birnak. Csak okleveles tanítók pályázhatnak. A kérények az iskolaszéki elnökhöz intézendők.

2772

1896.

Fekeden u. p. Véménd Baranyamegye, a róm. kath. népiskolánál az osztálytanítói állomásra f. é. augusztus 24-ig pályázat hirdettetik. Évi jövedelme: 300 frt készpénz, 6 méter fa, bebutorozott szoba, ágynemű nélkül. Tannyelv: német-magyar. Tanítja az I., II., III. osztályt.

2773

1896.

Az ibafai plébániához tartozó Korpád fiókközségi róm. kath. kántortanítói állomás lemondás folytán megüresedvén, erre f. évi szeptember 3-áig pályázat hirdettetik. Ez állomás javadálma: 1) természetbeni lakás: 2 szoba, 2 konyha, éléskamra, pincze, padlás, istálló és konyhakert. 2) minden pár után (56) $\frac{1}{4}$ mérő buza, $\frac{1}{4}$ mérő rozs, $\frac{1}{4}$ mérő szemes kukoricza, értékben 110 frt. 3) két hold rét, a község kaszálja és behordja, vagy helyette 50 frt, 2 hold belsőség, vagy helyette 30 frt. 4) 4 öl kemény hasábfa 32 frt. 5) ismétlőoktatásért 21 frt. 6) lélekpénz pár után 86 kr. 48 frt 16 kr. 7) minden tankötelestől (30) 1 frt: 30 frt. 8) Stola körülbelül 5 frt. 9) 4 malomfuvár 4 frt. Összesen 330 frt 16 kr. Tannyelv német-magyar. A kellően felszerelt folyamodványok Ibfára, Baranyamegye, a plébánia hivatalhoz küldendők.

2776

1896.

A boldogasszonyfai és a s.-sz.-lászlói (Somogy megye) osztálytanítói állomásokra 1896. a XIII. számu körlevélben közölt pályázat f. évi augusztus 27-ikéig meghosszabbítatik.

Missi sunt cooperatores: Ludovicus Fájth e Szegzárd 5-Ecclesiis (Personalia.) ad BMVPur; Franciscus Liebelle 5-Ecclesiis ad Tolna; Eduardus Háye Tolna ad Szegzárd.

Datum 5-Ecclesiis, die 12. August 1896.

Franciscus Troll m. p.
vicar. Capit.

2902
1896

XVII.

AD

ARCHIEPISCOPOS, EPISCOPOS, CETEROSQUE REGNI HUNGARICI ORDINARIOS INSTRUCTIO.

Quibus Hungaria agitatur temporibus catholicae religioni libertatique ecclesiasticae adversis, illud accidit sane iucundum, quod multi ex clericorum ordine non *quae sua sunt*, sed *quae Iesu Christi, quaerentes*, pro Dei Ecclesiaeque causa et pro fidelis populi utilitatibus, sedulam operam impendant, strenueque hucusque se gesserint. Hoc etenim felix est meliorum rerum auspiciu[m], iuxta egregium illud S. Cypriani praecconium: „*Sacerdos Dei evangelium tenens et Christi praecepta custodiens occidi potest, non potest viuci*“ (*Epist. I. ad Cornel.*) At vero deplorandum est, non paucos quidem et detrectare laborem et reformidare pugnam. Cuius rei inquirentibus causas, ea potissimum apparet. huiusmodi clericos a spiritu, quem per manuum impositionem acceperant, descivisse, atque ea *quae mundi sunt* misere consecantes, defecisse omnino a genere virorum illorum, per quos salus in Israel efficiatur oportet.

(Instructio s.
Congr. Epp.
ad aeppos, ep-
pos Hunga-
riae.)

Nemo igitur non videt quantum intersit ecclesiasticam disciplinam in regno hungarico relevari et confirmari, idque omni studio animorumque contentione et concordia perfici, ut clerici digni reddantur ministri Christi ac fideles dispensatores mysteriorum Dei, qui populum optimis virtutibus ornatum in viam veritatis et sanctitatis verbo et exemplo dirigant, eique in tantis communis patriae augustiis ad praelienda praelia Domini per arma iustitiae praeceant.

Quare ex Apostolica auctoritate ac nomine augusto SSmi D. N. LEONIS divina providentia Papae XIII, Sacra haec Congregatio negotiis et consultationibus Episcoporum et Regularium praeposita ea, quae sequuntur, ad Cleri disciplinam praecipue spectantia statuit atque decernit: pro certoque habet fore ut sacri Antistites et Ordinarii omnes regni hungarici, quorum *vigilantiam diligentiamque pas-*

toralem summus idem Pontifex in recenti ad ipsos epistola encyclica commendavit, novum hoc testimonium sollicitudinis caritatisque Eius animo gratissimo accipient.

I. Singularem Episcopi curam eo intendant ut Clerum efficaciter revocent opportunisque remediis inducant ad plenam earum rerum observantiam, quas sacri canones et ecclesiasticae leges praescribunt quoad vitam et mores clericorum.

II. Quoniam vero huius vitae morumque fundamenta in dioecesanis Seminariis iaciuntur, Ordinarii nullum sedulitatis modum omittant, quo alumni in sortem Domini vocati optime instruantur sancteque edacentur. Persuasum habeant, nihil in administratione episcopali esse, quod curam suam sollicitam et operosam aequae postulet, quam Seminarium, in quo totam spem salutis et profectus animarum, de quibus summo pastori Christo rationem reddituri sunt, positam esse constat. Itaque ad officium rectoris in primis virum eligant doctum, prudentem, Christi spiritu plenum, qui tum sermone tum opere adolescentes clericos probe recteque, sicut oportet, instituat et dirigat. Praefectum etiam pietatis constituat sacerdotem aetate, maturum, gravem, experientia et usu vitae spiritualis eximium, gloriaeque divinae studiosum, qui non solum confessiones alumnorum audiat, sed eos etiam in exercitiis vitae clericalis, oratione, meditatione aliisque quasi manuducere, et ad virtutes sacerdotales comparandas vehementer incitare valeat. Neque alias magistros disciplinarum in Seminariis adhibeant, nisi qui alumnos, quum solida doctrina imbuere, tum vitae simul integritate et probitate exemplo suo informare possint. Cordi etiam sit episcopis, ut ipsi aliquoties per annum Seminarium visitent, in eoque visitationis munere tum de magistrorum diligentia, tum de progressu, quem in disciplina et studiis clerici fecerint, accurate inquirant (*Concil. prov. Mediol. sub S. Carolo Borr. I. tit. II. descr. 25*), paternaque cum caritate alumnos alloquantur et cohortentur. Seminarii moderatores operam dent, ut alumni, sin minus octavo quoque die, qui mos in plerisque Seminariis laudabiliter observatur, certe, frequenter ad sacramentum poenitentiae frequentiusque ad divinam eucharistiam rite accedant. Universim, eo admittantur ut adolescentes sibi commissi non externa tantum disciplina contineantur, vel quasdam tantummodo habilitates clericali statui proprias acquirant, sed id totis viribus agant ut ad pietatem veram studiumque gloriae divinae et salutis animarum accendantur, ut spiritum abnegationis vocationi ecclesiasticae suapte natura congruentem pectore concipient et in solidis virtutibus quotidie magis adolescent. Quibus de rebus ea quoque valeant quae habentur in pontificiis litteris *Quod multum diuque*, ad Episcopos Hungariae datis die XXII. Augusti anno MDCCCLXXXVI.

Episcopi autem memores gravissimae Apostoli admonitionis : *Manus cito nemini imposueris, neque communicaveris peccatis alienis* (I. Tim. V., 22.), summa cum diligentia explorent num forte sint qui, non vocati a Deo, seipso sive ob quustum sive ob ambitionem terrenamque quamcumque cupiditatem ad sacerdotium ecclesiasticumque ministerium „intrudant, quo quidem hominum genere mercenariorum nihil infelicius

ac miserius, nihil Ecclesiae Dei calamitosius esse potest" (*Catech. rom. de sacr. ord.* c. VII., 3.).

III. Sacerdotes quanta fieri possit maiore frequentia ad poenitentiae sacramentum accedant. Quotannis item per aliquot dies spiritualibus Exercitiis vacent: quo adiumento, si rite adhibeatur, nullum fortasse est aliud utilius ad spiritum in Clero resuscitandum et roborandum. Id autem quo melius exequi possint, Episcopi quolibet anno sacerdotes omnes, et, si videatur, etiam singulos exhortentur, vel vocent in Seminarium aliamve piam domum, ubi per aliquot dies spiritualibus commentationibus, animum excolant, et propriae salutis et sanctificationis grande negotium agant. Opportune etiam Sacerdotes moneantur de gravi obligatione horas canonicas recitandi, studiisque maxime sacris impigre vacandi, ut officiis propriae vocationis digne utiliterque satisfacere possint.

IV. Sed imprimis Episcopi sedulo invigilent ut parochi, eorumque adiutores obligationes proprii munera fideliter expleant, cum plane certissimum sit sanguinem ovium suarum e manibus eorum a Iudice supremo repetitum iri. Et „*cum pracepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbique divini praedicatione, sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, et in cetera munia pastoralia incumbere*“ (*Conc. Trid. sess. XXXIII, c. 1, de reform.*) propterea Episcopi *opportune importune*, ut monet Apostolus, *instent* ut viri ecclesiastici in cura animarum occupati, nulla in re negligentes et desidiosi inveniantur. Instent in sacra visitatione aliave quavis capta opportunitate, et curiones nequaquam intermittant propriis ovibus adesse sive sacramentales confessiones excipiendo, sive evangelium ad captum populi explicando, sive denique fidelium pietatem alliciendo canonica piarum Societatum ac Sodalitorum institutione vel sacrarum festivitatum celebratione, omnibusque operibus, quae religiosa proprii munera solertia suggerit. Et quoniam nonnullis in locis parochi eorumque in cura animarum adiutores, ad fidelium confessiones audiendas praesto esse non soleant, nisi vocati, adeo ut, quod sane admodum dolendum est, plerique parochianorum vix unquam extra tempus paschale ad sacramenta accedant, Episcopi ex auctoritate agant ut parochi, maxime in maioribus sollemnitatibus, licet non rogati, in confessionali se sistant paratosque se exhibeant, immo fideles frequentes exhortentur ut tam eximia salutis subsidia ne negligant et rite perscipiant. Assidui quoque sint curiones in verbo Dei praedicando. Et cum. ut ait Chrysostomus, „*exemplo qui non praedicat, doctor miserabilis sit,*“ sollicite curent Episcopi ut mores Sacerdotum plebi fideli offendiculo minime sint. Frustra enim a populo vitae christianaee integritas quaeritur, si in eius pastoribus sancti mores non resplendeant. Quare fortiter constanterque, quum opus fuerit, Ordinarii exequuntur quae a sacris canonibus et maxime a Concilio Tridentino (*sess. XXV, c. 14, de reform.*) circa clericorum incontinentiam

emendationem et punitionem praescribuntur, „ne subditorum neglectae emendationis ipsi condignas, Deo vindice, poenas persolvant“ (sess XXII, c. 1, de reform.) „Nullum enim, teste Gregorio M., ab aliis maius praeindicum, quam, a sacerdotibus tolerat Deus, quando eos, quos ad aliorum correctionem posuit dare de se exempla pravitatis cernit; quando ipsi peccant, qui compescere aliorum peccata deberent; nulla animarum lucra quaerunt, ad sua quotidie studia vacant, terrena concupiscunt, humauam gloriam instantे mente captant.“

V. Curent pariter Ordinarii ut homines, quos cultioris ingenii vulgus existimat, quibus alioquin nulla ut plurimum est Religionis cura nullaque eius vera cognitio, aut concessionum ope, aut diariorum, quae elegantia sermonis et rerum gravitate commendentur, dogmata fidei ac praesertim divinam Ecclesiae constitutionem per Clerum edoceantur. Quod ut obtineatur. admodum expediet si catholicae con-sociationes iam pluribus in locis utiliter institutae latius propagentur.

VI. Peculiari itidem modo curent, ut doctrinae christianaе in gymnasiis praceptoribus, quorum officium sane gravissimum et perquam utile est, elegantur sacerdotes non minus doctrina quam vitae integritate conspicui, qui demandatum sibi munus diligenter exequantur, et praetera adolescentibus auctores sint, ut piis Congregationibus B. M. Virginis, vel sodalitatibus SSmi Cordis Iesu vel sacratissimi Rosarii nomen dent, et sacramenta ponitentiae et Eucharistiae saepius devoteque suscipiant. Agant quoque opportune Episcopi ut instructioni relegiosae plus quam hucusque concessum est temporis tribuatur, prout res ipsa gravioris per se momenti ac verae necessitatis p[ro]ae ceteris omnibus expostulat. Dent similiter operam ut in omnibus gymnasiis eadem lingua utentibus unus idemque liber ad religionem docendam adhibeatur. Cuius rei gratia Episcopis curae sit ut compendium huiusmodi, in usum scholarum praescribatur. Evigilandum quoque ut etiam profanarum disciplinarum magistri mentem Ecclesiae in docendo, ut par est, observantes, religioni non solum non adversentur, sed eum pro ratione muneris sui opportune etiam iuvent. Quod ut efficacius fiat, Episcopi meminerint ius libros cholaстicæ profanarum etiam disciplinarum designandi sibi vindicare.

VII. Insuper modis omnibus Episcopi admitti ne cessent ut Universitas studiorum Budapestinensis, a Cardinali Petro Pazmany p[re]clarissimo viro condita et fere catholicorum institutis sustentata, reddatur catholiciсis, Episcoporum auctoritate regenda. Interim vero et donec religioni studiosorum melius provideatur, id saltem obtainere conentur, ut omnibus Dominicis festisque diebus, a sacerdote in primis idoneo ad alumnos academicos sermo habeatur, quo ea in primis catholicae doctrinae capita docte diligenterque explicitur ac demonstrentur, quae in vita publica aequa ac privata hodie maxime negligi solent et impugnari. Agant etiam Episcopi, ut in utraque Hungariae universitate, ad exemplum aliarum Academiarum, instituantur, institutique foveantur studiosorum coetus seu societates, eo proposito, tum ut iidem mutuo incitentur exemplo ad recte religioseque vivendum, tum ut in consuetis

conventibus recolant ex veritate retractatum si quid acceperint in scholis catholicae veritati contrarium. Praeterea optimum factu erit si in coetibus suis ducta ex variis disciplinis themata certatim enucleent, propositis praemiiis allecti.

VIII. Et quia de christiana civitatum constitutione, de civium officiis, de amore patriae, similibusque de rebus praeposterae et exitiosae opiniones obtinent inter cultiores praesertim homines, ideo instent Episcopi ac locorum Ordinarii ut per sacros concionatores crebro inculcentur Ecclesiae documenta, quae praecipue Encyclicis Litteris „*Immortale Dei*“ et „*Sapientiae christiana*e,“ sunt tradita.

IX. Episcopi vehementer hortentur parochos et catechistas fidelium hungarica lingua non utentium, ut debito quidem obsequio satisfaciant civili legi, qua pueri in scholis solerter doceri debent linguam hungaricam; at doctrinam christianam non antea eis hungarico idiomate tradant, quam pueri eamdem linguam plene didicerint. Hoc aequa puerorum aeterna salus et reipublicae bonum postulat. Similiter parochis et eorum adiutoribus praecipient, ut non antea hungarica lingua in concionibus utantur, quam compertum habeant eam a parochianis probe intelligi. Quod si parochiani aliis atque aliis linguis utantur, nec omnes hungaricum idioma sufficienter intelligent, parochi omnem dent operam, ut iis quoque fidelibus verbum Dei in propria lingua convenienter annuntietur.

X. De Sodalitatibus, quae ad scopum culturae popularis promovendae institutae sunt, quum omnibus hominibus quamlibet religionem profitentibus pateant, neque catholicam formam institutionemque prae se ferant, idcirco iniungant Episcopi parochis ut diligentissime caveant, ne fideles, eas adeuntes sodalitates, sensim sine sensu indifferentismi errore venenoque inficiantur, aut simile huic aeternae salutis detrimentum aliud incurant.

XI. Praestat quammaxime, singulis provinciis suas esse catholicas ephemerides, plures etiam quam quae in aliquibus locis numerantur, et non hungarico tantum sed alio quoque idiomate conscriptas, prout cuiusquae mos fert provinciae, et ad captum intelligentiae populi accommodatas.

XII. Hisce itaque in profectum ecclesiasticae disciplinae et in bonum fidelium praestitutis, multum sane efficacitatis ad optatum exitum accedet ex ipsa Ordinariorum sollertia. Qui quidem in omnibus seipsos exemplum praebentes bonorum operum, in doctrina in integritate et gravitate (*Ad. Tit. II., 7.*), omni certe pastoraii sollicitudine hanc ordinationem debitae executioni mandabunt, districteque suo quisque Clero praecipient ut eidem morem gerant, singulasque eiusdem praescriptiones diligenter adimpleant. Atque in hunc finem Ordinarii in pastoralibus visitationibus, statis temporibus peragendis, rationem specialiter de exacta perfectaque earum omnium observantia a singulis clericis exquirant; et si quos invenient desidiosos extimulent, si quos negligentes redarguant, si quos recalcitrantes castigent. Omni insuper quo praestant zelo diligentissime curent ut ecclesiastica beneficia non modo denegentur indignis, sed dignioribus omnino conferantur: atque ad id

facilius obtinendum sese interponere etiam, quoad fieri poterit, ne praetermittant apud eos, qui patronatus aut electionis iure gaudent, eosdem opportune commones de pergravi iudicio, quod apud Deum et homines subituri sunt, quoties ecclesiastici reditus, qui instituti sunt pro decenti tutione operariorum vineam. Domini utiliter excolentium, in alium usum ab se convertantur, ac operariis inutilibus aut prorsus indignis pro lubitu ac iniuria tradantur.

Romae die 28 Maii 1896.

† I. Card. VERGA Praef.

A Trombetta Pro-Secr.

2905

1896

(Pályázat a szent-istváni róm. kath. német tannyelvű osztálytanítói állomásra f. évi szeptember 1-éig pályázat hirdettetik. Fizetés készpénzben a községi bíró kezéből minden hóban pontosan kapva egy évre 350 frt; az osztálytanítói lakás az iskola-épületben egy ágynemű nélkül különben tisztességesen butorozott és padlózott szobából áll. Előnyben leend az, ki a ki a kántori teendőkben segédkezhetik. Tanítói oklevél egy év alatt beszerzendő. Tanitonok is pályázhatnak. A tanévet be kell töltenie. Kérvények a baranya-szent-istváni plébániahivatalhoz u. p. Baranya-Lőcs intézendők.

2906

1896

(Pályázat a megyei k. tanítói állomásra.)

A bükkösdi plébániához tartozó Megye fa fiókközség kántortanítói állomása áthelyezés folytán megüresedvén, arra pályázat hirdettetik f. é. szeptember hó 19-ig; Ezen állomás jövedelme az 1893. évi szept hó 22-én felvett jegyzőkönyv szerint a következő: 1. a) A hitközségtől 300 frt készpénz; b) a főt. pécsi káptalantól 100 frt, együtt: 400 frt; 2. 3 ölj hasáb (ebből egy ölj a káptalan részéről) és egy ölj botfa = 29 frt; 3. Lakás: 2 szoba, 1 konyha, 1 éléskamra, 1 pincze; 1 padlás, istálló és pajta = 40 frt értékben; 4. a) 463 □ ölj konyhakert, melynek kat. jövedelme = 18 frt 75 kr.; b) 3 hold 1011 □ ölj szántoföld, melynek kat. jövedelme 92 frt 96 kr.; c) 1 hold 994 □ ölj rét, kat. jövedelme 183 frt 14 kr. Összes jövedelem. 763 frt 85 kr. Ebből tisztán tanítói 663 frt 85 kr. Tisztán kántori: 110 frt. Tannyelv: magyar. Tanképesített pályázók folyamodványait a kerületi Esperességhöz (Szt-Dienes, Baranyam.) küldjék.) A választás szeptember 19-én ejtetik meg.

2907

1896

A s z a b o l c s - b á n y a t e t e p i katholikus iskola tanítói állomása üresedésbe jövén, erre f. évi augusztus 31-ikéig pályázat nyittatik. Az állomás jövedelme: szép lakás, 500 frt készpénz és 120 mérő fűtőszén a gőzhajózási társulattól és az uradalomtól mintegy másfél holdnyi föld, közvetlen a tanítói lak mellett, melyet maga a tanító művel. Tannyelv magyar. A kérvények a ker. esperes és tanfelügyelőhöz (Pécs-budaikülv. plébánia) küldendők.

2935

1896

A m.-széki plébániához tartozó p ö l ö s k e fiókközsgében a kántortanítói állomásra f. é. szeptember 12-ig pályázat hirdettetik. Jövedelme: 1. minden telkes pár után egy nyolczada buza és 10 kr. Van jelenleg 71 pár. 2. minden kisházas-pár után egy nyolczada gabona és 10 kr. Van jelenleg $30\frac{1}{2}$ pár. 3. minden zsel-lér pár után egy nyolczada gabona és 10 kr. Van jelenleg $14\frac{1}{2}$ pár. 4. minden szőlőbirtokos pár után 4 itcze bor. 5. A községtől 39 frt 40 kr. 6. Két öl fa az uradalomtól, a község által megvágva és behordva. Az iskola szükségletére a fát a község adja. 7. Nagy halott után bucsuztatával 1 frt, e nélkül 50 kr. Kis halottnál ennek fele. 8. 10 hold szántóföld, 2 hold rét a község által mindenkép megmunkálva. 9. 9 hold szántóföld, melyet a tanító maga munkáltat. Lakás: 2 szoba, konyha, sertésről, istálló és 500 □ öl házi kert. Ezen évi járulékból tisz-tán tanítói 162 frt 80 kr., tisztán kántori 137 frt 20 kr.

2936

1896

Gödrére róm. kath. okleveles — esetleg képezdevégzett — segédtanító kerestetik. Fizetése: szabad lakás, szobatisztogatás, fűtés, élelmezés a kántortanítónál és 10 hónapra 125 frt. Tanítja a III.—IV. osztályt s az ismétlőket és a kántorságban segédkezik. Pályázni szeptember 5-ig lehet.

Ezen állás különösen oly fiatal embereknek ajánlható, akik a kántorságban magukat kiművelni óhajtják.

Missus est cooperator: Sigismundus Dujmovits e P.-sz.- (Personalia.) Erzsébet ad Harkanovci.

Datum 5-Ecclesiis, die 17. Augusti 1896.

Franciscus Troll m. p.
vicar. Capit.

XVIII.

3290

1896

VENERABILIBUS FRATRIBUS PATRIARCHIS PRIMATIBUS ARCHIEPISCOPIS EPISCOPIS
ALIISQUE LOCORUM ORDINARIIS PACEM ET COMMUNIONEM CUM APOSTOLICA SEDE
HABENTIBUS

LEO PP. XIII.

VENERABILES FRATRES SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM !

Satis cognitum vobis est, cogitationum et curarum Nostrarum partem non exiguum illuc esse conversam, ut ad *ovile* in potestate positum summi pastoris animarum Iesu Christi revocare devios conemur. Intento hac in re animo, non parum conducere salutari consilio propositoque arbitrati sumus, Ecclesiae effigiem ac velut lineamenta describi; in quibus praecipua consideratione dignissima *unitas* est, quam in ea, velut insigne veritatis invitaeque virtutis, divinus auctor ad perpetuitatem impressit. Multum in intuentium animis nativa Ecclesiae pulchritudo speciesque posse debet: neque abest a veri similitudine, tolli eius contemplatione posse in-scientiam; sanari opiniones falsas praeiudicatasque, maxime apud eos qui non sua ipsorum culpa in errore versentur: quin imo excitari etiam in hominibus posse Ecclesiae amorem utique similem caritati, qua Iesu Christus eam sibi sponsam, divino cruento redemptam, optavit: *Christus dilexit Ecclesiam, et se ipsum tradidit pro ea*¹. Reversuris ad amantissimam parentem, aut non probe cognitam adhuc, aut iniuriâ desertam, si redditum stare oporteat non sanguine quidem, quo tamen pretio est Iesu Christo quaesita, sed labore aliquo molestiaque multo ad perpetiendum leviore, saltem perspicuum erit non voluntate humana id onus homini, sed iussu nutuque divino impositum, ob eamque rem, opitulante gratia caelesti, facile veritatem experiendo intelligent divinae eius sententiae: *Iugum enim meum suave est, et onus meum leve*². Quamobrem spe maxima in *Patre luminum* reposita, unde *omne datum optimum et omne donum perfectum* descendit³, ab eo scilicet *qui incrementum dat*⁴ unus, enixe petimus, ut Nobis vim persuadendi impertire benigne velit.

Sanctissimi
Domini Nostri
Leonis PP.
epistola ency-
clica de uni-
tate Ecclesiae.

¹ Ephes. V, 25. — ² Matth. XI, 30. — ³ Ep. Iac. I, 17. — ⁴ I. Corinth. III, 6.

Etsi Deus, quaecumque a naturis creatus efficiuntur, omnia ipse efficere sua solius virtute potest, nihilominus tamen ad iuvandos homines ipsis uti hominibus. ex benigno providentiae consilio, maluit: et quemadmodum in rerum genere naturalium perfectionem debitam, ita in iis, quae modum naturae transiliunt, sanctitatem homini ac salutem non nisi hominum opera ministerioque impertire consuevit. Sed perspicuum est, nihil inter homines communicari, nisi per externas res quae sensibus percipientur, posse. Hac de causa humanam naturam assumpsit Dei Filius, qui cum in forma Dci esset . . . semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus¹: atque ita, in terris agens, doctrinam suam suarumque pracepta legum hominibus, colloquendo, tradidit.

Cum divinum munus eius perenne ac perpetuum esse oporteret, idcirco nonnullos ille sibi adiunxit alumnos disciplinae suae, fecitque potestatis suee particeps: cumque Spiritum veritatis in eos devocasset e caelo, praecepit, peragrarent orbem terrarum, quodque ipse docuerat quodque iusserat, id omne fideliter universitati gentium praedicarent: hoc quidem proposito, ut eius et professione doctrinae et obtemperacione legibus posset hominum genus sanctitatem in terris, felicitatem adipisci in caelo sempiternam. — Hac ratione atque hoc principio Ecclesia genita: quae quidem, si extremum illud quod vult, caussaeque proximae sanctitatem efficientes spectentur, profecto est spiritualis: si vero eos consideres, quibus cohaeret, resque ipsas quae ad spiritualia dona perducunt, externa est necessarioque conspicua. Docendi munus accepere Apostoli per cognoscenda visui audituque signa: idque illi munus non aliter executi quam dictis factisque, quae utique sensus permoverent. Ita quidem illorum vox extrinsecus illapsa per aures, fidem ingeneravit in animis: Fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi². Ac fides ipsa, scilicet assensio primae supremaeque veritati, mente quidem per se comprehenditur, sed tamen eminere foras evidenti professione debet: Corde enim creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem³. Simili modo nihil est homini gratia cœlesti, quae gignit sanctitudinem interius: sed externa sunt ordinaria ac praecipua participandæ instrumenta gratiae: sacramenta dicimus, quae ab hominibus ad id nominatim lectis, certorum ope rituum, administrantur. Iussit Jesus Christus Apostolis perpetuisqne Apostolorum successoribus, gentes ut edocerent ac regerent: iussit gentibus, ut illorum et doctrinam acciperent et potestati obediens subessent. Verum ishaec in christiana republica iurum atque officiorum vicissitudo non modo permanere, sed ne inchoari quidem potuisset nisi per interpretes ac nuntios rerum sensus. — Quibus de caassis Ecclesiam cum corpus, tum etiam corpus Christi, tam crebro sacrae litteræ nominant: Vos autem estis corpus Christi⁴. Propter eam rem quod corpus est, oculis cernitur Ecclesia: propterea quod est Christi, vivum corpus est actuosum et vegetum, quia eam tuetur ac

¹ Philippens. II, 6—7. — ² Roman. X, 17. — ³ Ib. 10. — ⁴ I. Corinth. XII, 27.

sustentat, immissa virtute sua, Iesus Christus, in eum fere modum quo cohaerentes sibi palmites alit ac fructuosos facit vitis. Quemadmodum autem in animantibus principium vitae in occulto est ac penitus abditum, indicatur tamen atque ostenditur motu actuque membrorum, sic in Ecclesia supernaturalis principium vitae perspicue ex iis, quae ab ipsa aguntur, appareat.

Ex quo consequitur, in magno eodemque pernicioso errore versari, qui ad arbitrium suum fingunt Ecclesiam atque informant quasi latente minimeque conspicuam: item qui perinde habent atque institutum quoddam humanum cum temperatione quadam disciplinae ritibusque externis, at sine perenni communicatione munerum gratiae divinae, sine rebus iis, que haustam a Deo vitam quotidiana atque aperta significatione testentur. Nimirum alterutram esse posse Iesu Christi Ecclesiam tam repugnat, quam solo corpore, vel anima sola constare hominem. Complexio copulatioque earum duarum velut partium prorsus est ad veram Ecclesiam necessaria, sic fere ut ad naturam humanam intima animae corporisque coniunctio. Non est Ecclesia intermortuum quiddam, sed Corpus Christi vita supernaturali praeditum. Sicut Christus, caput et exemplar, non omnis est, si in eo vel humana dumtaxat spectetur natura visibilis, quod Photiniani ac Nestoriani faciunt; vel divina tantummodo natura invisibilis, quod solent Monophysitae: sed unus est ex utraque et in utraque natura cum visibili tum invisibili; sic corpus eius mysticum non vera Ecclesia est nisi propter eam rem, quod eius partes conspicuae vim vitamque ducunt ex donis supernaturalibus rebusque ceteris, unde propria ipsarum ratio ac natura efflorescit. Cum, autem Ecclesia sit *eiusmodi* voluntate et constitutione divina, permanere sine ulla intermissione debet *eiusmodi* in aeternitate temporum: ni permaneret profecto nec esset condita ad perennitatem, et finis ipse, quo illa contendit, locorum esset temporumque certo spatio definitus: quod cum veritate utrumque pugnat. Istam igitur et visibilium et invisibilium coniunctionem rerum, quia naturalis atque insita in Ecclesia nutu divino inest, tamdiu permanere necesse est, quamdiu ipsa permansura Ecclesia. Quare Chrysostomus: *Ab Ecclesia ne abstineas: nihil enim fortius Ecclesia. Spes tua Ecclesia, salus tua Ecclesia, refugium tuum Ecclesia. Caelo excelsior et terra latior est illa. Numquam senescit, sed semper viget. Quamobrem eius firmitatem stabilitatemque demonstrans, Scriptura montem illam vocat¹*). Augustinus vero: Putant (gentiles) religionem nominis christiani ad certum tempus in hoc saeculo victuram, et postea non futuram. Permanebit ergo cum sole, quamdiu sol oritur et occidit; hoc est quamdiu tempora ista volvuntur, non deerit Ecclesia Dei, id est Christi corpus in terris². Idemque alibi: Nutabit Ecclesia, si nutaverit fundamentum: sed unde nutabit Christus?... Non nutante Christo, non inclinabitur in saeculum saeculi. Ubi sunt qui dicunt, periisse de mundo Ecclesiam, quando nec inclinari potest³).

¹ Hom. De capto Eutropio, n. 6. — ² In Psal. LXXI, n. 8. — ³ Enarratio in Psal. CIII, sermo II, n. 5.

His velut fundamentis utendum veritatem quaerenti. Scilicet Ecclesiam instituit formavitque Christus Dominus: propterea natura illius cum quaeritur cuiusmodi sit, caput est nosse quid Christus voluerit quidque reapse effecerit. Ad hanc regulam exigenda maxime Ecclesiae unitas est, de qua visum est, communis utilitatis caussa, nonnihil his litteris attingere.

Profecto unam esse Iesu Christi germanam Ecclesiam, ex luculento ac multiplici sacrarum litterarum testimonio, sic constat inter omnes, ut contradicere christianus nemo ausit. Verum in diiudicanda statuendaque natura unitatis, multos varius error de via deflectit. Ecclesiae quidem non solum ortus sed tota constitutio ad rerum voluntate libera effectarum pertinet genus: quocirca ad id quod revera gestum est, iudicatio est omnes revocanda, exquirendumque non sane quo pacto una esse Ecclesia queat, sed quo unam esse is voluit, qui condidit.

Iamvero, si ad id respicitur quod gestum est, Ecclesiam Iesus Christus non talem finxit formavitque, quae communitates plures complecteretur genere similes, sed distinctas, neque iis vinculis alligatas, quae Ecclesiam individuam atque unicam efficerent, eo plane modo, quo Credo unam... Ecclesiam in symbolo fidei profitemur. In unius naturae sortem cooptatur Ecclesia quae est una, quam conantur haereses in multas discindere. Et essentia ergo et opinione, et principio et excellentia unicam esse dicimus antiquam et catholicam Ecclesiam... Ceterum Ecclesiae quoque eminentia, sicut principium constructionis, est ex unitate, omnia alia superans, et nihil habens sibi simile vel aequale¹. Sane Iesus Christus de aedificio eiusmodi mystico cum loqueretur. Ecclesiam non commemorat nisi unam, quam appellat suam: aedificabo Ecclesiam meam. Quaecumque, praeter hanc, cogitetur alia, cum non sit per Iesum Christum condita, Ecclesia Christi vera esse non potest. Quod eminet etiam magis, si divini auctoris propositum consideretur. Quid enim in condita condendave Ecclesia petiti, quid voluit Christus Dominus? Hoc scilicet: munus idem, idemque mandatum in eam continuandum transmittere, quod ipse acceperat a Patre. Id plane statuerat faciendum, idque re effecit. Sicut misit me Pater, et ego mitto vos². Sicut tu me misisti in mundum, et ego misi eos in mundum³. Iamvero Christi muneris est vindicare ab interitu ad salutem quod perierat, hoc est non aliquot gentes aut civitates, sed omnino hominum, nullo locorum temporumve discrimine, universum genus: venit Filius hominis.... ut salvetur mundus per ipsum⁴. Nec enim aliud nomen est sub caelo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri⁵. Itaque partam per Iesum Christum salutem, simulque beneficia omnia quae inde proficiscuntur, late fundere in omnes homines atque ad omnes propagare aetates debet Ecclesia. Quocirca ex voluntate auctoris sui unicam in omnibus terris, in perpetuitate temporum, esse necesse est.

¹ Clemens Alexandrinus, Stromatum lib. VII, cap. 17. — ² Ioann. XX, 21. — ³ Ioann. XVII, 18. — ⁴ Ioann. III, 17. — ⁵ Act. IV, 12.

Plane plus una ut esse posset, excedere terris et genus hominum fingere novum atque inauditum oporteret.

Hoc ipsum de Ecclesia una, quotquot essent ubique et quovis tempore mortales complexura, vidit ac praesignificavit Isaías, cum, futura prospicienti, obiecta species montis est, celsitudinis exsuperantia conspicui, qui imaginem Domus Domini, videlicet Ecclesiae expressam gerebat: Et erit in novissimis diebus praeparatus mons domus Domini in vertice montium.¹ Atqui unus iste mons est, in vertice montium locatus: una domus Domini, ad quam omnes gentes vivendi normam petiturae aliquando confluenter: Et fluent ad eam omnes gentes... et dicent: venite et ascendamus ad montem Domini, et ad domum Dei Iacob, et docebit nos vias suas, et ambulabimus in semitis eius². Quem locum, cum Optatus Milevitanus attingeret, Scriptum est, inquit, in Isaia propheta: ex Sion prodiet lex, et verbum Domini de Hierusalem. Non ergo in illo monte Sion Isaías aspicit vallem, sed in monte sancto, qui est Ecclesia, qui per omnem orbem romanum caput tulit sub toto caelo... Est ergo spiritualis Sion Ecclesia, in qua a Deo patre rex constitutus est Christus, quae est in toto orbe terrarum, in quo est una Ecclesia catholica³. Augustinus vero: Quid tam manifestum quam mons? Sed sunt et montes ignoti, quia in una parte terrarum positi sunt... Ille autem mons non sic, quia implevit universam faciem terrae: et de illo dicitur; paratus in cacumine montium⁴. Illud accedit, quod Ecclesiam Filius Dei mysticum corpus suum decrevit fore, quocum ipse velut caput coniungeretur. ad similitudinem corporis humani quod suscepit: cui quidem naturali conglutinatione inhaeret naturale caput. Sicut igitur mortale corpus sibi sumpsit unicum, quod obtulit ad cruciatus et necem, ut liberationis humanae pretium exsolveret, sic pariter unum habet corpus mysticum, in quo et cuius ipsius opera facit sanitatis salutisque aeternae homines compotes: Ipsum (Christum) dedit (Deus) caput supra omnem Ecclesiam, quae est corpus ipsius⁵. Dispersa membra atque seiuncta non possunt eodem cum capite, unum simul effectura corpus, cohaerere. Atqui Paulus, Omnia autem, inquit, membra corporis cum sint multa, unum tamen corpus sunt: ita et Christus⁶. Propterea corpus istud mysticum compactum ait esse et connexum. Caput Christus: ex quo totum corpus compactum, et connexum per omnem iuncturam subministrationis, secundum operationem in mensuram uniuscuiunque membris⁷. Quamobrem dispersa a membris ceteris siqua membra vagantur, cum eodem atque unico capite conglutinata esse nequeunt. Unus Deus est, et Christus unus, et una ecclesia eius et fides una et plebs una in solidam corporis unitatem concordiae glutino copulata. Scindi unitas non potest, nec corpus unum discidio compaginis separari⁸. Quo melius Ecclesiam

¹ Isaías, II, 2. — ² Ib. 2—3. — ³ De Schism. Donatist., lib. III, n. 2. — ⁴ In Epist. Ioann. tract, I, n. 13. — ⁵ Ephes. I, 22—23. — ⁶ I, Corinth. XII, 12. — ⁷ Ephes IV, 15—16.

⁸ S. Cyprianus, de Cath. Eccl. Unitate, n. 23.

effingat unicam, similitudinem animati corporis informat cuius non aliter victura membra sunt, nisi colligata cum capite, vim ad se vitalem ex capite ipso traducant: seiuncta, necesse est emori: Non potest (Ecclesia) . . . divulsis laceratione visceribus in frusta diserpi. Quidquid a matrice discesserit, seorsum vivere et spirare non poterit. Mortuum vero corpus quid habet cum vivo similitudinis? Nemo enim unquam carnem suam odio habuit: sed nutrit, et fovet eam, sicut et Christus Ecclesiam: quia membra sumus corporis eius, de carne ejus et de ossibus eius². Aliud igitur simile Christo incohetur caput, alias Christus, si praeter eam, quae corpus eius est, fingi Ecclesiam alteram libeat. Videte quid caveatis, videte quid observetis, videte quid timeatis. Contingit, ut in corpore humano, imo de corpore aliquod praecidatur membrum, manus, digitus, pes: numquid praecisum sequitur anima? Cum in corpore esset, vivebat: praecisum amittit vitam. Sic et homo christianus catholicus est, dum in corpore vivit: praecisus, haereticus factus est: membrum amputatum non sequitur spiritus³. Est igitur Ecclesia Christi unica et perpetua: quicumque seorsum eant, aberrant a voluntate et praeescriptione Christi Domini, relichtoque salutis itinere, ad interitum digrediuntur. Quisquis ab Ecclesia segregatus adultere iungitur, a promissis Ecclesiae separatur, nec perveniet ad Christi praemia qui reliquit Ecclesiam Christi . . . Hanc unitatem qui non tenet, non tenet Dei legem, non tenet Patris et Filii fidem, vitam non tenet et salutem⁴.

At vero qui unicam condidit, is idem condidit *unam*: videlicet eiusmodi, ut quot-quot in ipsa futuri essent, arctissimis vinculis sociati tenerentur, ita prorsus ut unam gentem, unum regnum, corpus unum efficerent: *Unum corpus, et unus spiritus, sicut vocati estis in una spe vocationis vestrae*⁵. Voluntatem hac de re suam Iesus Christus sanxit, propinqua iam morte, augusteque consecravit, ita Patrem adprecatus: Non pro eis rogo tantum, sed et pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me . . . ut et ipsi in nobis unum sint . . . ut sint consummati in unum⁶. Imo tam intime nexam iussit esse in sectatoribus suis unitatem tamque perfectam, ut coniunctionem cum Patre suam ratione aliqua imitaretur: Rogo . . . ut omnes unum sint, sicut tu, Pater, in me, et ego in te⁷. Tantae autem inter homines ac tam absolutae concordiae necessarium fundamentum est convenientia coniunctioque mentium: ex quo conspiratio voluntatum atque agendorum similitudo naturā gignitur. Quamobrem, pro sui divinitate consilii, unitatem fidei in Ecclesia sua iusit esse: quae quidem virtus primum est in vinculis iis quae hominem iungunt Deo, et inde nomen fideles accepimus. Unus Dominus, una fides, unum baptisma⁸: videlicet sicut unus Dominus, et baptisma unum, ita omnium christianorum, qui ubique sunt, unam esse fidem oportet. Itaque Paulus Apostolus

¹ Id. loc. cit. — ² Ephes. V, 29—30. — ³ S. Augustinus, sermo CCLXVII, n. 4. —

⁴ S. Cyprianus, De cath. Eccl. Unitate, n. 6. — ⁵ Ephes. IV, 4. — ⁶ Ioh. XVII, 20 -21 -23. — ⁷ Ib. 21. — ⁸ Ephes. IV, 5.

christianos, ut idem sentiant omnes, effugiantque opinionum dissidia non rogat tantum, sed flagitat ac plane obsecrat: Obsecro autem vos, fratres, per nomen Domini nostri Iesu Christi: ut idipsum dicatis omnes, et non sint in vobis schismata: sitis autem perfecti in eodem sensu, et in eadem sententia¹. Quae loca sane non indigent interprete: satis enim per se loquuntur ipsa. Ceteroquin unam esse fidem debere, qui se profitentur christianos, vulgo assentiuntur. Illud potius maximi momenti ac prorsus necessarium, in quo multi errore falluntur, internoscere que sit istius species et forma unitatis. Quod ipsum, ut supra fecimus in caussa simili, non opinatione aut coniectura est, sed scientia rei gestae iudicandum: quaerendo scilicet statuendoque qualem in fide unitatem Iesus Christus esse preeceperit.

Iesu Christi doctrina caelestis, tametsi magnam partem consignata litteris afflatus divino, colligare tamen mentes, permissa hominum ingenio, ipsa non poterat. Erat enim proclive factu ut in varias incideret atque inter se differentes interpretationes: idque non modo propter ipsius vim ac mysteria doctrinae, sed etiam propter humani ingenii varietatem, et perturbationem in studia contraria abeuntium cupiditatum. Ex differentia interpretandi dissimilitudines sentiendi necessitate nascuntur: hinc controversiae, dissidia, contentiones, qualia incumbere in Ecclesiam ipsa vidit proxima originibus aetas. De haereticis illud scribit Irenaeus: Scripturas quidem confitentur, interpretationes vero convertunt². Atque Augustinus: Neque enim natae sunt haereses et quaedam dogmata perversitatis illaqueantia animas et in profundum praecipitantia, nisi dum scripturae bonae intelliguntur non bene³. Ad coniugandas igitur mentes, ad efficiendam tuendamque concordiam sententiarum, ut ut extarent divinae litterae, omnino erat alio quodam principio opus. Id exigit divina sapientia. neque enim Deus unam esse fidem velle potuit, nisi conservandae unitatis rationem quamdam idoneam providisset: quod et sacrae litterae perspicue, ut mox dicturi sumus, significant. Certe infinita Dei potentia nulli est vincta vel adstricta rei, omniaque sibi habet obnoxie, velut instrumenta, parentia. De isto igitur principio externo, dispiciendum, quodnam ex omnibus, quae essent in potestate sua, Christus optarit. Quam ob rem oportet christiani nominis revocare cogitatione primordia.

Divinis testata litteris, eademque vulgo cognita commemoramus. Iesus Christus divinitatem divinamque legationem suam miraculorum virtute comprobat: erudire verbo multitudinem ad caelestia insistit, omninoque iubet ut sibi fides docenti adiungatur, hinc praemiis illinc poenis propositis sempiternis: Si non facio opera Patris mei, nolite credere mihi⁴. Si opera non fecissem in eis, quae nemo alius fecit, peccatum non haberent⁵. Si autem facio (opera), et si mihi non vultis

¹ I. Corinth. I. 10. — ² Lib. III. cap. 12, n. 12. — ³ In Evang. Ioann. tract. XVIII, cap. 5, n. 1. — ⁴ Ioann. X. 37. — ⁵ Ioann XV, 24.

credere, operibus credite¹. Quaecumque praecipit, eadem omnia auctoritate praecipit: in exigendo mentis assensu nihil excipit, nihil secernit. Eorum igitur qui Iesum audissent, si adipisci salutem vellent, officium fuit non modo doctrinam eius accipere universe, sed tota mente assentiri singulis rebus, quas ipse tradidisset: illud enim repugnat, fidem vel una in re non adhiberi Deo.

Maturo in caelum reditu, qua ipse potestate missus a Patre fuerat, eadem mittit Apostolos, quos spargere ac disseminare iubet doctrinam suam: Data est mihi omnis potestas in caelo et in terra. Euntes ergo docete omnes gentes... Docentes eos servare omnia, quaecumque mandavi vobis². Salvos fore, qui Apostolis paruissent, qui non paruissent, interituros: Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur³. Cumque illud sit providentiae Dei maxime congruens, ut muneri praesertim magno atque excellenti praeficiat neminem, quin pariter suppeditet unde liceat rite defungi, idcirco Iesus Christus missurum se ad discipulos suos Spiritum veritatis pollicitus est, eumque in ipsis perpetuo mansurum: Si autem abiero, mittam eum (Paraclitum) ad vos... Cum autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem⁴. Et ego rogabo Patrem, et alium Paraclitum dabit vobis, ut maneat vobiscum in aeternum, Spiritum veritatis...⁵ Ille testimonium perhibebit de me: et vos testimonium perhibebitis⁶. Hinc doctrinam Apostolorum religiose accipi sancteque servari perinde imperat ac suam: Qui vos audit, me audit: qui vos spernit, me spernit⁷. Quamobrem legati Apostoli a Iesu Christo sunt non secus ac ipse legatus a Patre: Sicut misit me Pater, et ego mitto vos⁸: propterea quemadmodum dicto audientes Christo esse Apostolos ac discipulos oportuit, ita pariter fidem adhibere Apostolis debuerant, quoscumque ipsi ex mandato divino docuissent. Ergo Apostolorum vel unum repudiare doctrinae praeceptum plane non plus licuit, quam de ipsis Christi doctrina reiecerisse quicquam. — Sane Apostolorum vox, illapo in eos Spiritu sancto, quam latissime insonuit. Quacumque vestigium posuissent, perhibent se ab ipso Iesu legatos. Per quem (Iesum Christum) accepimus gratiam, et apostolatum ad obedientum fidei in omnibus gentibus pro nomine eius⁹: divinamque eorum legationem passim Deus per prodigia in aperto ponit: Illi autem profecti praedicaverunt ubique, Domino cooperante, et sermonem confirmante, sequentibus signis¹⁰. Quem vero sermonem? eum utique, qui id omne comprehenderet, quod ipsi ex magistro didicissent; palam enim aperteque testantur, nihil se eorum posse, quae viderant quaeque audierant, non loqui.

Sed, quod alio loco diximus, non erat eiusmodi munus apostolicum, ut aut cum personis Apostolorum interire posset, aut cum tempore labi, quippe quod

¹ Ioann. X, 38. — ² Matt. XXVIII, 18—19—20. — ³ Marc. XVI, 16. ⁴ Ioann. XVI, 7—13. — ⁵ Ioan. XIV, 16—17. — ⁶ Ioan. XV, 26—27. — ⁷ Luc. X, 16. — ⁸ Ioan. XX, 21. — ⁹ Rom. I, 5. — ¹⁰ Marcus XVI, 20.

et publicum esset et saluti generis humani institutum. Apostolis enim mandavit Iesus Christus ut praedicarent evangelium omni craeturae, et portarent nomen ipsius coram gentibus et regibus, et ut sibi testes essent usque ad ultimum terrae. Atque in tanti perfunctione muneris adfore se pollicitus eis est, idque non ad aliquot vel annos vel aetates, sed in omne tempus, usque ad consummationem saeculi. Quam ad rem Hieronymus: Qui usque ad consummationem saeculi cum discipulis se futurum esse promittit, et illos ostendit semper esse victuros et se numquam a credentibus recessurum¹. Quae quidem omnia in solis Apostolis, supremae necessitati ex humana conditione obnoxii, qui vera esse potuissent? Erat igitur provisum divinitus ut magisterium a Iesu Christo institutum non iisdem finibus, quibus vita Apostolorum, terminaretur, sed esset perpetuo mansurum. Propagatum revera ac velut in manus de manu traditum videmus. Nam consecrare episcopos Apostoli, quique sibi proxime succederent in ministerio verbi, singillatim designavere. — Neque hoc tantum: illud quoque sanxere in successoribus suis, ut et ipsi viros idoneos adlegerent, quos, eadem auctoritate auctos, eidem praeficerent docendi officio et muneri: Tu ergo, fili mi, confortare in gratia, quae est in Christo Iesu: et quae audisti a me per multos testes, haec commenda fidelibus hominibus, qui idonei erunt et alios docere². Qua de caussa sicut Christus a Deo, et Apostoli a Christo, sic episcopi et quotquot Apostolis successere, missi ab Apostolis sunt: Apostoli nobis Evangelii praedicatores facti sunt a Domino Iesu Christo, Iesus Christus missus est a Deo. Christus igitur a Deo, et Apostoli Christo, et factum est utrumque ordinatim ex voluntate Dei . . . Per regiones igitur et urbes verbum praedicantes, primitias earum spiritu cum probassent, constituerunt episcopos et diaconos eorum qui credituri erant . . . Constituerunt praedictos, et deinceps ordinationem dederunt, ut quum illi decessissent, ministerium eorum alii viri probati exciperent³. Permanere igitur necesse est ex una parte constans atque immutabile munus docendi omnia, quae Christus docuerat: ex altera constans atque immutabile officium accipiendo profitendique omnem illorum doctrinam. Quod praefclare Cyprianus iis verbis illustrat: Neque enim Dominus Noster Iesus Christus, cum in Evangelio suo testaretur inimicos suos esse eos, qui secum non essent, aliquam speciem haereseos designavit: sed omnes omnino qui secum non essent et secum non colligentes, gregem suum spargerent, adversarios esse ostendit, dicens: Qui non est tecum adversus me est; et qui non tecum colligit, spargit⁴.

His Ecclesia paeceptis instituta, sui memor officii, nihil egit studio et contentione maiore, quam ut integritatem fidei omni ex parte tueretur. Hinc perduellum habere loco et procul amandare a se, qui de quolibet doctrinae sua

¹ In Matth. lib. IV. cap. 28, v. 20. — ² II. Tim. II. 1—2. — ³ S, Clemens Rom. Epist. I. ad Corinth capp. 42, 44. — ⁴ Epist. LXIX. ad Magnum n. 1.

capite non secum una sentirent. Ariani, Montanistae, Novatiani, Quartadecumani, Eutychiani certe doctrinam catholicam non penitus omnem, sed partem aliquam deseruerant: haereticos tamen declaratos, eiectosque ex Ecclesiae sinu quis ignorat fuisse? Similique iudicio damnati, quotquot pravorum dogmatum auctores variis temporibus postea consecuti sunt. Nihil periculosius his haereticis esse potest, qui cum integre per omnia decurrant, uno tamen verbo, ac si veneni gutta, meram illam ac simplicem fidem Dominicae et exinde apostolicae traditionis inficiunt. Idem semper Ecclesiae mos, idque sanctorum Patrum consentiente iudicio: qui scilicet communionis catholicae expertem et ab Ecclesia extorrem habere consueverunt, quicumque a doctrina, authentico magisterio proposita, vel minimum discessisset. Epiphanius, Augustinus, Theodoreetus haereseon sui quisque temporis magnum recensuere numerum. Alia Augustinus animadvertisit posse genera invalescere, quorum vel uni si quis assentiatur, hoc ipso ab unitate catholica seiungitur: Non omnis, qui ista (numeratas videlicet haereses) non credit, consequenter, debet se christianum catholicum iam putare vel dicere. Possunt enim et haereses aliae, quae in hoc opere nostro commemoratae non sunt, vel esse vel fieri, quarum aliquam quisquis tenuerit, christianus catholicus non erit².

Istam tutandae unitati, de qua dicimus, institutam divinitus rationem urget beatus Paulus in epistola ad Ephesios; ubi primum monet, animorum concordiam magno studio conservandam: solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis³: cumque concordes animi caritate esse omni ex parte non possint nisi mentes de fide consentiant, unam apud omnes vult esse fidem: Unus Dominus, una fides: ac tam perfecte quidem unam, ut errandi discrimen omne prohibeat: Ut iam non simus parvuli fluctuantes, et circumferamus omni vento doctrinae in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris. Idque non ad tempus servari docet oportere, sed donec occurramus omnes in unitatem fidei . . . in mensuram aetatis plenitudini Christi. Sed eiusmodi unitatis ubinam Iesus Christus posuit principium inchoandae, praesidium custodiendae? In eo videlicet, quod: Ipse dedit quosdam quidem Apostolos . . . alios autem pastores, et doctores, ad consummationem sanctorum in opus ministerii, in aedificationem corporis Christi. Quare vel inde ab ultima vetustate hanc ipsam regulam doctores Patresque et sequi consueverunt et uno ore defendere. Origenes: Quoties autem (haeretici) canonicas proferunt scripturas, in quibus omnis christianus consentit et credit, videntur dicere: ecce in domibus verbum est veritatis. Sed nos illis credere non debemus, nec exire a prima et ecclesiastica traditione, nec aliter credere, nisi quemadmodum per successionem Ecclesiae Dei tradiderunt nobis⁴. Irenaeus: Agnitio vera est Apostolorum doctrina . . . secundum successiones episcoporum

¹ Auctor Tractatus de Fide Orthodoxa contra Arianos. — ² De Haeresibus, n. 88.

— ³ IV, 3. et seqq. ⁴ Vetus Interpretatio Commentariorum in Matth. n. 46

. . . quae pervenit usque ad nos custoditione sine fictione scripturarum tractatio plenissima¹. Tertullianus vero : Constat proinde, omnem doctrinam, quae cum illis Ecclesiis apostolicis matricibus et originalibus fidei conspiret, veritati deputandam, sine dubio tenentem quod Ecclesia ab Apostolis, Apostoli a Christo, Christus a Deo accepit . . . Communicamus cum Ecclesiis apostolicis, quod nulli doctrina diversa : hoc est testimonium veritatis². Atque Hilarius : Significat (Christus e navi docens) eos, qui extra Ecclesiam positi sunt, nullam divini sermonis capere posse intelligentiam. Navis enim Ecclesiae typum praefert, infra quam verbum vitae positum et praedicatum hi qui extra sunt et arenae modo steriles atque inutiles adiacent, intelligere non possunt³. Rufinus Gregorium Nazianzenum laudat et Basilium, quod solis divinae scripturae voluminibus operam dabant, earumque intelligentiam non ex propria praesumtione, sed ex maiorum scriptis et auctoritate sequebantur, quos et ipsos ex apostolica successione intelligendi regulam suscepisse constabat⁴.

Quamobrem, id quod ex iis, quae dicta sunt, appareat, insuitus Iesus Christus in sua Ecclesia vivum, authenticum, idemque perenne magisterium, quod suapte potestate auxit, spiritu veritatis instruxit, miraculis confirmavit : eiusque praecepta doctrinae aequa accipi ac sua voluit gravissimeque imperavit. Quoties igitur huius verbo magisterii edicitur, traditae divinitus doctrinae complexu hoc contineri vel illud, id quisque debet certo credere, verum esse : si falsum esse ullo modo posset, illud consequatur, quod aperte repugnat, erroris in homine ipsum esse auctorem Deum : Domine, si error est, a te decepti sumus.⁵ Ita omni amota dubitandi caussâ, ullamque ex iis veritatibus potest cuiquam fas esse respuere, quin se de hoc ipso praecipitem in apertam haeresim ? quin, seiunctis ab Ecclesia, doctrinam christianam una complexione repudiet universam ? Ea quippe est natura fidei, ut nihil tam repugnet quam ista credere, illa reiicere. Fidem enim Ecclesia profitetur esse virtutem supernaturalem, qua, Dei adiuvante et aspirante gratia, ab eo revelata vera esse credimus, non propter intrinsecam rerum veritatem naturali rationis lumine perspectam, sed propter auctoritatem ipsius Dei revelantis, qui nec falli nec fallere potest.⁶ Si quid igitur traditum a Deo liqueat fuisse, nec tamen creditur, nihil omnino fide divina creditur. Quod enim Iacobus Apostolus de delicto iudicat in genere morum, idem de opinionis errore in genere fidei iudicandum : Quicumque . . . offendat . . . in uno, factus est omnium reus⁷ : imo de opinionis errore multo magis. Omnis enim violata lex minus proprie de eo dicitur qui unum peccavit, propterea quod maiestatem Dei legum latoris sprevisse, non nisi interpretanda voluntate, videri potest. Contra is, qui veritatibus divinitus ac-

¹ Contra Haereses, IV. cap. 33, n. 8. — ² De Praescrip. cap. XXXI. — ³ Comment. in Matth. XIII. n. 1. — ⁴ Hist. Eccl. II, cap. 9. — ⁵ Richardus de S. Victore, De Trin. lib. I. cap. 2. — ⁶ Conc. Vat. sess. III. cap. 3. — ⁷ II. 10.

ceptis vel uno in capite dissentiat, verissime fidem exuit funditus, quippe qui Deum, quatenus summa veritas est et proprium motivum fidei, recusat vereri: In multis mecum, in paucis non mecum: sed in his paucis, in quibus non mecum, non eis prosunt multa, in quibus mecum¹. Ac sane merito, qui enim sumunt de doctrina christiana, quod malunt, ii iudicio suo nituntur, non fide, iidemque minime in captivitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi², semetipsis verius obtemperant, quam Deo: Qui in Evangelio quod vultis, creditis; quod vultis, non creditis, vobis potius quam Evangelio creditis³.

Quocirca nihil Patres in concilio Vaticano condidere novi, sed institutum divinum, veterem atque constantem Ecclesiae doctrinam, ipsamque fidei naturam sequuti sunt, cum illud decrevere: Fide divina et catholica ea omnia credenda sunt, quae in verbo Dei scripto vel tradito continentur, et ab Ecclesia sive solemnis iudicio, sive ordinario et universalis magisterio tamquam divinitus revelata propnuntur⁴. Itaque cum appareat, omnino in Ecclesia sua velle Deum unitatem fidei, compertumque sit cuiusmodi eam esse, et quo principio tuendam ipse iusserit, liceat nobis, quotquot sunt qui non animum induixerint aures veritati claudere, iis Augustini verbis affari: Cum igitur tantum auxilium Dei, tantum profectum fructumque videamus, dubitabimus nos eius Ecclesiae condere gremio, quae usque ad confessionem generis humani ab apostolica Sede per successiones episcoporum, frustra haereticis circumlatrantibus, et partim plebis ipsius iudicio, partim Conciliorum gravitate, partim etiam miraculorum maiestate damnatis, culmen auctoritatis obtinuit? Cui nolle primas dare, vel summae profecto impietatis est, vel praecipitis arrogantiae... Et si unaquaeque disciplina, quamquam vilis et facilis, ut percipi possit, doctorem aut magisterium requirit; quid temerariae superbiae plenius, quam divinorum sacramentorum libros et ab interpretibus suis nolle cognoscere, et incognitos velle damnare⁵.

Hoc igitur sine ulla dubitatione est officium Ecclesiae, christianam doctrinam tueri eamque propagare integrum atque incorruptam. Sed nequaquam in isto sunt omnia: imo ne finis quidem, cuius caussa est Ecclesia insituta, officio isto concluditur. Quandoquidem, ut Iesus Christus pro salute humani generis se ipse devovit, atque huc, que docuisset quaeque praecepisset, omnia retulit, sic iussit Ecclesiam quaerere in veritate doctrinae, quo homines cum sanctos efficeret tum salvos. — Verum tanti magnitudinem atque excellentiam propositi consequi sola fides nullo modo potest: adhiberi necesse est cum Dei cultum iustum ac pium, qui maxime sacrificio divino et sacramentorum communicatione continetur, tum etiam sanctitatem legum ac disciplinae. — Ista igitur omnia inesse in Ecclesia

¹ S. Augustinus in Psal. XIV., n. 19. — ² II. Corint. X, 5. — ³ S. Augustinus lib. XVII. Contra Faustum Manichaeum. cap. 3. — ⁴ Sess, III. cap. 3. — ⁵ De Utilitate Credendi, cap. XVII, n. 35.

oportet, quippe quae Servatoris munia in aevum persequitur: religionem, quam in ea velut incorporari ille voluit, mortalium generi omni ex parte absolutam sola praestat: itemque ea, quae ex ordinario providentiae consilio sunt instrumenta salutis, sola suppeditat.

At vero quo modo doctrina caelestis nunquam fuit privatorum arbitrio ingeniove permissa, sed principio a Iesu tradita, deinceps ei separatim, de quo dictum est, commendata magisterio: sic etiam non singulis e populo christiano, verum delectis quibusdam data divinitus facultas est perficiendi atque administrandi divina mysteria, unâ cum regendi gubernendique potestate. Neque enim nisi ad Apostolos legitimosque eorum successores ea pertinent a Iesu Christo dicta: Euntes in mundum universum, praedicate Evangelium . . . baptizantes eos . . . Hoc facite in meam commemorationem . . . Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis. Similique ratione non nisi Apostolis, qui que eis iure successissent, mandavit ut passerent, hoc est cum potestate regerent universitatem christianorum quos hoc ipso eis subesse debere atque obtemperare est consequens. Quae quidem officia apostolici muneris omnia generatim Pauli sententia complectitur: Sic nos existimet homo ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei¹.

Quapropter mortales Jesus Christus, quotquot essent, et quotquot essent futuri, universos advocavit, ut ducem se eumdemque servatorem sequerentur, non tantum seorsum singuli, sed etiam consociati atque invicem re animisque iuncti, ut ex multitudine populus existeret iure sociatus; fidei finis, rerum ad finem idonearum communione unus, uni eidemque subiectus potestati. Quo ipse facto principia naturae, quae in hominibus societatem sponte gignunt, perfectionem naturae consentaneam adepturis, omnia in Ecclesia posuit, nimirum ut in ea, quotquot filii Dei esse adoptione volunt, perfectionem dignitati suae congruentem assequi et retinere ad salutem possent. Ecclesia igitur, id quod alias attigimus, dux hominibus est ad caelestia, eidemque hoc est munus assignatum a Deo ut de iis, quae religionem attingunt, videat ipsa et statuat, et rem christianam libere expediteque iudicio suo administret. Quocirca Ecclesiam aut non recte norunt aut inique criminantur qui eam insimulant, velle se in civitatum rationes inferre, aut in iura potentatus invadere. Imo Deus perfecit, ut Ecclesia esset omnium societatum longe praestantissima: nam quod petit ipsa tanquam finem, tanto nobilius est quam quod ceterae petunt societas, quanto naturâ gratia divina, rebusque caducis immortalia sunt praestabiliora bona. — Ergo Ecclesia societas est ortu divina: fine, rebusque fini proxime admoventibus, supernaturalis: quod vero coalescit hominibus, humana communitas est. Ideoque in sacris litteris passim videmus vocabulis societatis perfectae nuncupatam. Nominatur enim non modo Domus Dei, Civitas supra montem posita, quo convenire gentes omnes necesse est: sed etiam

¹ 1. Corinth. IV, 1.

Ovile, cui praesit pastor unus, et quo recipere se oves Christi omnes debent: imo Regnum quod suscitavit Deus, quodque stabit in aeternum: denique Corpus Christi, mysticum illud quidem, sed tamen vivum apteque compositum, multisque conflatum membris: quae membra non eundem actum habent: copulata vero inter se, gubernante ac moderante capite, continentur. Iamvero nulla hominum cogitari potest vera ac perfecta societas, quin potestate aliqua summa regatur. Debet igitur Jesus Christus magistratum Ecclesiae maximum praefecisse, cui obediens ac subiecta omnis esset christianorum multitudo. Qua de caussa sicut ad unitatem Ecclesiae. quatenus est coetus fidelium, necessario unitas fidei requiritur, ita ad ipsius unitatem, quatenus est divinitus constituta societas, requiritur iure divino unitas regiminis, quae unitatem communionis efficit et complectitur: Ecclesiae autem unitas in duobus attenditur: scilicet in connexione membrorum Ecclesiae ad invicem seu communicatione, et iterum in ordine omnium membrorum Ecclesiae ad unum caput. — Ex quo intelligi licet. excidere homines ab Ecclesiae unitate non minus schismate, quam haeresi: Inter haeresim et schisma hoc esse arbitrantur, quod haeresis perversum dogma habeat: schisma propter episcopalem dissensionem ab Ecclesia separetur². Quibuscum illa Ioannis Chrysostomi in eamdem rem sententia concordat: Dico et protestor, Ecclesiam scindere non minus esse malum, quam incidere in haeresim³. Quamobrem si nulla potest esse honesta haeresis, pari ratione schisma nullum est, quod possit iure factum videri: Non est quicquam gravius sacrilegio schismatis... praecidendae unitatis nulla est iusta necessitas⁴.

Quae vero et cuiusmodi summa ista potestas sit, cui christianos parere oportet universos, non aliter nisi comperta cognitaque voluntate Christi statuendum. Certe in aeternum rex Christus est, itemque moderari in aeternum tuerique regnum suum e caelo non visus perseverat: sed quia conspicuum illud esse voluit, designare debuit qui gereret in terris vices suas, postea quam ipse ad caelestia rediisset: Si quis autem dicat quod unum caput et unus pastor est Christus, qui est unus unius Ecclesiae sponsus, non sufficienter respondet. Manifestum est enim, quod ecclesiastica sacramenta ipse Christus perficit: ipse enim est qui baptizat, ipse est qui peccata remittit, ipse est verus sacerdos, qui se obtulit in ara crucis, et cuius virtute corpus eius in altari quotidie consecratur; et tamen quia corporaliter non cum omnibus fidelibus praesentialiter erat futurus, eleget ministros, per quos praedicta fidelibus dispensaret, ut supra (cap. 74) dictum est. Eadem igitur ratione, quia praesentiam corporalem erat Ecclesiae subtracturus, oportuit ut alicui committeret, qui loco sui universalis Ecclesiae gereret curam. Hinc est quod Petro dixit ante ascensionem: Pasce oves meas⁵) Jesus Christus igitur summum recto-

¹ S. Thomas, 2-a 2-ae, q. XXXIX, a. 1. — ² S. Hieronymus, Commentar. in Epist. ad Titum, cap. III, v. 10—11. — ³ Hom. XI. in Epist. ad Ephes., n. 5. — ⁴ S. Augustinus, Contra Epistolam Qarmeniani, lib. II, cap. 11, n. 25. — ⁵ S. Thomas, Contra Gentiles lib. IV, cap. 76.

rem Ecclesiae Petrum dedit, idemque sanxit, ut eiusmodi magistratus saluti communi ad perennitatem institutus, ad successores hereditate transferretur, in quibus Petrus ipse esset auctoritate perpetua superstes. Sane insigne illud promissum beato Petro fecit, praeterea nemini: Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam¹. — Ad Petrum locutus est Dominus: ad unum, ideo ut unitatem fundaret ex uno². — Nulla siquidem oratione praemissa . . . tam patrem eius, quam ipsum nomine appellat (beatus es Simon Bar Iona), et Simonem eum non iam vocari patitur, cum sibi pro sua potestate iam tum ut suum vindicans, sed congrua similitudine Petrum a petra vocari placuit, puta super quem fundaturus erat suam Ecclesiam³. Quo ex oraculo liquet, Dei voluntate iussuque Ecclesiam in beato petro, velut aedes in fundamento consistere. Atqui fundamenti propria natura et vis est, ut cohaerentes efficiat aedes variorum coagmentatione membrorum, itemque ut operi sit necessarium vinculum incolumitatis ac firmitudinis: quo sublato, omnis aedificatio collabitur. Igitur Petri est sustinere Ecclesiam tuerique non solibili compage connexam ac firmam. Tantum vero explere munus qui possit sine potestate iubendi, vetandi, iudicandi, quae vere proprieque iurisdictio dicitur? Profecto non nisi potestate iurisdictionis stant civitates resque publicae. Principatus honoris ac pertenuis illa consulendi monendique facultas, quam directionem vocant, nulli hominum societati admodum prodesse neque ad unitatem neque ad firmitudinem queunt. Atque hanc, de qua loquimur, potestatem illa declarant et confirmant: Et portae inferi non praevalebunt adversus eam. — Quam autem eam? an enim petram supra quam Christus aedificat Ecclesiam? an Ecclesiam? Ambigua quippe locutio est: an quasi unam eandemque rem, petram et Ecclesiam? Hoc ego verum esse existimo, nec enim adversus petram, super quam Christus Ecclesiam aedificat, nec adversus Ecclesiam portae inferi praevalebunt⁴. Cuius divinae sententiae ea vis est: quamcumque visi invisque hostes vim, quascumque artes adhibuerint, numquam fore ut fulta Petro Ecclesia succumbat, aut quoquo modo deficiat: Ecclesia vero tamquam Christi aedificium, qui sapienter aedificavit „domum suam supra petram“, portarum inferi capax non est, praevalentium quidem adversus quemcumque hominem, qui extra Petram et Ecclesiam fuerit, sed invalidarum adversus illam⁵. Ergo Ecclesiam suam Deus idcirco commendavit Petro, ut perpetuo incolumem tutor invictus conservaret. Eum igitur auxit potestate debita: quia societati hominum re et cum effectu tuendae, ius imperii in eo qui tuetur est necessarium. Illud praeterea Iesus adnexuit: Et tibi dabo claves regni caelorum. Plane loqui de Ecclesia pergit, quam paullo ante nuncuparat suam, quamque ipsam velle se in Petro dixit, tamquam in fundamento, statuere. Express-

¹ Matth. XVI, 18. — ² S. Pacianus, ad Sempronium, epist. III, n. 11. — ³ S. Cyrillus Alexandrinus, in Evang. Joann. lib. II, in cap. I, v. 42. — ⁴ Origines, Comment. in Matth., tom. XII, n. 11. — ⁵ Ibid.

sam non modo aedificii, sed etiam regni imaginem gerit Ecclesia. ceteroqui insigne usitatum imperii claves esse, nemo nescit. Quapropter claves regni caelorum cum Jesus dare Petro pollicetur daturum: Filius vero et Patris et sui ipsius cognitionem per totum orbem illi (Petro) disseminare commisit, ac mortali homini omnem in caelo potestatem dedit, dum claves illi tradidit, qui Ecclesiam per totum orbem teriarum extendit, et caelis firmiorem monstravit¹. Concinunt cetera: Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in caelis, et quodcumque solveris super terram, erit solutum et in caelis. Ligandi solvendique translata locutio ius ferdarum legum, item iudicandi vindicandi designat potestatem. Quae quidem potestas tantae amplitudinis virtutisque dicitur fore, ut quaelibet decreta eius rata sit habiturus Deus. Itaque summa est planeque sui iuris, quippe quae nullam habet in terris superiorem gradu, Ecclesiamque totam et quae sunt Ecclesiae comissa, universa complectitur.

Promissum exsolvitur, quo tempore Christus Dominus, post anastasim suam, cum ter e Petro, num se diligeret plus quam ceteri, quae sisset, praecipientis in modum ei, Pasce, ait agnos meos . . . pasce oves meas². Nimirum quotquot essent in ovili suo futuri, omnes illi velut pastori committit: Dominus non dubitat, qui interrogat, non ut disceret, sed ut doceret, quem elevandus in caelum amoris sui nobis velut vicarium relinquebat . . . Et ideo quia solus profitetur ex omnibus omnibus antefertur . . . perfectiores ut perfectior gubernaret³. Illa vero sunt pastoris officia et patres, gregi se praebere ducem, eumdemque sospitare salubritate pabulorum, prohibendo pericula, cavendo insidias, tutando a vi: brevi, regendo gubernando. Cum igitur Petrus et gregi christianorum pastor impositus, potestatem accepit gubernandi omnes homines, quorum saluti Jesus Christus profuso sanguine prospexerat: Cur sanguinem effudit? Ut has emeret oves, quas Petro et successoribus eius tradidit⁴.

Quoniamque immutabilis communione fidei christianos omnes oportet esse invicem coniuctos, idcirco suarum virtute precum Christus Dominus impetravit Petro, ut in gerenda potestate numquam fide laberetur: Ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua⁵. Eidem praeterea mandavit ut, quoties tempora postularent, ipse impertiret fratribus suis lumen animi et robur: Confirmata fratres tuos⁶. Quem igitur fundamentum Ecclesiae designarat, eumdem esse vult columen fidei: Cui propria auctoritate regnum dabat, huius fidem firmare non poterat, quem cum petram dicit, firmamentum Ecclesiae indicavit⁷? Hinc ipse Jesus quaedam nomina, magnarum indicia rerum, quae sibi potestate sunt propria, voluit esse Petro secum

¹ S. Ioannes Chrysostomus, Hom. LIV, in Matth. n. 2. — ² Ioan. XXI, 16–17. — ³ S. Ambrosius, Exposit. in Evang. secundum Lucam, lib. X, nn. 175–176. — ⁴ S. Ioannes Chrysostomus, De Sacerdotio, lib. II. — ⁵ Luc. XXII, 32. — ⁶ Ibid. — ⁷ S. Ambrosius, De Fide, lib. IV, n. 56.

participatione communia¹, nimirum ut ex communione titulorum appareret communio potestatis. Ita ipse, qui lapis est angularis, in quo omnis aedificatio constructa crescit in templum sanctum in Domino², Petrum velut lapidem statuit, quo fulta esse Ecclesia deberet. Cum audisset „petra es“ praeconio nobilitatus est. Quamquam autem petra est, non ut Christus petra, sed ut Petrus petra. Christus enim essentialiter petra inconcussa; Petrus vero per petram. Nam Iesus dignitates suas largitur, nec exhaustur . . . Sacerdos est, facit sacerdotes . . . petra est, petram facit³. Rex idem Ecclesiae, qui habet clavem David: qui aperit et nemo claudit: claudit et nemo aperit⁴, traditis Petro clavibus, principem christiana rei publicae declaravit. Pariter pastor maximus, qui se ipse pastorem bonum nuncupat⁵, agnis atque ovibus suis pastorem Petrum praeposuit: Pasce agnos, pasce oves, Quare Chrysostomus: Eximius erat inter Apostolos, et os discipulorum et coetus illius caput . . . Simul ostendens ei, oportere deinceps fidere, quasi abolita negatione, fratrum ei praefecturam committit . . . Dicit autem: Si amas me, fratribus praeeosto⁶. Demum qui confirmat in onini opere et sermone bono⁷, mandavit Petro ut confirmaret fratres suos. Iure igitur Leo magnus: De toto mundo unus Petrus eligitur, qui et universarum gentium vocationi et omnibus Apostolis, cunctisque Ecclesiae patribus praeponatur: ut quamvis in populo Dei multi sacerdotes sint multique pastores, omnes tamen proprie regat Petrus, quos principaliter regit et Christus⁸. Itemque Gregorius magnus ad Imperatorem Mauritium Augustum: Cunctis evangelium scientibus liquet, quod voce Dominica sancto et omnium Apostolorum Petro principi apostolo totius Ecclesiae cura commissa est . . . Ecce claves regni caelestis accepit, potestas ei ligandi ac solvendi tribuitur, et cura ei totius Ecclesiae et principatus committitur⁹.

Eiusmodi autem principatum, quoniam constitutione ipsa temperationeque Ecclesiae, velut pars praecipua, continetur, videlicet ut principium unitatis ac fundamentum incolmitatis perpetuae nequaquam cum beato Petro interire, sed recidere in eius successores ex alio in aliud oportuit: Manet ergo dispositio veritatis et beatus Petrus in accepta fortitudine petrae perseverans, suscepta Ecclesiae gubernacula non reliquit.¹⁰ Quare Pontifices, qui Petro in episcopatu romano succedunt, supremam Ecclesiae potestatem obtinent iure divino. Definimus, sanctam Apostolicam Sedem et Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, et ipsum Pontificem Romanum successorem esse beati Petri, principis Apostolorum, et verum Christi vicarium totiusque Ecclesiae caput, et omnium Christianorum Patrem ac doctorem existere, et ipsi in beato Petro pascendi, regendi ac gubern-

¹ S. Leo M. Sermo IV, cap. 2. — ² Ephes. II, 21. — ³ Hom. de Poenitentia, n. 4 in appendice opp. S. Basillii. — ⁴ Apoc. III, 7. — ⁵ Ioan. X, 11. — ⁶ Hom. LXXXVIII. in Ioan. n. 1. — ⁷ II. Thessalon. II, 16. — ⁸ Sermo IV, cap 2. — ⁹ Epistolarum, lib. V, epist. XX. — ¹⁰ S. Leo M. sermo III, cap. 3.

nandi universalem Ecclesiam a Domino nostro Iesu Christo plenam potestatem traditam esse; quemadmodum etiam in gestis oecumenicorum conciliorum et in sacris canonibus continetur¹. Similiter Concilium Lateranense IV.: Romana Ecclesia . . . disponente Domino, super omnes alias ordinariae potestatis obtinet principatum, utpote mater universorum Christifidelium et magistra. Antecesserat consensus antiquitatis, quae episcopos romanos sine ulla dubitatione sic semper observavit et coluit ut beati Petri legitimos successores. Quem vero lateat quot in eamdem rem extent et quam luculenta sanctorum patrum testimonia? Illud valde praeclarum Irenaei qui cum de Ecclesia romana dissereret, ad hanc enim, inquit Ecclesiam propter potiorem principalitatem necesse est omnem convenire Ecclesiam². Ac Cyprianus itidem de Ecclesia romana affirmit eam esse Ecclesiae catholicae radicem et matricem³, Petri Cathedram atque Ecclesiam principalem, unde unitas sacerdotalis exorta est⁴. Cathedram Petri appellat quippe quam insidet Petri successor: Ecclesiam principalem ob principatum Petro ipsi et legitimis successoribus collatum: unde unitas exorta, quia in christiana republica caussa efficiens unitatis est Ecclesia romana. Quare Hieronymus iis verbis Damasum affatur: Cum successore piscatoris et discipulo crucis quo . . . Beatitudini tuae, id est Cathedrae Petri communione consocior. Super illam Petram aedificatam Ecclesiam scio.⁵ Sollemne illi est, catholicum hominem ex coniunctione cum romana Petri sede internoscere: Si quis Cathedrae Petri iungitur, meus est.⁶ Neque absimili ratione Augustinus, palam testatus, in romana Ecclesia semper Apostolicae cathedrae viguisse principatum,⁷ negat esse catholicum, quicumque a fide romana dissentiat: Non crederis veram fidem tenere catholicam, qui fidem non doces esse servandam romanam.⁸ Item Cyprianus: Communicare cum Cornelio, hoc est cum catholica Ecclesia communicare.⁹ Similiter Maximus Abbas hanc verae fidei veraeque communionis notam esse docet, subesse pontifici romano: Itaque si vult haereticus non esse neque audire, non isti aut illi satisfaciat . . . Festinet per omnibus sedi romanae satisfacere. Hac enim satis facta, communiter ubique omnes pium hunc et orthodoxum praedicabunt. Nam frustra solummodo loquitur, qui mihi similes suadendos putat, et non satisfacit et implorat sanctissimae romanorum Ecclesiae beatissimum Papam, id est Apostolicam Sedem. Cuius rei caussam rationemque in eo affirmat residere, quod ab ipso incarnato Dei Verbo, sed et omnibus sanctis synodis, secundum sacros canones et terminos, universarum quae in toto terrarum orbe sunt sanctarum Dei Ecclesiarum in omnibus et per omnia percepit et habet imperium, auctoritatem et potestatem ligandi et solvendi. Cum hoc enim ligat et solvit, etiam in caelo

¹ Concilium Florentinum. — ² Contra Haereses, lib. III, cap. III, n. 2. — ³ Epist. XLVIII, ad Cornelium, n. 3. — ⁴ Epist. LIX ad eumd., n. 14. — ⁵ Epist. XV, ad Damasum, n. 2. — ⁶ Epist. XVI, ad Damasum, n. 2. — ⁷ Epist. XLIII, n. 7. — ⁸ Sermo CXX, n. 13. — ⁹ Epist. LV, n. 1.

Verbum, quod Caelestibus virtutibus participatur.¹ Quod igitur erat in fide christiana, quod non una gens, aut una aetas. sed aetates omnes, et Oriens pariter atque Occidens agnoscere atque observare consueverat, id meminit, nullo contradicente, ad Ephesinam Synodus Philippus presbyter, a Pontifice legatus: Nulli dubium est, imo saeculis omnibus notum, quod sanctus beatissimus Petrus, Apostolorum Princeps et caput, fideique columna et Ecclesiae catholicae fundamentum, a Domino nostro Iesu Christo, salvatore humani generis ac redemptore claves regni accepit, solvendique ac ligandi peccata potestas ipsi data est, qui ad hoc usque tempus et semper in suis successoribus vivit et iudicium exercet.² Eademque de re in omnium cognitione versatur Concilii Chalcedonensis sententia: Petrus per Leonem . . . loquutus es:³ cui vox Concilii Constantinopolitani III. resonat, tamquam imago: Summus nobiscum concertabat Apostolorum princeps: illius enim imitatorem et Sedis sucessorem habuimus fautorem . . . charta et atramentum videbatur, et per Agathonem Petrus loquebatur.⁴ In formula catholicae professionis ab Hormisda conceptis verbis, ineunte saeculo sexto proposita, cui tum Iustinianus Imperator, tum Epiphanius, Ioannes, et Menna Patriarchae subscriberunt illud est magna vi sententiarum declaratum: Quia non potest Domini nostri Iesu Christi praetermitti sententia dicentis: Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam . . . haec, quae dicta sunt, rerum probantur effectibus quia in Sede Apostolica citra maculam semper est catholica servata religio.⁵ Nolumus quidem persequi singula: libet tamen formulam fidei meminisse, quam Michael Palaeologus in Concilio Lugdunensi II. professus est: Ipsa quoque sancta romana Ecclesia summum et plenum primatum et principatum super universam Ecclesiam catholicam obtinet, quem se ab ipso Domino in beato Petro, Apostolorum principe sive vertice, cuius romanus Pontifex est successor, cum potestatis plenitudine recepisse veraciter et humiliter recognoscit. Et sicut prae ceteris teneatur fidei veritatem defendere, sic et si quae de fide subortae fuerint quaestiones, suo debent iudicio definiri.⁶

Si Petri eiusque successorum plena ac cumma potestas est, ea tamen esse ne putetur sola. Nam qui Petrum Ecclesiae fundamentum posuit, idem elegit duodecim . . . quos et Apostolos nominavit.⁷ Quo modo Petri auctoritatem in romano Pontifice perpetuam permanere necesse est, sic Episcopi, quod succedunt Apostolis, horum potestatem ordinariam haereditate capiunt; ita ut intimam Ecclesiae constitutionem ordo episcoporum necessario attingat. Quamquam vero neque plenam neque universalem ii, neque summam obtinent auctoritatem, non tamen vicarii romanorum pontificum putandi, quia potestatem gerunt sibi propriam, verissimeque propulorum, quos regunt, antistites ordinarii dicuntur.

¹ Defloratio ex epistola ad Petrum illustrem. — ² Actio III. — ³ Actio II. — ⁴ Actio XVIII. — ⁵ Post Epistolam XXVI, ad omnes Episc. Hispan., n. 4. — ⁶ Actio IV. — ⁷ Luc. VI, 13.

Verum quia successor Petri unus est, Apostolorum permulti, consentaneum est perspicere quae sint istorum cum illo, divina constitutione, necessitudines. — Ac primo quidem coniunctionis episcoporum cum eo qui Petro succedit, non obscura est neque dubia necessitas: hoc enim soluto nexu, solvit ac difflit multitudo ipsa christianorum, ita plane ut nullo pacto queat unum corpus conflare unumque gregem: Ecclesiae salus in summi sacerdotis dignitate pendet, cui si non exors quaedam et ab omnibus eminens detur potestas, tot in Ecclesia efficiuntur schismata, quot sacerdotes.¹ Idcirco ad id praestat advertere animum: nihil esse Apostolis seorsum a Petro collatum; plura seorsum ab Apostolis ac separatim Petro. Ioannes Chrysostomus in Christi edisserenda sententia (Ioann. XXI, 15) cum percontatus esset, Cur, aliis praetermissis, de his Christus Petrum alloquitur? omnino respondet: Eximius erat inter Apostolos, et os discipulorum, et coetus illius caput.² Hic enim unus designatus a Christo est fundamentum Ecclesiae: ipsi ligandi copia solvendique permissa, eidemque pascendi data potestas uni. Contra quidquid auctoritatis ac muneris accepere Apostoli, coniuncte cum Petro accepere: Divina dignatio si quid cum eo commune ceteris voluit esse principibus, nunquam nisi per ipsum dedit, quidquid aliis non negavit.³ Ut cum multa solus accepit, nihil in quemquam sine ipsius participatione transierit.⁴ Ex quo plane intelligitur, excidere episcopus iure ac potestate regendi, si a Petro eiusve successoribus scientes secesserint. Nam a fundamento, quo totum debet aedificium niti, secessione divelluntur; itaque exclusi aedificio ipso sunt: ob eandemque caussam ab ovili seiuncti, cui dux est pastor maximus, regnoque extorres, cuius uni Petro datae divinitus claves.

Quibus rebus rursus noscimus in constituenda christiana republica caelestem descriptionem mentemque divinam. Videlicet cum Ecclesiam divinus auctor fide et regimine et communione unam esse decrevisset, Petrum eiusque successores de legit in quibus principium foret ac velut centrum unitatis. Quare Cyprianus: Probatio est ad fidem facilis compendio veritatis. Loquitur Dominus ad Petrum: Ego tibi dico, inquit, quia tu es Petrus... Super unum aedificat Ecclesiam. Et quamvis Apostolis omnibus post resurrectionem suam parem potestatem tribuat, et dicat: sicut misit me Pater..., tamen ut unitatem manifestaret, unitatis eiusdem originem ab uno incipientem sua auctoritate disposuit.⁵ Atque Optatus Milevitanus: Negate non potes, scire te in urbe Romana Petro primo Cathedram episcopalem esse colatam, in qua sederit omnium Apostolorum caput Petrus, unde et Cephas appellatus est: in qua una Cathedra unitas ab omnibus servaretur: ne ceteri Apostoli singulas sibi quisque defenserent, ut iam schismaticus et peccator esset, qui contra singularem Cathedram alteram collecaret.⁶ Unde est

¹ S. Hieronymus, Dialog. Contra Luciferianos, n. 9. — ² Hom. LXXXVIII. in Ioan. n. 1. —

³ S. Leo M. sermo IV, cap. 2. — ⁴ Ib. — ⁵ De Unit. Eccl., n. 4. — ⁶ De Schism. Donat., lib. II.

illa ipsius Cyriani sententia, cum haeresim tum schisma ex eo ortum habere gignique, quod debita supremae potestati obedientia abiicitur: Neque enim aliunde haereses obortae sunt aut nata sunt schismata, quam inde quod sacerdoti Dei non obtemperatur, nec unus in Ecclesia ad tempus sacerdos et ad tempus iudex vice Christi cogitatur¹. Nemo igitur, nisi cum Petro cohaereat, participare auctoritatem potest, cum absurdum sit opinari, qui extra Ecclesiam est, eum in Ecclesia praeesse. Quare Optatus Milevitanus reprehendebat hoc nomine Donatistas: Contra quas portas (inferi) claves salutares accepisse legimus Petrum, principem scilicet nostrum, cui a Christo dictum est: tibi dabo claves regni caelorum, et portae inferi non vincent eas. Unde est ergo, quod claves regni caelorum vobis usurpare contenditis, qui contra cathedram Petri . . . militatis²?

Sed Episcoporum ordo tunc rite, ut Christus iussit, colligatus cum Petro putandus, si Petro subsit eique pareat: secus in multitudinem confusam ac perturbatam necessario delabitur. Fidei et communionis unitati rite conservandae, non gerere honoris caussâ priores partes, non curam agere satis est: sed omnino auctoritate est opus vera eademque summa, cui obtemperet tota communitas. Quid enim Dei Filius spectavit, cum claves regni caelorum uni pollicitus est Petro? Summum fastigium potestatis nomine clavum eo loco designari, usus biblicus et Patrum consentientes sententiae dubitari non sinunt. Neque secus interpreteri fas est, quae vel Petro separatim tributa sunt, vel Aphstolis coniunctim cum Petro. Si ligandi, solvendi, pascendique facultas hos parit in episcopis, successoribus Apostolorum, ut populum quisque suum vera cum potestate regat, certe idem parere eadem facultas in eo debet, cui pascendi agnos et oves assignatum est, Deo auctore, munus: Non solum pastorem (Petrum), sed pastorum pastorem (Christus) constituit: pascit igitur Petrus agnos, pascit et oves, pascit filios, pascit et matres: regit subditos, regit et praelatos, quia praeter agnos et oves in Ecclesia nihil est³. Hinc illae de beato Petro singulares veterum locutiones, quae in summo dignitatis potestatisque gradu locatum luculente praedicant. Appellant passim principem coetus discipulorum: sanctorum Apostolorum principem: chori illius coryphaeum: os Apostolorum omnium: caput illius familiae: orbis totis praepositum: inter Apostoles primum: Ecclesiae columen. Quae omnia concludere Bernardus iis verbis videtur ad Eugenium Papam: Quis es? Sacerdos magnus, summus pontifex. Tu princeps episcoporum, tu haeres Apostolorum . . . Tu es, cui claves traditae, cui oves creditae sunt. Sunt quidem et alii caeli ianitores et gregum pastores; sed tu tanto gloriosius, quanto et differentius utrumque prae ceteris nomen haereditasti. Habent illi sibi assignatos greges, singuli singulos, tibi universi crediti, uni unus, nec modo ovium, sed et pastorum. tu unus omnium pastor. Unde

¹ Epist. XII, ad Cornelium, n. 5. — ² Lib. II, n. 4, 5. — ³ S. Brunonis Episcopi Sigoniensis Comment. in Ioan. part. III, cap. 21, n. 55.

id probem quaeris. Ex verbo Domini. Cui enim, non dico episcoporum, sed etiam Apostolorum, sic absolute et indiscrete totae commissae sunt oves? Si me amas, Petre, pasce oves meas. Quas? illius vel illius populos civitatis aut regionis, aut regni regni? Oves meas, inquit: cui non planum, non designasse aliquas, sed assignasse omnes? Nihil excipitur, ubi distinguitur nihil¹.

Illud vero abhorret a veritate et aperte repugnat constitutioni divinae, iurisdictioni romanorum Pontificum episcopos subesse singulos, ius esse; universos, ius non esse. Haec enim omnis est caussa ratioque fundamenti, ut unitatem stabilitatemque toti potius aedificio, quam partibus eius singulis tueatur. Quod est in caussa, de qua loquimur, multo verius, quia Christus Dominus fundamenti virtute confieri voluit, ut portae inferi non praevaleant adversus Ecclesiam. Quod promissum divinum constat inter omnes de Ecclesia universa intelligi oportere, non de singulis eius partibus, quippe quae utique vinci inferorum impetu possunt, nonnullisque earum, ut vincerentur, singillatim evenit. Rursus, qui gregi praepositus est universo, eum non modo in oves dispersas, sed prorsus in multitudinem insimul congregatarum habere imperium necesse est. Num regat agatque pastorem suum universitas ovium? Num successores Apostolorum, simul coniuncti, fundatum sint, quo Petri successor, adipiscendi firmamenti caussâ, innitatur? Profecto cuius in potestate sunt claves regni, ei ius atque auctoritas est non tantum in provincias singulares, sed in universas simul: et quo modo episcopi in regione quisque sua non solum privato cuique, sed etiam communitali vera cum potestate praesunt, ita Pontifices romani, quorum potestas christianam rempublicam totam complecit, omnes eius partes, etiam unâ collectas, subiectas atque obedientes habent potestati suae. Christus Dominus, quod iam dictum satis, Petro eiusque successoribus tribuit ut essent vicarii sui, atque eamdem in Ecclesia perpetuo gererent potestatem, quam ipsem geserrat in vita mortali. Num Apostolorum collegium magistro suo praestitisse auctoritate dicatur?

Hanc vero, de qua dicimus, in ipsum episcoporum collegium potestatem, quam sacrae litterae tam aperte enuntiant, agnoscere ac testari nullo tempore Ecclesia destitit. Illa sunt in hoc genere effata Coeciliorum: Romanum pontificem de omnium Ecclesiarum praesulibus iudicasse legimus: de eo vero quemquam iudicasse non legimus². Cuius rei ea ratio redditur, quod auctoritate Sedis Apostolicae maior non est³. Quare de Conciliorum decretis Gelasius: Sicut id quod prima Sedes non probaverat, constare non potuit, sic quod illa censuit iudicandum, Ecclesia tota suscepit⁴. Sane Conciliorum consulta et decreta, rata habere vel

¹ De Consideratione, lib. II. cap. 8. — ² Hadrianus II, in Allocutione III ad Synodum Romanam an 869. Cf. Actionem VII Concilii Constantinopolitani IV. — ³ Nicolaus in epist LXXXVI, Ad Michael Imperat. — Patet profecto Sedis Apostolicae, cuius auctoritate maior non est, iudicium a nemine fore retractandum, neque cuiquam de eius liceat iudicare iudicio. — ⁴ Epist. XXVI, ad Episc. Dardaniae n. 5.

infirmare semper romanorum Pontificum fuit. Conciliabuli Ephesini acta rescidit Leo magnus: Ariminensis, reiecit Damasus: Constantinopolitani. Hadrianus I; canonem vero XXVIII Concilii Chalcedonensis, quod assensu et auctoritate caruit Sedis Apostolicae, velut incassum quiddam constat iacuisse. Recte igitur in Concilio Lateranensi V Leo X statuit: Solum romanum Pontificem, pro tempore existentem, tamquam auctoritatem super omnia concilia habentem, tam Conciliorum indicendorum, transferendorum, ac dissolvendorum plenum ius ac potestatem habere, nedum ex sacrae Scripturae testimonio dictisque Patrum ac aliorum romanorum Pontificum, sacrorumque canonum decretis, sed propria etiam eorumdem Conciliorum confessione manifeste constat. Sane claves regni caelorum uni creditas, Petro item ligandi solvendique potestatem Apostolis una cum Petro collatam, sacrae litterae testantur: at vero summam potestatem sine Petro et contra Petrum unde Apostoli acceperint, nusquam est testatum. Profecto a Iesu Christo nullo pacto accepere. — Quibus de caassis, Concilii Vaticani decreto, quod est de vi et ratione primatus Romani Pontificis, non opinio est invecta nova, sed vetus et constans omnium saeculorum asserta fides¹.

Neque vero potestati geminae eosdem subesse, confusionem habet administrationis. Tale quicquam suspicari, primum sapientia Dei prohibemur, cuius consilio est temperatio isthaec regiminis constituta. Illud praeterea animadvertendum, tum rerum ordinem mutuasque necessitudines peturbari, si bini magistratus in populo sint eodem gradu, neutrō alteri obnoxio. Sed romani pontificis potestas summa est, universalis, planeque sui iuris: episcoporum vero certis circumscripta finibus, nec plane sui iuris: Inconveniens est quod duo. aequaliter super eumdem gregem constituantur. Sed quod duo, buorum unus alio principalior est, super eandem plebem constituantur, non est inconveniens; et secundum hoc super eamdem plebem immediate sunt et Sacerdos Parochialis et Episcopus et Papa². Romani autem Pontifices, officii sui me-mores, maxime omnium conservari volunt quidquid est in Ecclesia divinitus constitutum: propterea quemadmodum potestatem suam ea qua par est cura vigilante tinentur, ita et dedere et dabunt constanter operam ut sua Episcopis auctoritas salva sit. Imo quidquid Episcopis tribuitur honoris, quidquid obsequii, id omne sibimetipsis tributum deputant. Meus honor est honor universalis Ecclesiae. Meus honor est fratrum meorum solidus vigor. Tunc ego vere honoratus sum, cum singulis quibusque honor debitus non negatur³.

His quae dicta sunt. Ecclesiae quidem imaginem atque formam ex divina constitutione fideliter expressimus. Plura persecuti de unitate sumus: cuiusmodi hanc esse, et quo conservandam principio divinus auctor voluerit, satis explicamus.

¹ Sess. IV, cap. 3. — S. Thomas in IV. Sent. dist. XVIII, ad q. 4. ad 3. — ² S. Thomas in IV. Sent. dist. XVII. a. 4. ad qu. 4. ad 3. — ³ S. Gregorius M. Epistolarum lib. VIII, epist. XXX, ad Eologium.

Quotquot divino munere beneficioque contigit, ut in sinu Ecclesiae catholicae tamquam ex ea nati vivant, eos vocem Nostram apostolicam audituros, non est cur dubitemus. Oves meae vocem meam audiunt¹. Atque hinc facile sumpserint quo et erudiantur plenius, et voluntate propensiore cum pastoribus quisque suis et per eos cum pastere summo cohaereant, ut tutius queant intra ovile unicum permanere, fructuumque ex eo salutarium maiorem ubertatem capere. Verum aspicientibus Nobis in auctorem fidei et consummatorem, Iesum², cuius vicaria potestate, tametsi impares dignitati et muneri, fungimur, caritate eius inflammatur animus; illudque de se a Christo dictum, de Nobismetipsis non sine caussa usurpamus: Alias oves habeo, quae non sunt ex hoc ovili: et illas oportet me adducere, et vocem meam audient³. Nos igitur audire et caritati Nostrae paternae obsequi ne recusent, quotquot sunt, qui impietatem tam late fusam oderunt, et Iesum Christum Filium Dei eumdemque servatorem generis humani agnoscent et fatentur, sed tamen vagantur ab eius Sponsa longius. Qui Christum sumunt, totum sumant necesse est. Totus Chrisus caput et corpus est: caput unigenitus Filius Dei, corpus eius Ecclesia: sponsus et sponsa, duo in carne una. Quicumque de ipso capite a Scripturis sanctis dissentiant, etiamsi in omnibus locis inveniantur in quibus Ecclesia designata est, non sunt in Ecclesia. Et rursus quicumque de ipso capite Scripturis sanctis consentiant, et unitati Ecclesiae non communicant, non sunt in Ecclesia⁴. Ac pari studio ad eos provolat animus Noster, quas impietatis non funditus corrupit pestilens afflatus, quique hoc saltem expetunt, sibi patris esse loco Deum verum, terrae caelique opificem. Hi quidem apud se reputent ac plane intelligent, numerari se in filiis Dei nequaquam posse, nisi fratrem sibi Iesum Christum simulque Ecclesiam matrem adsciverint. Omnes igitur peramanter, sumpta ex Augustino ipso sententia, compellamus: Amemus Dominum Deum nostrum, amemus Ecclesiam, Ecclesiam eius: illam sicut patrem, istam sicut matrem. Nemo dicat: ad idola quidem vado, arreptitos et sortilegos consulo, sed tamen Dei Ecclesiam non relinquo: catholicus sum. Tenens matrem offendisti patrem. Alius item dicit: absit a me, non consulo sortilegum, non quaero arreptitum, non quaero divinationes sacrilegas, non eo ad adoranda daemonia, non servio lapidibus, sed tamen in parte Donati sum. Quid tibi prodest non offensus pater, qui offensam vindicat matrem? Quid prodest si Dominum confiteris, Deum honoras, ipsum praedicas, Filium eius agnoscis, sedentem ad Patris dexteram confiteris, et blasphemias Ecclesiam eius? . . Si haberes aliquem patronum, cui quotidie obsequereris; si unum crimen de eius coniuge diceres, num quid domum eius intrares? Tenete ergo, carissimi, tenete omnes unanimiter Deum patrem et matrem Ecclesiam⁵.

¹ Ioan. X, 27. — ² Hebr. XII, 2. — ³ Ioan. X, 16. — ⁴ S. Augustinus, Contra Donatistas Epistola, sive De Unit. Eccl. cap. IV, n. 7. — ⁵ Enarratio in Psal. LXXXVIII, sermo II, n. 14.

Plurimum misericordi Deo confisi, qui maxime potest animos hominum permovere, et unde vult, et quo vult, impellere, benigitati eius universos, quos in oratione spectavimus, vehementer commendamus. Caelestium vero donorum auspicem et benevolentiae Nostrae testem vobis, Venerabiles Fratres, Clero populoque vestro Apostolicam benedictionem peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum die XXIX Iunii, An. MDCCCLXXXVI, Pontificatus Nostri decimo nono. — LEO PP. XIII.

3333

1896

Solatia spiritualia, quae nobis millesimus annus consistentiae nostrae in Novum Officium et Missa regione hac abunde paraverat, Sanctissimus Dominus divina providentia Leo XIII. Papa Pontifex mirifice augere dignabatur, novae Missae sanctae et novi Officii divini sub titulo: *Magnae Hungarorum Dominae clementissima approbatione.* „Magna Hungarorum Dominae“ (gar. Dnae.)

3333

1896

S. R. C. STRIGONIEN.

Sanctissimam Virginem Dei Genitricem, quam Sanctus Stephanus primus Hungarorum Rex Magnam Dominam, alter vero Sanctus Rex Ladislaus eiusdem Regni Patronam appellavit, universa Gens Hungarica, avito atque antiquissimo pietatis studio prosequitur, praesentemque ipsius Deiparae opem labentibus saeculis in publicis ac privatis calamitatibus pluries experta, Ipsam Magnam sui Dominam et Patronam merito vocat atque unanimiter concelebrat. Nunc vero temporis, millesimo anno ineunte, quo illustris Hungaricum Gens, Asiae relictis finibus, certam sedem rerumque publicarum Domicilium in Europa collocavit; Augustissimae Dominae ac coelestis Patronae Virginis Mariae amplissimum cultum novo devotionis testimonio. Cleri et Populi certantia vota, per Sacram Liturgiam adaugere concupiverunt. Quibus omnibus libentissime obsecundans Emus ac Rmus Dmus Cardinalis Claudio Vaszary Strigoniensium Archiepiscopus et Primas Hungariae, ad augendam magisque fovendam erga Deiparam pietatem, atque in spem auspiciumque melioris aevi pro Hungarica Gente, Sanctissimum Dominum Nostrum Leonem Papam XIII. supplex adivit expostulans, ut festum Beatae Mariae Virginis titulo *Magnae Hungarorum Dominae* ritu dupli secundae classis Dominica secunda Octobris, et quidem Officio proprio cum Missa quotannis recolendum universo Regno Hungarico, de Apostolica Benignitate concedere dignaretur. Placuit vero Sanctitati Suae propositi Ufficii ac Missae examen Sacrorum Rituum Congregationi committere.

Quare in Ordinariis ipsius Sacri Consilii Comitiis ad Vaticanum habitis

subsignata die, quum Emus ac Rmus Dnus Cardinalis Andreas Steinhuber huiusce Causae Relator, eiusmodi Officium ac Missam Propriam exhibuisset; Emi ac Rmi Patres sacris tuendis Ritibus praepositi, re accurate perpensa, auditoque R. P. D. Gustavo Persiani Sanctae fidei Promotoris munus gerente, rescribendum censuerunt: „Pro gratia, et ad Emum Ponentem cum Promotore fidei.“ Deinde ab ipso Rmo Oratore una cum Promotore Fidei revisione et correctione peracta, Officium ac Missam prout huic praeiaceat Decreto, Sacra eadem Congregatio probari posse duxit. Die 28. Julii 1896.

Denique hisce omnibus Santissimo Domino Nostro Leoni Papae XIII. per me infrascriptum Cardinalem Sacro eidem Coetui Praefectum relatis, Sanctitas Sua sententiam Sacrorum Rituum Congregationis ratam habens, enunciatum Officium cum Missa approbare dignata est: simulque indulxit, ut festum B. M. V. titulo Magnae Hungarorum Dominae Dominicae secundae Octobris affixum ab universo Clero Hungariae tam caeculari quam regulari, Diocesano Kalendario utente, sub ritu dupli secundae classis, cum memoratis Officio ac Missa propriis, quotannis recoli valeat: servatis Rubricis. Contrariis non obstantibus quibuscumque, Die 9. Augusti anno eodem.

† CAI. Card. ALOISI-MASELLA. S. R. C. Praef.

L, † S.

A. TRIPEPI S. R. C. Secret.

Vehementer cupiens, ut recentissimum B. M. V. sub. tit. Magnae Hungarorum Dominae festum in dioecesi 5-Ecclesiensi hoc iam anno obeatur, Directorium pag. 134. corrigendum statuo prout sequitur:

10 Octobris, Sabb. — Vesp. de seq. com. Dom. tant. col. alb.

11. Octobris, Dom. XX. post Pent. et 2. Oct. B. M. V. sub. tit. Magnae Hungarorum Dominae dupl. 2. cl. Off. recent. pr. (ad Prim. R. br. V. Qui natus es de M. V.) 9. Lect. Hom. com. Dom. in L. et M. pr. (Gaudeamus) Gl. Cr. Praef. B. M. V. et Te in conceptione immaculata, ult. Ev. Dom. — In 2. Vesp. com. seq. (inter. Patr. Hung.) et Dom. col. alb,

Pro Szt.-Király 10. Octobr. Vesp. de seq. com. diei oct. et Dom. 11. Octobr. Omnia ut supra not. sed in Laud. Miss. et II. Vesp. com. 1. diei octavae.

26. Octobris: pro tota Dioecesi Vesp. de seq. com. praec. c. alb.

27. Octobris: *Maternitas* B. M. V. dupl. maj. (alias Dom. II-a Oct.) Off. de Beata et loco pr. ad Calc. Brev. 9. L. Hom. et com. Vig. (Ant. et V. de Psalm.) in Laud. et Miss. (pr. pro aliquib. locis inter festa Oct. Dom. II. Oct.) Gl. Cr. Praef. de Beata et te in festiv. u. Ev. Vig. c. alb. — Vesp. de seq. com. praec. c. rub.

In Lengyel et Szt.-Gaál de s. Maria de Cerv. et s. Eduardo penitus omittitur die 26. oct. in Vesp. et die 27-a Octobr. in Laud. Miss. et II. Vesp. sed sumitur Off. ut supra pro Dioec. pro his diebus notatur.

3291

1896

Decretum S. R. C. quoad adhibendas in posterum in liturgicis functionibus pro Sua Maiestate, Rege Nostro apostolico preces praesentibus pro congrua notitia et norma publico : (Novae orationes novae formulæ in liturgicis functionibus pro Rege Apostolico adhibendae præscribuntur.)

S T R I G O N I E N . Iampridem Sacrorum Antistites una cum Clero in Hungariae Regno pro ipso Rege Apostolico publicas preces fundere, verum liturgico more, concupiverant, quum feria sexta in Parasceve, tum Sabbato sancto, dum cereus benedicitur. Nuper vero Emus ac Rmus Dnus Cardinalis Claudio Vaszary Archiep-
pus Strigonien, et Princeps Primas Hungariae, communia quoque vota depromens, Sanctissimo Domino Nostro Leoni Papae XIII peculiarium formularum schema, quoad eiusmodi liturgicam Regis mentionem humiliiter subiecit, ut illas suprema auctoritate sua approbare et Hungariae Dioecesibus permettere dignaretur. Sanctitas porro Sua, suplicia haec vota peramanter excipiens, benigne indulgere dignata est, ut tam in Missa Praesanctificatorum seu feria sexta in Parasceve, quam in sequenti Sabbato in Benedictione Cerei, in cunctis Ecclesiis Hungariae, in sequentes precum formulae adhiberi queant, nimirum :

Feria VI. in Parasceve:

Oremus et pro gloriosissimo Rege Apostolico N., ut Deus et Dominus Noster det illi sedium suarum assistricem sapientiam, qua populum sibi commissum gubernet in omni iustitia et sanctitate ad divinam gloriam et nostram perpetuam pacem.

Oremus. V. Flectamus genua. R. Levate.

Omnipotens sempiterne Deus, qui regnis omnibus aeterna potestate dominaris, respice ad Hungaricum benignus Regnum, ut et Rex iuste imperando et populus fideliter obediendo, ad gloriam tui Nominis et Regni tranquillitatem unanimi pietate conspirent. Per Dominum.

Sabbato autem s. dicatur:

Respice etiam ad devotissimum Regem Apostolicum nostrum N., cuius tu Deus desiderii vota praenoscens, ineffabili pietatis et misericordiae tuae munere, tranquillum perpetuae pacis accomoda, et coelestem victoriam cum omni populo suo. Per eundem Dominum.

Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 6. Julii 1896. CAL. Card. ALOISI MASELLA S. R. C. Praefect. A. Tripepi S. R. C. Secretarius.

3292

1896

Dubia quoad absolutionem complicis in peccato turpi.

E M E D O M I N E.

Iam quaesitum fuit a. s. Poenitentiaria „An incurrat censuras, in absolventes complicem, in peccato turpi latas, qui complicem quidem absolvat, sed complicitatis peccatum in confessione non declaravit.“ (Dubia quoad absolutionem complicis in peccato turpi.)

Et. s. Poenitentiaria die 16. Maii 1877 respondendum censuit: Privationem iurisdictionis absolvendi complicem in peccato turpi, et adnexam excommunicationem quatenus confessarius illum absolverit, esse in ordine ad ipsum peccatum turpe, in quo idem Confessarius complex fuit.

Hanc vero responsonem quidam ita interpretantur, ut excommunicatio in absolventes complicem lata fere semper eludi possit. Siquidem ad hoc sufficeret poenitentem complicem a confessario praemoneri de peccato huiusmodi non declarando. Sic enim. iuxta eosdem, absolvens complicem, semper immunis a censura evaderet.

Ad praecavendos in re tanti momenti abusus, postulans duas sequentes quaestiones sacrae Poenitentiariae proponit:

I. An effugiat censuras, in absolventes complicem in re turpi latas, Confessarius, qui complicem, sed de peccato complicitatis in confessione tacentem, absolvit: quamvis certum sit, complicem non adiisse alium sacerdotem, nec ideo fuisse absolutum a peccato complicitatis. Ratio dubitandi videtur esse, quia in tali casu, quamvis peccatum complicitatis non subiiciatur clavibus a poenitente, confessarius tamen non potest absolvere complicem ab aliis peccatis, quin, eo ipso, indirecte saltem, eum absolvat a peccato complicitatis, quod scit non adhuc fuisse clavibus rite subiectum, neque ideo remissum.

II. An incurrat censuras in absolventes complicem in peccato turpi latas, confessarius qui, ad vitandas praefatas censuras, induxit directe vel indirecte poenitentem complicem ad non declarandum peccatum turpe cum ipso commissum et deinde complicem absolvit, sed peccatum complicitatis non declarantem:

Ratio dubitandi est, quia nemini fraus sua patrocinari debet; insuperque si, talia agendo, confessarius censuras praecaveret, iam prohibitio absolvendi complicem, sub poena excommunicationis, illusoria plerumque videretur.

Directe autem confessarius inducit poenitentem quando positive et explique eum praemonet de tacendo peccato complicitatis, quia v. g. illud iam novit et declaratio illius esset inutilis. Indirecte vero inducit quando confessarius suadere conatur poenitentem, sive quod actio turpis, cum ipso commissa non est peccatum, sive saltem non tam grave, ut de ipso inquietari debeat; unde poenitens concludit ipsi licere non declarare tale peccatum, et ab eo declarando revera abstinet.

Sacra Poenitentiaria, mature consideratis expositis, et approbante SSmo Dno Nostro Leone PP. XIII, declarat: excommunicationem reservatam in Bulla, Sacramentum poenitentiae non effugere confessarios absolventes vel fingentes absolvere eum complicem, qui peccatum quidem complicitatis, a quo nondum est absolutus, non confitetur, sed ideo ita se gerit, quia ad id Confessarius poenitentem induxit, sive directe, sive indirecte.

Datum Romae in Sacra Poenitentiaria die 19. Februarii 1896. R. Card.
MONACO P. M., A. Can. Martini S. P. Secretarius.

3293

1896

D E C R E T U M.

*Episcopi sive Dioecesani sive Titulares condecorantur iisdem privilegiis ac Emi
Cardinales, quoad Missae privatae celebrationem.*

Plures Sacrorum Antistites Sanctissimo Domino Nostro Leoni Papae XIII (De satisfac-
humillimas porregerunt preces, ut in bonum fidelium atque in dignitatis Episcopalis tione praecepti
decus, dispositionem Decreti, die 22 Augusti 1818 editi, super satisfactione praecepti de audienda
de audienda Missa in Episcopali Sacello, relaxare dignaretur. Sacra porro Rituum Missa in epi-
Congregatio, de mandato ipsius Sanctissimi Domini Nostri, ejusmodi negotium scop. sacello.)
maturo examine perpendens, auditio voto Commissionis Liturgicae, ad quaestionem
per infrascriptum Cardinalem eidem Sacrorum Rituum Congregationi Praefectum,
in Ordinariis Comitiis subsignata die ad Vaticanum habitis, propositam, respondendum
censuit: „Postulandum a Sanctissimo, ut, deinceps Episcopi omnes, sive dioecesani sive
titulares, eodem privilegio condecorentur, quo fruuntur Patres Cardinales; scilicet,
ut non solum Ipsi in propriae habitationis Oratorio, aut super ara portatili, ubi-
cumque degant, Missam facere aliamque in sui commodum permettere valeant; sed
etiam Fideles omnes alterutram ex eisdem Missis audientes, quoties opus fuerit,
praeceptum Ecclesiae adimpleant: contrariis non obstantibus quibuscumque. Die
19. Maii 1896.“ Quibus omnibus Sanctissimo Domino Nostro Leoni Papae XIII.
per meipsum infrascriptum Cardinalem relatis, Sanctitas Sua sententiam Sacrae
Congregationis ratam habens, enunciatum Patrum Cardinalium privilegium ad
quoscumque Episcopos cum Apostolica Sede communionem habentes extendere
dignata est, die 8 Junii, eodem anno. CAJETANUS Card. ALOISI-MASELLA S.
R. C. Praef (L. † S.) A. TRIPEPI S. R. C. Secret.

3294.

1896.

D E C R E T U M.

Circa celebrationem Missarum de Requie.

Aucto, postremis hisce temporibus, maxime in calendariis particularibus, (Circa celeb-
Officiorum Duplicium numero, quum pauci supersint per annum dies, qui Missas rationem Mis-
privatas de Requie fieri permittant, et ipsa Officia semiduplicia interdum ab aliis
potioris ritus impedianter, nonnulli ecclesiastici viri pietate, doctrina ac dignitate
praestantes, Sanctissimum Dominum Nostrum Leonem Papam XIII. humillimis
enixisque precibus rogarunt, ut ad juvamen fidelium defunctorum et ad spirituale
solatium vivorum, in Ecclesiis et Oratoriis sive publicis sive privatis, praesertim
iis, quae in sepulcretis rite erecta sunt vel erigentur, Missae lectae de Requie
Requie.)

diebus etiam duplicibus aliquoties per annum de Apostolica Benignitate celebrari valeant. Placuit autem eidem Ssmo Domino Nostro hujus negotii examen Sacrae Rituum Congregationi committere: quae, exquisito voto Commissionis Liturgicae, omnibus mature perpensis, attentisque hac de re etiam peculiaribus locorum circumstantiis, in Ordinario Coetu subsignata die ad Vaticanum coadunato, ad propositam per infrascriptum Cardinalem Sacrae eidem Congregationi Praefectum quaestionem, respondendum censuit:

Si Sanctissimo plaucerit: I. In quolibet Sacello sepulcreti rite erecto vel erigendo, Missas, quae inibi celebrari permittuntur, posse esse de Requie diebus non impeditis a Festo dupli 1^{ae} vel 2^{ae} classis, a Dominicis aliisque festis de pracepto servandis, neconon a Feriis, Vigiliis, Octavisque privilegiatis; item: II. quibuslibet Ecclesiis et Oratoriis quum publicis tum privatis et in Sacellis ad Seminaria, Collegia et Religiosas vel pias utriusque sexus Communitates spectantibus, Missas privatas de Requie, praesente, insepulto, vel etiam sepulso non ultra biduum, cadavere, fieri posse die vel pro die obitus aut depositionis: verum sub clausulis et conditionibus, quibus, juxta Rubricas et Decreta, Missa solemnis de Requie iisdem in casibus decantatur. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 19 Maii 1896.

Facta postmodum de his Sanctissimo Domino Nostro Leoni Papae XIII per meipsum infrascriptum Cardinalem, relatione, Sanctitas Sua sententiam Sacrae ipsius Congregationis in omnibus ratam habere et confirmare dignata est, die 8 Junii, eodem anno. CAJETANUS Card. ALOISI-MASELLA S. R. C. Praef. (L. † S.) A. Tripepi S. R. C. Secret.

3296

1896

(Oraculum S.
Congregatio-
nis de reite-
ratione
ratione
Baptismi.)

S. Congregatio Inquisitionis tulit sub ddt. 10. Aprilis 1896 de reiteratione baptismi oraculum sequens:

Illme ac Rme Domine! Die 16. Februarii anni elapsi describens litteris huius supremae Congregat. die 3 dicti signatis retulit Amplitudo Tua super praxi in ista dioecesi vigente quod ad reiterationem baptismi pueris ab obstetricibus vel a laicis baptizatis atque haereticis qui ad fidem catholicam convertuntur ac latarum ab ista Curia hac super re instructionum exemplum misit.

Re ad examen vocata, in Congregat. generali habita feria IV. die 18. Martii p. p. sequentia dubia proposita sunt:

I. An collato baptismu necessitatibus ab obstetrice vel laico, iterari possit generatim baptismu absque praevio diligenti examine de eius valore?

II. Utrum conferri debeat baptismus sub conditione haereticis, qui ad catholicam fidem convertuntur, e quocumque loco proveniant et ad quacumque sectam pertineant?

Quibus Emi Domini Cardinales una cum Inquisitores Generales respondendum decreverunt :

Ad I. Negative et ad mentem. Mens est, quod ad probationem faciendam sufficit attestatio etiam unius personae fide dignae etiam extrajudicialis.

Ad II. Detur decretum feria IV. 20. Novembris 1878, quod ita se habet : Negative, sed in conversione haereticorum a quocumque loco et a quacumque secta venerint, inquirendum est, de validitate baptismi in haeresi suscepti. Instituto igitur in singulis casibus examine, si compertum fuerit aut nullum aut nulliter collatum fuisse, baptizandi erunt absolute; si autem pro temporum et locorum ratione; investigatione peracta nihil sive pro validitate, sive pro invaliditate detegatur aut adhuc probabile dubium de validitate baptismi supersit; hunc sub conditione secreto baptizentur. Demum si constiterit validum fuisse, recipiendi erunt tantummodo ad abiurationem seu professionem fidei.

Quod dum Tibi pro Tui notitia ac norma significo fausta quaeque ac felicia Amplitudini Tuae precor a Deo.

Addictissimus uti frater
L. M. Cardinal PAROCHI.

3393.

1896.

Antiquitus clausula erat: „Interdicto quocumque tractu, et exhibita fide (Circa separationem et reparacionem scandali quoad sponsos, incestu publico patrato, unien-dos.) peractae sacramentalis confessionis“. — Postea: „Praevia Oratorum separatione ad tempus Ordinario benevisum.“ Hodie, ut infra. Unde rigor disciplinae, fide frigescente, debuit mitigari. Nunc, reparatio et a fortiori separatio in casu, non requiriuntur sub poena nullitatis, et procurari debent meliori modo quo fieri potest, prudenti arbitrio et conscientiae Episcopi.

„Beatissime Pater!“

„Rescripta S. Poenitentiariae, in causis matrimonialibus, cum adfuit incestus publicus, clausulam sequentem in praesenti continent: Remoto quatenus adsit scandalo, praesertim per separationem . . . si fieri potest.“

„Hisce miserrimis temporibus, non raro evenit ut separatio oratorum obtineri nequeat, aut quia plures iam habent liberos, simul educandos; aut quia nusquam alibi habitare possunt; et tunc vix intelligi potest quaenam alia reparatio scandali exigi debeat, antequam dispensatio concedatur.“

„Rogamus igitur ut S. Poenitentiaria benigne velit declarare num haec clausula Remoto scandalo ita necessario debeat adimpleri. ut, illa omissa, dispensatio fuerit nulliter concessa et quatenus affirmative:“

„¹⁰. Cum pluries acciderit ut errore ducti, ita dispensaverimus, suppliciter petimus ut S. V. dispensationes huiusmodi benigne convalidare dignetur et, si opus sit, matrimonia exinde secuta in radice sanare.“

„2º. Rogamus ut S. Poenitentiaria nobis velit indicare, quibusnam praesertim mediis remotio seu reparatio scandali, defectu separationis procurari debeat aut possit. Sufficitne v. g. ut in Ecclesia inter Missarum solemnia publice denuntietur matrimonium inter oratores contrahendum, vel ut oratores aut alteruter eorum ante dispensationis executionem sua peccata confiteatur?“

„Sacra Poenitentiaria Rssimo Eppo Oratori ita respondit:

Separationem praeferri aliis modis reparationis scandali; si haec fieri nequeat, scandalum esse reparandum, sed modum scandali reparandi remitti prudenti arbitrio et conscientiae Ordinarii, juxta cuiusq[ue] casus exigentiam. Casu quo omissa sit separatio, est scandalum alio modo reparatum, acquiescat; secus si aliquo in casu scandali reparationem omiserit, sileat, et in posterum cautius se gerat. — die 12. Aprilis, 1889.

3297

1896

S. CONGREGATIO OFFICII.

Feria IV. die 18. Martii 1896.

(Decretum
quoad dubia
de lege jo.
junii et ab-
stinentiae
anticipanda
vel dispen-
sanda ab
Episcopis.)

Post latum feria IV. die 5. Dec. 1894. Supremae huius Congr. S. O. decretum, quod incipit Cum recenter, quo facultas fit locorum Ordinariis anticipandi in aliud diem, vel etiam, gravissimis de causis, dispensandi super ieunii et abstinentiae lege, occasione solemnitatum in vetitum aliquem diem incidentium, a pluribus locis circa eiusdem decreti genuinum sensum dubia proposita fuere quae sequuntur:

I. Utrum ad hoc, ut Eppus dispensare valeat, ad tramitem decreti, necesse sit ut festum celebretur magno populorum concursu?

II. Utrum Eppus dispensare possit quando agitur tantum de festis duplicitis praecepti, an etiam quando agitur de alio festo vel de alia catholica solemnitate, e. gr. de centenariis, de peregrinationibus et similibus?

III. Quomodo sit intelligendus magnus populorum concursus, an populorum extraneorum vel etiam ejusdem civitatis et loci?

IV. Utrum inter causas gravissimas, ob quas Eppus non solum anticipare, sed etiam dispensare potest, assignari valeat grave periculum quod abstinentia anticipanda non observetur?

V. Utrum in diebus exceptis, ieunio consecratis, vetitum sit Eppus tantum dispensare super abstinentia, vel etiam illam anticipare?

VI. Utrum ex rationabili causa possit Eppus committere parochis, ut ipsi assignent diem in quo anticipari debeat abstinentia?

Quibus dubiis ad examen sedulo vocatis in Congr. gen. habita fer. IV. die 18. Martii 1896. Emi ac Rmi Dni Cardinales Inquisitores generales, praehabito voto ED. Consultorum respondendum mandarunt :

Ad I. Affirmative.

Ad II. Negative ad primam partem ; affirmative ad secundam ; modo adsit magnus populorum concursus.

Ad III. Attentis omnibus, intelligi potest etiam de concursu civitatis aut loci, facto verbo cum Sanctissimo.

Ad IV. Affirmative, modo periculum sit generale.

Ad V. Affirmative, scilicet utrumque vetitum est Eppis.

Ad VI. Affirmative.

Sequenti vero fer. VI. die 20. eiusdem mensis Ssmus D. N. Leo d. p. PP. XIII. in solita audientia R. P. D. Assessori impertita, relatas sibi, Emorum Patrum resolutiones, benigne approbare et confirmare dignatus est.

3298

1896

IN CASU STIPITIS INTERMEDII EX DUOBUS INTER SE ITERUM IN 2º GRADU
CONSANGUINEIS, TRIA HABENTUR ET DEBENT DECLARARI IMPEDIMENTA.

Beatissime Pater!

Non raro contingit in Gallia matrimonio jungi sponsos in secundo aequali consanguinitatis gradu devinctos, quorum subinde soboles, post secundam generationem, easdem iterum in eodem gradu prohibitas nuptias appetit contrahere ; ex quo fit, ut in hoc posteriori casu, sponsis duplex communis stipes originis existat, unus quidem principalis et remotior, in quarto gradu, alter vero intermedius et proximus, in secundo.

Jamvero, in his circumstantiarum adjunctis, nun una est auctorum sententia circa numerum impedimentorum eaque declarandi necessitatem.

Alii enim unicum putant dari in casu dirimens impedimentum consanguinitatis, nimirum in secundo aequali gradu, nec ulterius, tacto semel stipite proximiori, esse attendendum ad stipitem remotiorem quarti gradus, eo quia, aiunt, prohibet canonica jurisprudentia, quominus stipes idem bis in enumeratione impedimentorum adhibeatur.

Alii e contra, praeter impedimentum praefatum secundi gradus, de quo nulla esse potest controversia, duplex aliud habericontendunt quarti gradus aequalis impedimentum, necessario, sub periculo nullitatis declarandum ; unum quidem, dum sponsi linea per avum, et linea sponsae per aviam, usque ad communem

stipitem quarti gradus protenditur, alterum autem, dum, inversa ratione, ad eundem gradus quarti stipitem ducitur linea sponsi per aviam, atque per avum linea sponsae: nec isti auctores laesam reputant allatam superius regulam quae vetat utique ne utraque linea simul per eamdem personam transeat, minime vero impedit transitum per duas diversas, mariti et uxoris (avi et aviae) personas, intermedium stipitem constituentes.

Quidam demum utramque sententiam existimant in jure probabilem, nec ad validitatem matrimonii referre utrum prima (de unico impedimento) an posterior (de triplici impedimento) adhibeatur in praxi.

His positis, quandoquidem in dies crescit lugendus sane numerus matrimoniorum inter consobrinos, ad compescendos angores conscientiae Episcopus Cenomanensis ad pedes Sanctitatis Tuae provolutus, humiliter postulat sequentis dubii solutionem:

In casu stipitis intermedii (secundi gradus) ex duobus inter se iterum (in secundo gradu) consanguineis constituti, utrum unicum existat et declarari debeat in libello supplici dispensationis, impedimentum consanguinitatis, videlicet illud solum, quod ex hoc proximiori stipite intermedio procedit;

An insuper duo alia habeantur et declaranda sint impedimenta, provenientia ab remotiori stipite communi (quarti gradus) per lineas in stipite intermedio conjunctas.

Fer. IV. die 11 martii 1896.

In Cogne genli S. Rom. et Univ. Inquis., proposita suprascripta instantia, Emi, ac Rmi Dni Cardinales Inqres Genles, praehabito Rmorum Consultorum voto respondendum decreverunt:

Negative ad 1-um, Affirmative ad 2-um.

Sequenti vero fer. V, 12 d-i, SSmus D. N. Leo Div. Prov. Pp. XIII, in audentia r. p. D. Adessori S. O. impertita, relatam sibi Emorum Patrum resolutionem benigne adprobare dignatus est. — J. MANCINI Can. MAGNONI, S. R. et U. I. Not.

3326.

1896.

(Decretum generale quoad orationes et sequentiam in missis defunctorum.)

Sacra Congregatio Rituum tulit Decretum Generale quoad Orationes et

Sequentiam in missis Defunctorum.

orationes et

sequentiam in

Missis defun-

ctorum.)

Ut omne tollatur Dubium super Orationibus et Sequentia dicendis in

Missis Defunctorum, S. Rituum Congregatio declarat:

I. Vnam tantum esse dicendam Orationem in Missis omnibus, quae celeb-
rantur in Commemoratione Omnis Fidelium Defunctorum, die et pro die obitus
seu depositionis, atque etiam in Missis cantatis vel lectis permittente ritu diebus
III. VII. XXX., et die anniversaria, nec non quandocumque pro defunctis Missa

solemniter celebratur, nempe sub ritu, qui dupli respondeat, uti in Officio, quod recitatur post acceptum nuntium de alicujus obitu, et in anniversariis late sumptis.

II. In Missis quotidianis quibuscumque sive lectis sive cum cantu, plures esse dicendas Orationes, quarum prima sit pro defuncto vel defunctis certo designatis, pro quibus Sacrificium offertur, ex iis, qae inscribuntur in Missali, secunda ad libitum, ultima pro omnibus defunctis.

III. Si vero pro defunctis in genere Missa celebretur, Orationes esse dicendas, qae pro Missis quotidianis in Missali prostant, eodem ordine quo sunt inscriptae.

IV. Quod si in eisdem quotidianis Missis plures addere Orationes Celebranti placuerit, uti Rubricae potestatem faciunt, id fieri posse tantum in Missis lectis, impari cum aliis praescriptis servato numero, et Orationi pro omnibus defunctis postremo loco assignato.

V. Quod denique ad Sequentiam attinet, semper illam esse dicendam in quibusvis cantatis Missis, uti etiam in lectis, quae diebus, ut supra privilegiatis, flunt: in reliquis vel recitari posse vel omitti ad libitum Celebrantis juxta Rubricas.

Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 30. Junii 1896.

† Cai card. ALOISI-MASELLA, S. R. C. Pref.

(L. † S.)

A. TRIPEPI, Secretarius.

3325.

1896.

Inserviat hocce oraculum Sacrae Congregationis Rituum notitiae:

V I C E N T I N A.

In Kalendario Dioeceseos Vicentinae anno 1894 edito proposita et mensbris caetibus Casuum conscientiae quaestio agitata fuit super benedictione puerperae, cuius proles sine baptismo decesserit. Sententiis in concraria abeuntibus, Reverendissimus Canonicus, qui eisdem caetibus praerat, de legum liturgicarum observantia sollicitus, sequens dubium pro opportuna solutione Sacrae Rituum Congregationi, de consensu Reverendissimi Episcopi Vicentini humillime proposuit; nimirum: „Utrum, vi decreti ab ipsa Sacra Rituum Congregatione dati die 12. Septembris 1857 in Molinen. ad XX, liceat Benedictionem mulieris post partum, juxta Rituale Romanum, impetriri puerperae, cuius proles mortua fuerit sine baptismo; an vero abstinentum sit ab ea Benedictione?“ Et sacra eadem Congregatio, exquisito voto unius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris et alterius ex Sacrae ipsius Congregationis Consultoribus, enuntiato dubio ab Eminentissimo et Reverendissimo Domino Cardinali Andrea Steinhuber, in Ordinariis Comitiis sub-

(Benedictio
puerperae, cu-
jus proles sine
Baptismo
decessit.)

signata die ad Vaticanum coadunatis, proposito, respondendum censuit: „Non esse negandam benedictionem“. Die 19. Maii 1896.

Hisce vero omnibus Sanctissimo Domino Nostro Leoni Papae XIII. per infrascriptum Cardinalem S. eidem Congregationi Praefectum relatis, Sanctitas Sua Rescriptum Sacrae ipsius Congregationis ratum habuit et confirmavit. Die 8. Junii eodem anno.

† Cai Card. ALOISI-MASELLA, S. R. C. Praef.

(L. † S.)

A. TRIPEPI, Secretarius.

3332

1896

LEO PP. XIII.

(Indulgenciac
visitantibus
cranium s.
Stephani con-
cessae.)

Universis Christi fidelibus praesentes litteras inspecturis salutem et Apostolicam benedictionem. Dum magna omnium laetitia nobilissima Hungarorum gens millesimum annum post patriam conditam feliciter agit, pium ac salutare consilium fuit civilia haec sollemnia simul cum sacris celebrare coniuncta, ac gloriosam memoriam S. Stephani Regis recolere qui una cum terrestri coelestem Hungaris patriam comparavit. Ductu enim eius et auspiciis qui regnum sua virtute partum potentissimae Reginae Superum dicavit, Hungaria ex inani superstitione ad christianos ritus traducta fuit, atque ab eo tempore non minus catholica fide quam gloria et prosperitate effulsit. Grato igitur et iucundo accepimus animo fideles in Albaregalensem Civitatem ubi tantus Hungariae Apostolus sedem et sepulcrum habuit ad eius reliquias venerandas allectos fuisse, ac summis precibus venerabilis Fratris Philippi eiusdem Civitatis Episcopi qui Nos rogavit ut huius eventus faustitatem coelestibus ecclesiae thesauris augere et decorare vellemus, quantum cum Domino possumus, cenuimus obsecundandum. Quo itaque uberiori animarum fructu sacra hiuismodi solemnitas peragatur, omnibus ac singulis utriusque sexus christifidelibus, qui vere poenitentes ac confessi ac s. Communione refecti uno, quo cuique libeat, die a festivitate Deiparae Virginis in coelum Assumptae usqua ad trigesimum Septembbris diem huius vertentis anni Cathedram Ecclesiam Albaregalensem S. Stephani Regis exuvias veneraturi devote visitaverit, ibique pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderit aut processioni qua eaadem Sancti reliquiae per urbem circumferentur devote pariter interfuerint, Plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem etiam animabus fidelium in purgatorio detentis per modum suffragii applicabilem misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus hoc anno tantum valit. Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die XXXI. Julii MDCCXCVI. Ponitificatus Nostri Anno Decimonono.

L. † S.

Pro Dno Card. : de RVGGIERO
NICOLAUS MARINI m. p. Subs.

3425
1896

Provoco VCleri dioecesani attentionen ad primum consociationis antimassonicae internationalis congressum, Tridenti (Trient, Trento in Tirol) a 26. Septembris a. c. usque 30. e. m. asservandum, communicoque breve Apostolicum ex hoc incidenti ad praesidem consociationis directum:

Dilecto Filio GULIELMO ALLIATA Praesidi Consilio Consociationi antimassonicae dirigendae primoque in eam rem Conventui disponendo.

LEO PP. XIII.

Dilecte Fili, salutem et Apostolicam benedictionem.

Catholicos homines in coetus cogi ut, episcopis auspicibus, religionis commoda tueantur ac provehant, pergratum Nobis accidit semper. Nostris autem optatis obsecundante perbenigne Deo, sic eiusmodi coetus in vario rerum genere quotidie sunt aucti, ut nihil admodum de iis relictum sit quae maxime ad Ecclesiae utilitatem conducunt, quod, in catholicis conventibus agitatum, proventus non inde aliquid ceperit.

Nunc vero, Dilecte Fili, nuntiasti Nobis eo iam consilia Consociationis vestrae converti, ut delecti etiam universis nationibus viri Tridentum convenient, quo scilicet adversus Massonum sectam, insolentius se in dies efflorentem, communibus studiis deliberent, animosque et sumant ipsi et inspirent aliis ad obstantem ad decertandum aciores. Cetera ut praetereamus, unum est cur id consilii vehementer probetur. Inde etenim patet, latius populos intimam induere persuasionem, maxime a clandestinis societatibus publicae sacraeque rei parari damna. — Haec, Nos, allata partim extimescenda, opportunam omnem nacti occasionem, saepius persecuti sumus, dedita autem opera per Litteras Encyclicas „Humanum genus“ aliasque quas nominatim ad Italos, anno MDCCCXC iterumque MDCCXCII dedicamus. Enimvero curarum Nostrarum instantiam haud exitus fefellit: et fructus inter consecutos propositum etiam istius aggrediendi coetus libentes censemus. Quem quidem coëuntium numero et praestantia, talem futurum confidimus, quem et tractandarum rerum gravitas et sperandae utilitates postulant. — Eventus tamen ut optatis cumulate respondeat, omnino est opus ut qui adeunt in coetu manus ad radices applicent rationesque studiose inquirant, quibus contra progressum sectarum vim efficacius sit entendum. Has quidem rationes in Litteris Encyclicis nuper commemoratis copiose Nos exposuimus, quae tamen omnes in id unum conferri possunt, ut in quibus maxime oppugnatio a Massonibus instituitur, in iis ipsis a vobis propugnatio suscipiatur. Oportet igitur ea pontificiae auctoritatis providentiaeque documenta sic habeantur et maneant tanquam praescripta certaeque normae, quibus maxima cum religione obtemperetur, quum a vobis deliberantibus tum ab iis subinde quotquot eidem causae ingenium suum ac operam sint collaturi. — Certo autem, quod alias diximus, audacissimae impietatis dog-

mata quae secta illa consecatur et flagitatione quibus nititur artes, minus afferent calamitatis sensimque per se concident, si catholici homines faciem suam Massonibus reddendam impensiore sollertia current. Ii nimur mendacio tenebrisque fidunt; ast ementita species si detrahatur, primum est ut quotquot recte sentiunt eorum nequissimam perversitatem norint ac detestentur. — Christi igitur et animalium urgente charitate, coepitis vestris gratulamur eisque ut Dei benignitas faveat precamur volentes. — Confidimus sane conventum vestrum novos catholicis additum stimulos ut parcentes errantibus, errori ne parcant, et quae Christus hominibus impertiit praestantissima bona violari ullo modo ne sinant. Haec autem ut pro votis cedant, tibi, Dilecte Fili, universisque qui congressui intererunt, auspicem caelestium munorum et benevolentiae Nostrae testem, Apostolicam benedictionem amantissime in Domino elargimur.

Datum Romae, apud S. Petrum die II septembris MDCCCXCVI.

LEO PP. XIII.

3299

1896

(Mors Francisci Bencze.) Die 4-a mens Septembris a. c. decessit Franciscus Bencze parochus in Vásáros-Dombó. Vixit annos 50, in sacerdotio 25.

3300

1896

(Mors Leopoldi Vörös.) Eadem die ad aeternitatem evocatus est Leopoldus Vörös parochus Bicsérdensis, anno aetatis 68-o, sacerdotii 45-o.

Pro anima pie denatorum confratrum quivis sacerdos dioecesanus tres missas offerre tenetur.

3385

1896

Praesentibus Ven. Clero significo fundo emeritorum sacerdotum Dioecesis notrae per magnanime donum Francisci Gruzling V. A. Diaconi et parochi Magyar-Székensis, augmentum 5000 fl. aust. val. quos iam initio huius anni appromiserat et nunc in aere parato solvit, accessisse, ita tamen, ut huius summae anni census vita comite ipsi donatori obveniant.

3203

1896

(Urgentur data statistica pro schematismo dioec. a. 1897.) Praesentibus DD. Curatos, qui obligationi eatenus nondum satisfecerunt, provocatos esse volo, ut data statistica pro confiendo schematismo Dioecesis requisita intra 15 dies ad Ordinariatum promoveant.

3301

1896

(Examen synodale.) Cunctis, qui synodale examen subire intendunt, significo terminum eiusdem 29-a et 30-a Septembris a. c. esse defixum.

Mindazon lelkész uraknak, kik a jövedelmi összeirási iveket még be nem (A congrua küldötték, ezennel meghagyom, hogy ebbeli kötelezettségüknek haladéktalanul meg- összeirási felelni siessenek. A kerületi esperes urakat pedig felhívom, hogy a késedelmezők- iven beküldé- nél az ives beküldését erélyesen sürgették, esetleg a beküldés akadályait az se sürgette. egyházmegyei hivatalnak bejelentsék.)

Felhívom az e. m. lelkészek és ktanítók figyelmét Lővárdy Alajos (Lővárdy ma- zircz-cziszt. r. áldozár és bakony-koppányi (Veszprém m. u. posta : Csóth) lelkésznek a német-magyar kath. tankötelesek és hívek számára összszállított és a veszprémi- egyházmegyei hatóság jóváhagyásával közrebocsátott ének- és imakönyvére. A szétnyitott könyv egyik oldalán a magyar, a másik oldalán a megfelelő német ének található, mely körülmény e művet használhatóság szempontjából ajánlatossá teszi. Végül csatoltatnak a legszükségesebb imák, litániák, gyónási és áldozási ájtatosságok és a minisztrálás módja. A könyv ára kötve darabonkint 30 kr.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten a magyarországi latin és görög szertartásu róm. kath. tanítók segélyalapja központi bizottságának 1896. évi augusztus hó 18-án a köz- ponti papnevelő-intézet nagy könyvtárhelyiségeben tartott 12-ik közgyűléséről. (Kivonat az orsz. kath. tanítói segélyalap közp. bizottságának közgy. jegyzőkönyvből).

VII. Az elnök örömmel jelenti, miszerint az Esztergom főegyházmegyebe kebelezett „Érsekújvárváridéki róm. kath. népnevelők egyesülete“ a létesítendő országos kath. tanítói árvaház alapjának gyarapítására nemes áldozatkészséggel 200, azaz kétszáz o. é. forintot adományozott, oly kikötéssel, hogy ezen összeg az „Érsekújvárváridéki róm. kath. népnevelők egyesületének milleniumi emléke“ címén kezeltekessék.

A mélt. egri főkáptalan 1895. évi decz. 2-án 1301. sz. a. értesít az elnököt, hogy ezen alapítványi tőkét kezelés alá vette s tőkésítés végett elhelyezte. A közgyűlés nagy lelkesedéssel vette ezen örvendetes értesítést, s hálás elismerésének az által vél kifejezést adni, hogy a tanítók árvainak ügye iránt oly melegen érdeklődő egyesületnek legmélyebb köszönétét jegyzőkönyvileg fejezi ki. Megbizta egyuttal az elnököt, hogy az egyesületnek diszes alapító tagsági oklevelet állítson ki.

Jelenti továbbá, hogy a zombori kir. törvényszék 1896. évi márcz. 18-án 3095. sz. a. hivatalos értesítést küldött hozzá, mely szerint 1894. évi február 6-án Zomborban elhalt Bartl György, volt bresztováczi lakos az egyesületnek 20 o. é. forintot hagyományozott. Az egri főkáptalan mélt. képviselője jelenti, hogy az összeg szabályszerűen elhelyeztetett.

Az egyesület azáltal fejezi ki háláját, hogy a hagyományozó lelkeüdvös- ségeért egy szent misét szolgáltat, melynek elvégzésére szives készséggel az elnök vállalkozott.

VIII. Elnök a mult évben kezéhez juttatott pénzösszegekről a következőkben számol be:

- a) Évközbeni segélyezésre nála maradt (m. é. jkonyv)

a) Előzetes segélyszámlának összege (m. é. jkv. XI. p.)		
VII. pontja szerint)	698 frt 24 kr.	
Ezen célra, nyomtatványok és postára kiadott	<u>550</u> „ 98 „	
Maradt		147 frt 26 kr.
b) Ösztöndíjakra megszavaztatott (m. é. jkv. XI. p.)	1800 frt — kr.	
Kifizetett	<u>1325</u> „ — „	
Maradt		475 frt — kr.
c) Segély és gyámolitásra folyósítatott (m. é. jkv. XI. p.)	2200 frt — kr.	
Kifizetett	<u>2200</u> „ — „	
Maradt		

Ekképen jelenleg az elnöknél rendelkezésre áll összesen . . . 622 frt 26 kr.
mely összegben két egyéves önkéntesnek 100 forintnyi ösztöndija is ben-
foglaltatik.

Mtután az itt kitüntetett bevételi és kiadási tételek a valóságnak megfelelnek, s okmányokkal kellően igazolva rendben találtattak, az elnöknek a felmentvén megadatik.

A fennebbi 622 frt 26 krnyi összeg időközben beállható sürgős segélyezések utalványozhatására az elnök rendelkezésére bocsáttatik. Az egyéves önkéntek ösztöndija csak akkor fizetetik ki, ha a tiszti vizsga sikeres letételét igazolják.

IX. Az elnök bemutatja az alapító- és pártoló tagsági oklevelek kiállítását, széljából nyomatott ürlapot, (m. é. jk. IX. p.) Ujólag felkérhetnek az egyházmegyei hatóságok, hogy azok névsorát, kik az alapszahályok VI. 12. és 13. §-án értelmében oklevére jogot tartanak, a mélt. egri főkáptalannal közöljék, melynek képviselője a névsort az évi közgyűlésen bemutatja s ez alapon az oklevelek ki fognak állittatni.

X Szőke Ferencz nyug. szelevényi tanító 1896. évi jun. 6-án kelt felterjesztésében — minthogy az egyesület részéről eddig semminemű segélyben nem részesült, — 10 forint befizetett tagsági diját visszaköveteli. A bizottság a kellőképen felszerelt és indokolt folyamodást a lehetőséghez képest minden figyelembe veszi; s hogy a kérelmező eddig segélyben nem részesült, annak okát ne másban keresse. Az általa követett modort csak rosszalni, de helyeselni nem lehet. Elvileg azonban kijelenti, hogy a befizetett tagsági dijak vissza nem fizetettnek.

XI. Az alapot kezelő egri főkáptalan képviselője beterjeszti az 1895. évi számadások kivonatát.

Ezen kimutatás szerint:

- a) A segély-alap vagyona kitesz 76799 frt 94 krt ;
 b) Az árvaháze pedig 13247 frt 37 krt ;

A bizottság köszönetét fejezi ki azon atyai gondoskodásért, melylyel az egrí mélt. főkáptalan az egyesület java iránt viseltetik, s nagy hálára van lekötelezve mélt. Begovcsevich Róbert. cz. püspök úr iránt, ki az alap vagyonát oly önzetlenül kezeli s oly ügybuzgalommal karolja fel az egyesület érdekeit.

Ugyanezen kimutatás alapján beterjeszti az 1896. évi felosztási tervezetet, mely szerint felosztandó: 4496 frt 56 kr., és pedig:

1. Ösztöndijakra (a fenti összeg $\frac{4}{10}$ része	1798 frt 62 kr.
2. Segély- és gyámpénzekre ($\frac{3}{10}$ rész), gyámolitás ($\frac{2}{10}$ rész	2248 „ 28 „
3. Az országos árvaház alapja gyarapítására ($\frac{1}{10}$ rész)	449 „ 66 „
	<u>Összesen 4496 frt 56 kr.</u>

A bizottság az 1. alatti összegből 48 frt 62 krt,
a 2. alattiból 8 „ 28 „

összesen 56 frt 90 krt

az árvaház alapba utal be, a többet a megfelelő czimeken kifizetteti.

XII. Ösztöndiját fel nem vette: Árvay János, Baka László, Bazsó István, Juhász István, Zseleznyák Győző, Major Gyula, Homer Imre és Cser Gyula (félévi részt).

Meghalt: Gál Ádám, II. é. jogász; egyike a legkitűnőbb tanulóknak.

Papnövendék lett: Murgas Kálmán.

Tanulmányait befejezte: Gálóczy Rezső, Kelecsényi Matild, Szabó Ferencz képezdészek; Major Ödön jogász és Dvorak Emil bölcsész.

Régi ösztöndijasok névsora: Hannig István, Horvátovich János, Hakker Béla, Luka István, Román József, Szabó Kálmán, Kocsis Gyula, Gajdosik Erzsébet, Machay István, Horváth Imre, Krizs Árpád, Steller Ignácz, Juracsik János, Nevelős Gyula, Mészáros Aladár, Tóth Béla, Molnár Gyula, Sóbányi Pál, Szabó Elemér, Szabó István és Szvoboda Jenő.

A 14 uj helyre folyamodott: 52. Az alapszabályok szerint elutasítatott 21. Ösztöndijasok lettek a következők: Bartek Vincze, I. éves képezdész, Esztergom főegyházm. Lacsny István, I. é. kép. Esztergom főegyhdm. Geyer Irén, I. é. kép. Pécs. egyhm. Jakab Béla, egyetemi hallgató, Pécs egyhm. Buzás Iván, I. é. joghallgató, Eger főegyhdm. Mikulka Béla, II. é. egyetemi hallgató, Eger főegyhdm. Prékopp Etelka, IV. polg. isk. oszt. Nyitra egyhm. Kerner Angyalka, I. é. kép. Szombathely egym. Miller Béla, VI. gymn. oszt. Szatmár egyhm. Tódor Béla, VI. gymn. oszt. Erdély egyhm. Bakos Ede, V. gymn. oszt. Nagyvárad gör. szert. egyhm. Miucsik Antal, II. é. kép. Eperjes egyhm. Ujváry Ede, II. é. egyetemi hallgató Veszprém egyhm. Mihályi Béla, II. é. kép. Kassa egyhm.

A most megszavazott ösztöndij első része a jövő 1896/97. iskolai év első félévének, a második része a második félévének sikeres befejezése után válik esedékkessé. A pénz rendesen bályegzett nyugtára a bizottság elnökénél Esztergomban vehető fel. Mellékelni kell a nyert bizonyitvány hiteles másolatát. „A kik ösz-

töndíjukat augusztus hó 15-ig fel nem veszik, elveszti jogigényüket s az ösztöndíjasok sorából törültetnek.“

XIII. Tárgyalás alá vétettek a segélyezés iránti folyamodványok.

Beérkezett összesen	195
Kifogásoltatott	52

Maradt jogosult folyamodó: 143.

Egyenkint 20 frnyi segélyben részesül 112 folyamodó, s ekképen a XI. pontban kiutalt 2240 frt.

A segélykiosztásnál a kellőleg fel nem szerelt s az egyházmegyei hatóság utján, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező folyamodványok figyelembe nem vétettek.

A segélyezettek névszerint a következők:

Pécs egyh.: Bali István simontornyi, özv. Hay Boldizsárné volt himessházi, Király Károly tésenyi. Krapp Ferencz mucsii, Pintér György tót-keszii, Trapp Boldizsár német-mároki.

A megszavazott segély rendes békelyeggel ellátott nyugtára Esztergomban az elnöknél felvehető.

Mindazon segélyösszegek, melyek decz. 31-ig fel nem vétetnek, az alapjavára visszatartatnak.

A közgyüllésen panaszképen felemlítetett, hogy a gyülvés határozatairól némely tanító vagy éppen nem, vagy csak a legutolsó időben nyer értesítést s így a segély-alap előnyeitől elesik. Ugyanazért mély tisztelettel feikéretnek az egyházmegyei hatóságok, hogy a jegyzőkönyvet lehetőleg egész terjedelmében, de a saját egyházmegyéjökből segélyezett tanítók és ösztöndíjasok névsorát különösen az egyházmegyei körlevelekben közölni sziveskedjenek, minthogy az illetők más uton értesítve nem lesznek.

Felszólíthatnak továbbá a segélyezettek, hogy a nyugta bedüldése alkalmával zavarok elkerülése végett tisztán irják ki a lakóhelyet és az utolsó postát.

XIV. Az egri főkáptalan képviselője jelenti, hogy főt. Salczer Sándor bábai plébános az alap javára 10 frtot befizetett. Részére a mult évi közgyüls IX. pontja értelmében pártoló tagsági oklevél fog kiállittatni.

Dr. Roszival István,
Esztergom főszékesegyházi apátkanonok, a bizottság elnöke.

Schubert István,
a bizottság jegyzője.

3304.

1896.

(A „Mensa Academica Egyesület” alapszabályai) jóváhagyása.
A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1896. évi 44,788. sz. a. kelt rendeletével a budapesti „Mensa Academica Egyesület” alapszabályainak

I.

Az egyesület czime, czélja és eszközei.

1. §. Az egyesület czime : Mensa academica-egyesület.

Székhelye : Budapest.

Az egyesület pecsétje köriratban : Mensa academica Budapesten. 1894.

2. §. Az egyesület czélja : a budapesti m. kir. tudomány-egyetem hallgatóit, akik szegénységüket igazolják — az egyesület jövedelméhez mérten étkezési segélyben részesíteni.

3. §. E czél megvalósítására szolgál :

a) az egyetemi polgárokat érdeklő jótékony célokra ugy a tudomány-egyetem, mint a műegyetem minden hallgatója által félévenként fizetendő 1 korona dijnak fele része ;

b) az egyesületi tagok tagsági dijai ;

c) az alaptőke kamatjai ;

d) az állam, a fő- és székváros, vagy egyéb közületek által esetleg nyújtandó segélyek ;

e) a gyűjtésből és az alaptőkéhez nem csatolandó adományokból létesülő évi jövedelem ;

f) a tudomány-egyetem s a műegyetem körében fennálló segélyző egyesületek részéről netalán felajánlott segély-összegek.

4. §. Az egyesületnek nyújtott adományok és minden jövedelem a Rector Magnificus engedélye folytán a tudomány-egyetemi központi pénztár által kezeltetnek. Az alaptőke pedig ugyancsak a tudomány-egyetemi rectori pénztárban leltár mellett őriztetik, s ahhoz az egyesület a központi választmány, kormányzó tanács és a közgyűlés $\frac{2}{3}$ -ad többségének jóváhagyása után csakis az esetben nyulhat, ha azt az adományok természete megengedi s az intézkedés az egyesület sikeres működésére elkerülhetetlenül szükséges.

A közgyűlés ily határozatának érvényéhez a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyása kivántatik meg.

5. §. A segély iránti folyamodványok az egyesület elnökéhez intézendők.

A megszavazott segély egy hónapra szóló étkezési jegyek utalványozása által nyújtatik. Az étkezési jegyek át nem ruházhatók, az átruházás a kedvezmény elvesztését vonja maga után.

II.

Az egyesület tagjai.

6. §. Az egyesület tagjai a tudomány-egyetem és a műegyetem mindenazon rendes hallgatói, valamint a tudomány-egyetem minden gyógyszerészhallgatói, kik minden félév elején 2 koronát az egyesület pénztárába befizetnek. Ezekben felül ugyane feltételek alatt különös rectori engedély alapán egyes rendkívüli hallgatók.

Egyetemi tanulmányaiat elvégzett egyének mint segélyező tagok vehetők fel, ha legalább 3 évre kötelezik magukat félévenként a két korona tagsági dijat befizetni.

7. § Pártoló tag az, aki az egyesület pénztárába egyszersmindenkorra kétszáz (200) koronát fizet. Ezen összeg az alaptőkéhez csatolandó. A pártoló tag neve minden évkönyben közölhető.

8. § Örökítő tag az, aki az egyesület pénztárába legalább ezer (1000) koronát fizet. Az örökítő tagok oklevelet kapnak s nevük az egyesület disztermében megörökítették.

9. § Alapító tagok mindenkoruk, aik az egyesület pénztárába fizetett adományuk évi kamatjai folytán egy szegénysorsú és jeles előmenetelű ifjúnak egész évi ételsegélyben való részesítését lehetővé teszik.

Az alapítvány az adományozó nevét viseli s ugy neki — mint utódainak — jogá van az egyesület vezetősége által eléje terjesztett folyamodók közül a segélyzendő személyét — ha másképpen nem intézkedett — meghatározni.

Disztaggá választható a közgyűlés által az, aki az egyesület érdekeinek előmozdítása által a Mensa Academica létesítése, vagy fentartása körül kiváló érdemeket szezsett.

Cselekvő és szenvédő választó képességgel csak az egyesület rendes tagjai bírnak.

Tiszteletbeli elnökké csak az egyesület körül rendkívüli érdemeket szerzett egyén választható.

III.

A segélyezés módja

10. § Az egyesület a segélyzendőket anyagilag a nyújtandó étkezési segély alakjában támogatja.

11. § Az étkezési segély állhat: ebédnek, vagy estelinek, esetleg ebédnek és estelinek dijtalán, vagy pedig mérsékelt árban való nyújtásából.

12. § Az egyesületi év a tanév második havában kezdődik.

A segély egy tanfélévre jogosít fel, amennyiben a segélyezett e kedvezményre ez idő alatt érdemesnek bizonyult.

További intézkedésig az első tanfélév január 31-ig tart, a második tanfélév február 1-én kezdődik és tart június 30-ig.

Minden hó 26-án a központi választmány ülést tart.

Minden választmányi tag — írásban benyújtott indokolás mellett — a kormányzó tanácschoz folyamodhatik.

13. § A kormányzó tanács ülésein minden hó 28-án tartja.

14. § A segélyt a segélyezett rendszerint minden hó 3-án a Mensa Academica elnökének, pénztárnokának és ellenőrének aláírásával ellátott igazolvánnya mellett étjegy alakjában veszi fel.

14/a. §. A kiadott étjegyekről hetenként az egyesület elnöke a tudományegyetem Rektorának jelentést tesz, aki az étjegyek kifizetését a questuránál utalványozza.

15. §. A segély iránti kérvények felett az egylet választmánya határoz. E kérvények felett való döntésnél a szorgalom és előmenel is tekintetbe veendő.

A segély tekintetében a rendes hallgatók és a gyógyszerészhallgatók a rendkívüli hallgatókkal szemben elsőbbséggel birnak.

A választmány határozataira nézve a felebbezési forum a kormányzó tanács.

16. §. A segélyezés aránya minden év első ülésében lehetőleg a két egyetem hallgatóinak, valamint a tudományegyetem egyes facultásaiban és a műegyetem egyes szakosztályaiban beiktatott hallgatóknak számához mérten állapítandó meg.

16/a §. A mennyiben a tudományegyetem vagy a műegyetem körében fennálló valamely segélyező-egyesület a Mensa-academica céljára bizonyos összszeget felajánlott s azt a tudományegyetemi quaesturába beszolgáltatta volna, a segélyezendők kijelölésére vonatkozó jog — amaz összeg erejéig — az illető segélyező-egyesület választmányát illeti meg.

17. §. Mindennemű panasz az egyesület elnökéhez írásban nyújtandó bes a következő választmányi ülésen okvetlenül tárgyalandó.

IV.

Az egyesület szervezete.

18. §. Az egyesület minden év november első felében választó közgyűlést, tart, a melyen ugy a központi választmány, valamint a számvizsgáló bizottság tagjai választatnak s a mult évi zárszámadás tárgyaltatik. A választó közgyűlés megtartása előtt 7 nappal hivandó össze; az összehívás, a két egyetemi polgársággal hirlapilag és falragaszokon közöltetik és az a tudományegyetem rectoránál bejelentendő.

19. §. A közgyűlés szavazásra négy 5—5 tagból álló szavazatszedő külüdöttséget választ. A választók külön jogi, külön bölcsészet és theologiai, külön az orvosi és külön a műegyetemi hallgatókra oszolva, az első éves gyógyszerészhallgatók pedig a bölcsészethallgatókkal, a másodévesek az orvostanhallgatókkal szavaznak.

A választás reggeli 8 órától 12 óráig, d. u. 3—6-ig tart; a következő napon délután 3 órakor a választás eredményét az egyesület elnöke a folytatolagos közgyűlésen hirdeti ki.

20. §. A közgyűlés a központi választmányba választ: a joghallgatók részéről 20 rendes és 10 póttagot, bölcsészet-theologai hallgatók részéről 8 rendes és 4 póttagot, az orvostanhallgatók részéről 10 rendes és 6 póttagot, a műegyetemi hallgatók részéről 12 rendes és 6 póttagot.

A választmány rendes tagjai azonkívül: az egyetemi kör, a joghallgatókat a bölcsészethallgatókat segítő egyesületek, orvostan-, gyógyszerészettanhallgatókat segítő egyesületek, a műegyetemi kör, a műegyetemi hallgatókat segítő egyesületek elnökei.

21. §. A választmányi tagok két évre választatnak, de az alakulás után az első év végén a tagok fele kisorsoltatik.

22. §. A központi választmány, mely az egyesület rendes ügyeit vezeti, absolut szótöbbséggel határoz. A szavazatok egyenlő megoszlása esetén az elnök szavazata dönt. A pótagokat, kik a választmányi ülésben active részt nem vehetnek, behívni akkor kell, mikor a rendes választmányi tagok száma a harmincöt el nem éri.

23. §. A kormányzó tanács feladata a központi választmány határozatai felett ítélni a tudomány-egyetem és a műegyetem Rectorának társelnöklete mellett.

A kormányzó tanács tagjai: a tudomány-egyetem s a műegyetem tanácsa által a tanártestület kebeléből választott egy-egy kiküldött, az egyesület orvosa és a Mensa-academica elnöke.

24. §. A Mensa-academica tiszttisztelői: elnök, 2 alelnök, 1 fő- és 2 másodtitkár, 1 fő- és 2 aljegyző, pénztárnok és az ellenőr, levéltáros és az egyesület 2 gondnoka. Az egyesület tiszti karát a központi választmány 8 nappal a közgyűlés után tartandó ülésében a maga kebeléből választja meg.

24/a §. Az egyesület pénztárnokának teendője a tagsági dijakat, a Mensa-academica javára bármely címen befolyó összegeket átvenni s azokat havonként a tudományos-egyetem Rectorának számadás mellett átszolgáltatni, a ki azokat a 4. §. értelmében a rendeltetési helyre eljuttatja. A választmány által kiszolgáltatott igazolvány alapján az étjegyeket a pénztárnok adják ki.

Az ellenőr a pénztárnokot ellenőrzi és minden, a pénztárnok által kiállított számadást és okmányt ellenjegyez.

25. §. A gondnokkal gyakorolja a választmány és az orvossal egyetértőleg az ételek jóságát illetőleg a felügyeleti jogot. A vállalkozóval a szerződést a kormányzó tanács köti meg.

26. §. A számvizsgáló bizottságnak — mely, az elnököt beleértve, 5 tagból áll — kötelessége az egyesület könyveit, a pénztárnok és az ellenőr működését behatóan megvizsgálni s a netaláni rendetlenség vagy szabálytalanság esetén az egyesület elnökének azonnal jelentést tenni. A számadások évenkint a kormányzó tanácsnak bemutatandók.

A felügyelő orvos a választmány által minden évben ujra választatik és esetleg tiszteletdíjat kap. A felügyelő orvos kötelessége napokként az esetleges panaszok jogosultságát megvizsgálni.

V.

Módosítás, feloszlás, felügyelet.

27. §. Az alapszabályhoz az egyesületi tagok $\frac{2}{3}$ -ának a közgyűlésen való jelenléte szükséges.

Az egyesület feloszlását csakis a kormányzó tanács előleges beleegyezése után a rendes tagok $\frac{3}{4}$ része mondhatja ki, mely esetben a tőke ez ujonnan megalakulandó hasonló célú egyesület javára a tudomány-egyetem rectori pénztárában letét gyanánt őriztetik.

A közgyűlés minden határozatai, melyek az alapszabályok megváltoztatását, az egyesület feloszlását és ez esetben a vagyon hovafordítását célozzák-jóváhagyás végett a vallás- és közoktatásügyi Ministerhez felterjesztendők.

28. §. Az egyesület a m. kir. tudományos-egyetem tanácsának hatósága alatt áll s a közgyűlések jegyzőkönyvei a gyűlés után 3 nappal a Rectornak okvetlenül bemutatandók.

29. §. Ha az egyesület az alapszabályokban meghatározott célt meg nem tartja, működésének folytatása által az állam vagy az egyesületi tagok erkölcsi vagy anyagi érdeke veszélyeztetnék, a m. kir. kormány által haladéktalanul felfüggeszthető és a felfüggesztés után elrendelendő vizsgálat eredményéhez képest végkép fel is oszlatható, vagy legalább az alapszabályok legpontosabb betartására feloszlatás terhe alatt kötelezettek.

44788. szám. „Jóváhagyom.” Budapest, 1896. évi augusztus hó 13-án.
A minister helyett: Zsilinszky Mihály s. k., államtitkár. (P. H.)

3305

1896

A vallás és közokt. m. kir. minisztertől. 25.420 szám. Az 1895. évi október hó 1-je után az egyházi (felekezeti) anyakönyvekbe történt bejegyzésekéről kiadott (Miniszteri rendelet az 1895. évi október hó 1-je után történt) sz. a. kelt a f. évi Rendeletek Tárában 44. sz. a. közzétett körrendeletben már egyházi anyakijelentette, hogy amennyiben az ily bizonylatok vagy kivonatok kizárálag vallási könyvibejegyzésekre állittatnak ki, azokat az illetéki dijjegyzék 22. tételenek g., h., és i., adott kivonatpontjaiban foglalt határozmanyok szellemében a feltételes békementesség illeti tok békylegillet meg. Szükséges azonban, hogy e bizonylatokon az illetékszabályok 10. §-a értelmében az ugyanazon szabályok 117. §-ának 3. pontjában kimondott következmények terhe alatt a kiállítás célja szembetűnően feljegyeztessék.

Ha az 1895. évi október hó 1-je után történt egyházi anyakönyvezésekéről a felek nem egyházi (felekezeti) célra kivánnak kivonatokat, vagy családi értesítőket, azok, mint közönséges bizonyítványok az illetéki dijjegyzék 6-ik tétele, illetőleg 21. tételenek a., bd., pontja értelmében ivenként 50 kros békelyeg alá esnek.

Ellenben az 1895. évi október hó 1-je előtti bejegyzésekéről csakis azok-

ban az esetekben lehet békelyegmentes kivonatokat kiadni, a mely esetekben a polgári anyakönyvekből vett kivonatokat is az 1895. évi junius hó 29-én 60.000 sz. a. kelt m. kir. belügyminiszteri utasítás (1895. évi Rendeletek Tára 71. sz. a.) 45. §-a értelmében a békelyegmentesség megilleti.

3306

1896

(Tőkekamat
adó leírása
tárgyában
pénzügyigaz-
gatósági vég-
zés.)

A keczeli egyházi pénztárak érdekében benyújtott föllebbezésre hozott pénzügyigazgatósági végzést a T. Lelkész kedő Papságnak imitt egész terjedelmében tudomásul hozom:

Másolat. A budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóságtól. 4613/x. 1896 sz. Végzés. Folyamodó kérelme folytán a keczeli r. kath. plébánia terhére 1895. évben előirt 49 frt tőkekamat adóból 13 frt 61 kr. s ezután ált. jöv. pótadóban 4 frt 90 kr, összesen 18 frt 51 kr azaz tizennyolc frt 51 krnak törlése elrendeltetett. Azonban az 1895. évben a keczeli rk. templom terhére előirt tőkekamatadó egészbeni törlése, valamint az 1887—1894. évig előirt tőkekamatadó törlése illetve visszatérítése iránti kérelme teljesíthető nem volt. Mert: az 1875. é. XXII. tcz. 2. §-é b) pontja értelmében közvetlenül a tudományok előmozdítására és nyilvános közoktatás céljaira szolgáló tőke kamatjövedelmei adómentesek.

Minthogy a keczeli rk. templom pénztár által kimutatott Szentháromság és sz. János szobor fentartására, valamint misék tartására rendelt mise alapítványok sem a most hivatkozott törvényszakasz alá nem vehető sem az idézett törvényszakaszban tételekben felsorolt adómentes kamat jövedelmek között emlitve nem lévén, ezekre az adómentesség ki nem terjesztető, minél fogva is csupán a templom felszerelésének karban tartására rendelt és a bevaliás szerint 1943 frt 74 krt tevő kamatjövedelme után előirt tőkekamat adó és az utáni ált. jöv. pótadó volt a fenthivatkozott törvényszakasz alapján törölhető. Ellenben az 1887. évtől 1894. évig előirt tőkekamat adó törlése iránti kérelem, miután az egyenes adótörvények és szabályok hivat. összeállításának III. köt. I. Rész 16. §-a értelmében az adókivetés jogossága ellen a kivetést tartalmazó lajstromnak a községnél 8 napi közszemlére történt kitételét követő 15 napon belül lehet jogorvoslattal elni — tekintve, hogy 1887. évtől évenkint közszemlére kitett lajstromba foglalt adótétel ellen csak most 1895. évi május 23-án étek felebbezéssel.

Ennélfogva azon évekre nézve, mint nyilván elkészett figyelembe vehető nem volt.

Miről végzesileg oly hozzáadással értesítetik, hogy az illetékegyenérték ügyében csak külön beadvány alapján hozható határozat. Budapest. 1896. jun. 27-én. Bánó s. k. A keczeli rk. templompénztár képv. Demsa József adminisztrátor urnak.

3307.

1896.

Párbérjárandóság, mely öt év alatt nem követeltetett, vagy kellően nem biztosítatott, — a közadók módjára elévül. (A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1896. június 28-án 29,830. szám alatt kelt s T vármegye közigazgatási bizottságához intézett leirata.)

(Párbér el-
évül.)

Folyó évi január hó 15-én 426. sz. a. kelt felterjesztésével bemutatott s mult évi augusztus hó 17-én 3194/1327. sz. a. hozott ama határozatát, mely szerint a W. A. F. P. volt n . . . -sz i gör. kel. román lelkész javára 1875. évtől 1890. évig terjedő időre hátralékos párbér fejében 261 frt 70 krnak 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett leendő lefizetésére kötelező 1892. évi 3464. számu főszolgabírói határozatot jóváhagyó 1893. évi 54.300/92. szám a. kelt alispáni határozatot helybenhagyja — az ellene W. A. részéről beadott felfolyamodás elvétése mellett fizetési kötelezettséget megállapító részében a főszolgabírói határozatban felhívott indokokból legfelsőbb fokulag is helyben hagyom, mégis oly változással, hogy W. A. csak az 1886/1890. évekre járó arányos 162 frt 85 kr. párbér megfizetésére köteleztetik s panaszló lelkész keresete többi részével elutasítatik.

Indokok: Tekintettel ugyanis arra, hogy nevezett lelkész nem is állította, még kevésbé igazolta, hogy az 1990. évben benyújtott panaszt megelőzőleg W. A. párbérjárandóságát egyáltalán követelte volna s ezen jogainak érvényesítését 1890. év előtt közigazgatási uton meg sem kísérlete és tekintettel arra, hogy törvényeink azon rendelkezése, mely szerint az öt év alatt nem követelt, vagy nem biztosított közsolgáltatások elévülnek, az ezen törvényes intézkedés alapját képező azonos indokoknai fogva a párbérjárandóság érvényesítésénél is alkalmazást igényel és hogy a szönyegen levő esetben oly intézkedés sem nyert igazolást, mely ezen élénkítési idő megszakításának lenne minősithető; és tekintettel arra, hogy az imént előadottakhoz képest a nevezett lelkész csak az 1886/1890. évekre bír kereseti joggal, mely időre a saját keresetéhez mellékelt hátralék kimutatás szerint a felszámított 261 frt 70 krból csak 162 frt 85 kr. esik, végre tekintettel arra, hogy panaszlott a járandóság felszámítása ellen egyébként kifogást nem tett, a kimutatás szerint felszámított s megállapított fizetési kötelezettség leszállitandó volt. Erről Czimet a vonatkozó összes tárgyiratok kapcsán további intézkedés végett értesitem.

3308

1896

A m. kir. belügymintzter 1896. évi 18.053. sz. határozata. H. vármegye közigazgatási bizottságának. Az 1894. évi nov. hó 6-án tartott ülésében 1128. szám alatt hozott határozatát, melylyel T. J. s.-sz—i róm. kath. plébános az iránti kérelmével, hogy a M. község területén fekvő s lelkész javadalmazásához tartozó ingatlan

(A lelkések a
lelkészti teen-
dőkért java-
dalmazásá-
pen birt ingat-
lanok után a
községi pót-
ado fizetése
alól mente-
sek.)

állami adója után az 1892. évre kivetett községi pótadó fizetése alól felmentesék, másodfokban elutasított, az az ellen F. J. róm. kath. lelkész által közbetett felfolyamodás folytán felülvizsgálván, azt a vallás- és közoktatásügyi miniszter urral egyetértőleg megváltoztatom s nevezett lelkészt a M. községben a lelkészi javadalmazásához tartozó ingatlan után kivetett községi pótadó fizetésének kötelezettsége alól felmentem. Mert a canonica visitatio szerint nevezett róm. kath. plébániós a m—i ingatlanokat, a m—i lelkész teendőkért, lelkészi javadalmazásként birja, már pedig az 1886. évi XXII. t.-cz. 138. §-a a lelkészeket ily javadalmaik után a községi adó fizetése alól felmenti. A közigazgatási bizottság megfelebbezett határozatának azon indoka, hogy a községi pótadó nem a kérdéses ingatlan jövedelme után, hanem az ingatlan állami adója után lett kiróva, jogilag meg nem állhat, mert a pótadó az államadó irányában és nem ezután, vagyis nem a kir. kincstár terhére róható ki s így minden esetre a jövedelmet illetőleg közvetve az adómentességet élvező lelkészt terhelné.

3308

1896

(Ha az egy-házlátogatási közönségének T. község m. évi költségelőirányzata felett 1894. évi november hó okmányban kötelezettek a 30-án tartott bizottsági közgyűléssében 339. sz. a. hozott határozatának azon részét, község a kántortanítói lakás és iskola helyiségeinek melylyel a szóban levő költségvetés 47. kiadási tétele alatt kántortanítói lakbér czimén előirányzott 96 frt közköltség gyanánt rendeltetett kivettetni, továbbá a nevezett község mult évi pótköltségvetése felett mult évi május hó 31-én tartott bizottsági közgyűléssében 223. sz. a. hozott határozatának azon részét, melylyel az érintett pótköltségvetésben a leégett kántorlak felépítésére a 616 frt 26 krnyi rölt költsége-bevételek levonásával fenmaradó 1028 frt 74 kr. felvett szükséglet, mint a közséket a község minden adófizetőbeli adófizetőket terhelő kiadás rovatott ki. Sz. P. által közbevetett felebbezések minden adófizetője vallás-különbség nélkül viselni következtében a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur meghallgatása után felülvizsgálván, érintett mindenkit határozatot helybenhagyom. Mert a csatolt iratok között másolatban elfekvő egyházlátogatási okmány szerint a t—i kántortanítói lakás és iskolahelyiségek fentartása a komunitás kötelessége, minthogy pedig a komunitás kifejezés az általánosan elfogadott gyakorlat szerint a község fogalmával azonosnak tekintetik, ily körülmények között a kérdésben forgó helyiségek fentartása a község kötelessége lévén, az ebből felmerülő költségeket a község minden adófizetője valláskülönbség nélkül viselni tartozik.)

3328.

1896.

(Az egyházi anyakönyvek vezetésére vonatkozólag tudnivalók : valók.)

Az egyházi anyakönyvek vezetésére vonatkozólag tudnivalók :

1. A halva született gyermekek, kik a keresztség szentségében semmikép sem részesültek, a kereszteltek anyakönyvébe nem irandók be.

2. A csupán polgárilag egybekelt szülők gyermekének keresztelési anyakönyvezésénél az észrevétel rovatába tudvalevőleg ezen megjegyzés irandó: „Ezen gyermek szülei csupán polgárilag keltek egybe.“

Az ily gyermekek keresztelési bizonylata a következőleg fog hangzani: „Alulirott ezennel hitelesen bizonyítom, hogy n—i róm. kath. plebánia egyházban 18 . . évi keresztelési anyakönyvében x folyószám alatt foglalt bejegyzés tanusága szerint: János, róm. kath. vallású Kiss Antal és Nagy Katalin csupán polgárilag egybekelt szülőknek 18 . . évi x. hó 10-én született figyemeke ugyanazon év és hó 11-én N. N. helybeli róm. kath. lelkész által N. N. és N. N. keresztszülők jelenlétében megkereszteltett. Kelt stb.“

A halottak anyakönyvében szükség szerint a következő kifejezések használandók: János, róm. kath. vallású Kis Antal és róm. kath. vallású Nagy Katalin csupán polgárilag egybekelt szülők gyermeké; vagy: Kis Antal Nagy Katalinnak polgári élettársa; vagy Nagy Katalin, elhunyt Kis Antalnak néhai polgári élettársa.

3327.

1896.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministertől. Pályázati hirdetés. A budapesti kir. magyar tudomány-egyetem hittudományi karánál ujonnan rendszeresített hittudományi bölcsseleti nyilvános rendkvíli tanszék betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Az illetmények, melyekre e tanszék jogosít, évi 2000 frt fizetés, 400 frt lakpénz és minden öt évi szolgálat után, a 25-ik évig bezárólag, 200 frt ötöd-éves pótlék.

A pályázatban csak a kath. egyházi rendhez tartozó férfiak vehetnek részt, akik a korukat és szakképzettségüket igazoló okmányokkal, életrajzi váz- lattal és püspöki elbocsájtó levéllel felszerelt folyamodványaikat a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterhez címzve 1896. évi szeptember hó 25-éig a budapesti kir. magy. tud. egyetem hittudományi karának dékáni hivatalánál nyújtsák be. — Kelt Budapesten, 1896. évi július hó 31-én.

(Pályázat a
budapesti
egyetemnél
létesített hit-
tudományi-
bölcsseleti tan-
székre.)

3320

1896

Miheztartás végett felhivatnak azon plébánia-hivatalok, mint iskolaszéki elnökségek, melyek területén állami évi segélyt élvező tanítók működnek, hogy az 1893. évi 26. tc.-hez adott „Utasítás“ IV. fej. 26. §-a értelmében az állami segély helyes felhasználásának igazolása végett az előző tanévről szerkesztett okmányolt (az államsegélyt élvező tanító nyújtá) számadást évenként legkésőbb október végeig közvetlenül a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium számvevőségéhez terjeszszék fel.

(Állami se-
gélyt húzó
tanítók
teondói.)

1896

(Pályázat a
dr.-sz.-már-
toni másod-
tanítói álló-
másra.)

A somogy-dráva-szentmártoni róm. kath. II-od tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése : 300 frt, egy butorozott szoba fűtéssel, 50 frt a kert és lakás pótlására. Kőtelessége : egy osztályt önállólag vezetni. Tannyelv : magyar, azonban a horvát nyelvet értők előnyben részesítetnek. Az iskolaszékhez intézett kérvények a szigetvári egyh. kerület Esperesénél (Lakócsa, Somogym.) nyújtandók be szeptember 30-ig.

2311

1896

(Pályázat a
szálkai kán-
tortanítói áll-
másra.)

Szálkán üresedésbe jött kántortanítói állásra szeptember hó 30-ig pályázat van nyitva. Javadalma : két szoba, két konyha s egy kamrából álló tisztességes lakás, melléképület, mely egy istállót, présházat, pinczét és félszert foglal magában, kap minden házaspártól (kétszáz) egy nyolczados gabonát és pedig a telkesektől $\frac{1}{3}$ buzát, kisházas és zsellérektől $\frac{1}{3}$ rozsot, továbbá minden pártól 10 krt, azoktól, kiknek még szöllekjük van páronkint 4 itce bort. Alapítványi misék és stólia-illetékek fejében mintegy 40 frt, vasárnap iskolások oktatásáért 42 frt, Scitovszky-féle alapítvány kamatait: 5 frt 25 kr; 20 köbméter kemény hasábfa, melyet a község hord be és vág meg, melyből azonban egy iskolaterem és a vasárnap iskolások tanterme is fütendő; továbbá 15 katastrális földnek haszonélvezete, 1 darab szöllő, rét, szántóföld, konyhakert), ezekből két holdat a község munkál meg s a terményeket az iskola udvarába szállítja, a rétet is kétszer kaszálja s a szénát behordja. A község szolgáltatja a szükséges malomfuvarakat is. Pályázhat okleveles tanító, ki a magyar és német nyelvet beszéli. Folyamodványok a szálkai rk. plebánia hivatalhoz Tolnamegye, posta Mórágy intézendők.

3312.

1896.

(Pályázat a
teveli kath.-
tanítói álló-
másra.)

A teveli (Tolnam.) r. k. népiskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett kántor-tanító állomásra szeptember 30-ig pályázat hirdettetik. Évi javadalma az 1894. évi február 13-án felvett jegyzőkönyv szerint következő: 3 szobából álló lakás, 2 konyha, kamra s egyéb melléképület, 530 \square öl házi kert, 6 (hat) kat. hold és 1438 \square öl szántóföld, ennek megmunkáltatása fejében 25 frt, minden egyes urbéri telek s malom után (van eredetileg 152) hat pint (maszl) rozs, négy pint tiszta buza, minden egyes kisház után (van 190) öt pint, minden egyes zsellérház után után (van 40) négy pint rozs, a feldarabolt telkeknek minden egyezer \square öl után 8 kr., minden egyes szöllőbirtokostól, ha teljes, 5 itcze, ha kisházas, vagy zsellér 4 itcze bor, Tevel községtől hat öl kemény tüzelő fa, két szekér széna, 121 frt 80 kr., Kovácsiból nyolcz mérő rozs és 3 frt 50 kr., alapítványi misék után 18 frt 90 kr., stólából körülbelül 70 frt. — Kötelme egy tantermet és az ismétlőiskolát vezetni, nemkülönben a kántori teendőket végezni és a segéd-kántortanítót élelmezni. A felszerelt kérvények az iskolaszék elnökségéhez küldendők.

3313

1896

A szebényi plebánia fiókközségének Szür-nek kántor-tanítói állomására, (Pályázat a mely lemondás folytán megürült, folyó évi október 1-éig pályázat nyittatik. A pályázók irataikat a ker. esperes és tanfelügyelőhöz küldjék Himesházára (posta u. o.) szüri tanítói állomásra.)

Ezen állomással az 1893. évi október hó 2-án megejtett vizsgálati jegyzőkönyv szerint tételenként következő jövedelem van összekötve:

1. A kegyuradalomtól készpénzben évenként 125 frt o. é., mely részletenként minden évnegyed végén Pécsváradon a számtartóságnál szolgáltatik ki. Ugyancsak a kegyuradalomtól évenként 34 köbméter kemény hasábfa, melyet a község megvág és behord; e famennyiségből tartozik tantermét is fűttetni.

2. A hitközségtől: a) minden telkes háztól, akárhány pár van, egy tetézzett nyolczada tiszta buza, összesen az 1893. évi összeirás szerint volt 64 telkes ház, tehát 16 m. p. buza; b) minden kisházas és ujháztól félnyolczada rozs tetézve, kisházas volt 1893-ban 39, tehát $9\frac{3}{4}$ p. m. rozs; c) minden telkes háztól 5 ituze bor, vagyis k. b. 5 akó, minthogy szölleik elpusztultak s boruk nem terem, 1896-ban a bor-illeték értékének megfelelőleg buzát adtak a bor helyett.

3. Van 7 hold 328 □ ölj szántóföldje, melyet maga munkáltat; 112 □ ölj kenderföldje, melyet a község megszánt; van 1⁴⁹¹ kat. hold rétje, melyről a község a tanító költségén lekaszált szénát és sarjut behordja.

4. minden háztól 35 kr. iskolapénz, ebből befoly k. b. 36 frt. Ismétlő iskoláért 20 frtja van.

5. Kántori stóla 20 frt körül, ostyasütésre és lisztre 5 frt a templom pénztárából.

Van két szobája, egy konyha és kamrája kis házikerttel. A melléképületben istálló és félszer. A tanítási nyelv német-magyar, a templomi nyelv: német.

Az állomást a megválasztás után el kell foglalni. Az emlitett vizsgálati jegyzőkönyv az összes jövedelmet 460 frt 69 krra becsüli, ám a valódi jövedelem a termények változó ára szerént emelkedhetik is.

3314

1896

A rácztőttsi rk. iskolánál az oszt. tanítói állomásra f. é. szept. 27-ig pályázat hirdettek. Jövedelme egy polgári évre 350 frt készpénz, egy ölj hasábfa és egy butorozott szoba konyhával. Kötelessége a rábizandó osztályokat önállóan tanitani és szükség esetén az ismétlők oktatásában és kántorságban ingyen segédezni. Tannyelv: német-magyar. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Kérvények az iskolaszéki elnükséghez küldendők Rácz-Tőtösre. (Baranyam.) (Pályázat a rácztőttsi oszt.-tanítói állomásra.)

3315

1896

(Pályázat a te-
veli tanítói és
segédkántori
állomásra.) A tereli r. k. népiskolánál az osztálytanítói és segédkántortanítói állomásokra f. évi szeptember 30-ig pályázat hirdettetik. Elsőnek évi jövedelme: egy butorozott szobából álló lakás, 400 frt készpénz; másodiknak: egy butorozott szoba, 200 frt készpénz; a kántortanitonál élelmezés, a fűtéshez szükséges fannenyiség. Kötelmeik: egy-egy tantermet s az ismétlő iskolát vezetni, a kántori teendőkben segédkezni. A kérvények az iskolaszéki elnökségre czimzendők.

3316

1896

(Pályázat a
birjáni tanítói
állomásra.) A birjáni tanítói állásra hirdetett pályázat a f. évi XV-ik számu körlevélben közzétett feltételek mellett f. é. szeptember 13-ikáig meghosszabbittatik.

3318

1896

(Pályázat a
fekedi oszt-
tanítói álló-
másra.) A fekedi osztálytanítói állomásra f. évi XVI. sz. körlevélben 2772. sz. a. hirdetett pályázat f. é. szept. 30. határidő és az ott közölt feltételek mellett megújjattatik.

3323

1896

(Pályázat a
paárii oszt-
tanítói álló-
másra.) Paáriban (Tolna m., u. p. Tamási) a r. kath. népiskolánál az osztálytanítói állomásra f. év október hó 1-ig pályázat hirdettetik. Évi jövedelme: 300 frt készpénz, 2 öl hasábos tűzifa a házhoz szállítva és megvágva, egy butorozott szoba ágynemű nélkül. Kötelme: az egyik vegyes osztály és az ismétlő iskolások oktatása és nevelése. Ez osztálytanítói állomásra tanítónők is pályázhatnak. Tanneyelv: német és magyar. A kérvények az iskolaszék elnökéhez küldendők.

3324

1896

(Pályázat a
belfürgedi ta-
nitói álló-
másra.) A Belfürged-pusztai tanítóállomásra senki sem jelentkezvén, a pályázat szept. 28-ig meghosszabbittatik és fizetése megjavíttatik eképen: 48 frt készpénz, 440 liter tiszta buza, 1120 liter rozs, 340 liter bor, 12 mázsa sarju, 12 mázsa tavaszi árpaszalma, 20 méter tüzelőfa, 8 méter gömbfa az iskolafűtésre, 3 katasztr. hold földnek használata, természetbeni lakás. Az uradalom a 12 frt nyugdijat sajátjából fizeti. Kérvények tekintetes Krisztinkovics Aladár uradalmi ügyvéd urhoz intézendők Enyingre.

3346

1896

(Pályázat a
szent-iváni
oszt-tanítói
állomásra.) A baranya-szt.-iváni osztálytanítói állomásra október 4-ig pályázat hirdettetik. Javadalma: 300 frt készpénz, 4 méter fa, $\frac{1}{4}$ hold kert és 50 frt

lakbér a közigazgatási bizottság által helyben hagyva. A kántorságban való jártasság is kivántatik. A pályázati kérvények a baranya-szt.-iváni iskolaszék elnökségéhez (u. p. Baranya-Szt.-Lőrincz) küldendők.

3357

1896

A herczegszőlősi plébániához tartozó Sepse fiókegyházban kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: 1. 300, azaz háromszáz frt osztr. ért. készpénz, melyet az iskola-gondnok szed be és fizet ki. 2. Kert helyett az iskola-épület mellett fekvő 150 □-öl föld és a róm. kath. temetőnek haszonélvezete. 3. Stóla-illeték: kis temetés után 30 kr., nagy temetés után 40 kr. 4. Egy szoba- és konyhaból álló lakás pinczével. 5. Ismétlőiskoláért a politikai községtől 21 frt. A tanterem fűtésére a hitközség két öl fát szolgáltat. Tannyelv: magyar. Pályázhat nem okleveles is. A kérvények f. é. szept. 30-ig Herczeg-Szőlősre (Baranyamegye) a kerülcti esperesi hivatalhoz küldendők. Posta helyben.

(Pályázat a
sepsei kánt.
tanítói álló-
másra.)

3347.

1896.

A vörösmarthyi osztálytanítói állásra szeptember hó 23-ig pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 400 frt készpénz, 2 öl puha, 1 szobából álló lakás némi butorzattal. A megválasztott a kántorságban segédkezni tartozik, valamint állomását még e hóban elfoglalni. A folyamodványok a róm. kat. iskolaszék elnökségéhez küldendők.

(Pályázat a
vörösmarthyi
oszt.-tanítói
állomásra.)

3377.

1896.

A bisztriczei kántortanítói állomásra a f. é. XII. sz. körlevéiben 1631. sz. a. hirdetett pályázat az ott közölt feltételek és f. é. november 15-iki határidő mellett megújítatik.

(Pályázat a
bisztriczei
kántortanítói
állomásra.)

3426.

1896.

A battinai (kiskőszegi) r. kath. iskolánál a másodtanítói állomásra pályázat hirdettetik. Pályázati határidő okt. 16. Évi jövedelme a hitközség részéről 400 frt o. é. negyedévi előleges részletekben, 2 öl keményfa, egy szobából álló butorozott lakás. Tannyelv: magyar, német, horvát. Kötelessége egy tantermet önállóan vezetni, az ismétlő oktatásban és szükség esetén a kántori teendőkben segédkezni. A kántorságban is jártasak előnynyel birnak. Oklevelek vagy pályavégzett tanítók pályázhatnak. A kérvények az iskolaszéki elnökhöz intézendők. Battina, (Kiskőszeg, Baranyamegye.)

(Pályázat a
battinai má-
sodtanítói ál-
lomásra.)

Franciskus Gruzing em. V. A. D et parochus Magyar-Széken-
sis item Josephus Pintér em. V. A. D. et parochus Bonyhádensis inde ab
(Personalia.)

initio affuturi anni cum annua pensione 600 fl. a. v. rudedonati sunt. Ludovicus Beck succendor et sacristiae director investitus est parochus Bicsérdensis. Josephus Késmárky nominatus est administrator parochiae V.-Dombó. Missi sunt cooperatores: P. Andreas Vujics ad Podgajczi, Conradus Heckenberger e Podgajci ad P.-sz.-Erzsébet, Franciscus Virág e N.-Bóly ad Szegzárd, Mathias Rudolf e Szászvár ad N.-Bóly, Guilielmus Heindl neopresbyter ad Szászvár, Geysa Szabó neopresbyter ad Berkesd.

Datum 5-Ecclesiis, die 21. Septembris, 1896.

Franciscus Troll m. p.

vicar. Capit.

XIX.

3573

1896

A bolmányi róm. kath. ktanitói állomásra f. é. október 18-ikáig pályázat nyittatik. Orgonálási képesség nem kerestetik. A vasár- és ünnepnapi délesti könyörögéseket a tanteremben köteles végezni. Tannyelv: horvát (sokac) magyar. Jayadalma a következőkből áll: Az iskolaházban van 2 szobája, 1 konyhája, 1 éléskamrája, 1 padlása és 1 istállója, ezeknek haszonbéri értéke 30 frt; minden házaspártól $\frac{2}{4}$ pmérő kétszeres = 30 pm. kétszeres, 10 évi átlag értéke 89 frt frt 70 kr., minden pártól még $\frac{1}{4}$ pm. csutás kukoricza = 15 pm. 10 évi átlag értéke 14 frt 37 kr; minden pártól 50 kr. = 30 frt; 36 □ méter tölgytűzelőfa, 10 évi átlag értéke 90 frt, ebből azonban a tanterem is fűtendő; 56 tanköteles után 30 krjával 10 évi átlag érték szerint 15 frt; 6. kat. hold és 1122 □ öl legjobb minőségű szántóföld, melyet a tanító müvelte, értéke 118 frt 87 kr.; vasárnapi iskolatartásért a politikai község pénztárából kap 21 frtot; malomfuvarainak egyenértéke 8 frt Stólából van 50 frtja, nevezetesen: kishalott után 12 krt, nagy halott után 25 krt a libera éneklése után még 10 krt szedhet. Ezen jövedéki adatok az 1886. szept. 22. kiáltott tanítói dijlevélből és a nmlt. vall. és közokt. miniszterium továbbá a tek. Baranya megye közig. bizottsága rendeletei értelmében 1894. febr. 28-án felvett jegyzőkönyvből irattak ki. Oklevél nélküli gyakorló tanítók is folyamodhatnak, mégis kötelezettek oklevelöt a hatóság rendeletére utólag beszerezni. Indokolt kérények a plébánia hivatalhoz Szt.-Istvánba u. p. Baranya-Lőcs intézendők.

(Pályázat a
bolmányi
ktanitói állo-
másra.)

3574

1896

Babarcz (posta helyben, Baranya vmgye) r. kath. iskolaszéke német-magyar tannyelvű osztálytanítói állomásra pályázatot hirdet. Jövedelme: évi 800 korona készpénz havi előleges részletekben kiutalványozva; szobából és konyhaból álló szabadlakás. Kötelessége az alsóbb osztályokat tanitani a gyermeket a templomba vezetni és ott felettük felügyeletet gyakorolni. Kérények az isk.-szék elnökségehez küldendők legkésőbb október 17-ig. Az állomás azonnal elfoglalandó. A megválasztott utiköltségei megtérítettnek.

(Pályázat a
babareci
oszt.-tanítói
állomásra.)

3575

1896

A felsőmindszenti plebániaegyházhoz tartozó „Pálé“ nevű fiókközségnek tanítói állomására f. é. október hó 15-ikéig pályázat hirdettetik. Ez állomás jövedelme: tiszteességes lakás és egy negyed holdnyi házikerten kívül 300 frt kész-

(Pályázat a
paksi tanítói
állomásra.)

pénz és negyedenként előre való fizetéssel. Tannyelv: német és magyar. Csakis tanítói oklevéllel birók pályázhatnak. A pályázati folyamodványok a felsőmindszenti iskolaszéki elnökséghez intézendők.

3576

1896

(Pályázat a
baáni tanító-
női állo-
másra.)

Előléptetés folytán a baranyabaaáni r. k. elemi népiskolánál évi 400 frt fizetésből, 1 szoba lakásból, 4 kbmtr. fa-illetményekkel javadalmazott tanítónői állomás betöltendő. Tannyelv — vallástan kivételével — magyar. A megválasztott tanítónő tanév közt állomását el nem hagyhatja. Kötelme: 4 felsőbb leányosztályt vezetni s a vasárnapi leánynövendékeket oktatni. Képességeiket igazoló kérvényeiket november hó 1-éig az iskolaszéki elnökséghez nyújtsák be. Az állomás november hó 9-én elfoglalandó.

3577

1896

(Pályázat a
gödrei segéd-
tanító állo-
másra.)

3583

1896

(Pályázat a
t-szántói se-
gédtanítói ál-
lomásra.)

A XVII. sz. egyházmegyei körlevélben 2936|1896. szám alatt kiirt pályázat a gödrei segédtanítói állomásra november 1-ig meghosszabbítatik.

(Personalia.)

Ferdinando Csonka par. Baranyavár. et Julio Tóth par. Sz.-Lörincz. a munere notarii distr. erga suas preces relevatis, Josephus Walter districtus Baranyavár et Ludovicus Beck districtus Szt.-Lörincz notarii nominati sunt. Stephanus Takács nominatus est vicarius Mucsiensis in spiritualibus et temporalibus. Adalbertus Csurga succendor constitutus est redactor directorii dioecesani, et director sacristiae ad interim. Petrus Krum nominatus est praebendatus eccl. Cathedralis. Missi sunt Cooperatores: Desiderius Szabó ad Szigetvár; Abel Kaine Somberek ad Szabolcs; Joannes Trinn e Szebény ad Hőgyész; Paulus Németh e Szigetvár ad Szebény.

Datum 5-Ecclesiis, die 1. Octobris, 1896.

Franciscus a Paula Troll m. p.
vicar. Capitularis.

XX.

4192

1896

Die 7-a Novembris a. c. post diuturnam infirmitatem christiana patientia toleratam animam Creatori reddidit Christianus Singer, parochus Szakádáthensis, qui natus a. 1853., ordinatus a. 1876., ab a. 1887. parochiae Szakádáthensi praefuit. (Mors Christiani Singer.)

Animam fratri denati consuetis sacerdotum dioecesanorum suffragiis commendo.

4228

1896

Praesentibus VClero notum redditur dioecesano, fundum emeritorum sacerdotum dioec. e dono parochi Bozsokensis, Adami Gött summa 30 florum augmentum esse. (Augmentum fund. pens. em. sac.)

4124

1896

Miseranda vinearum nostrarum iamiam universalis depopulatio et extirpatio et quae eam e pede sequebatur et iam in communi usu est, artificialis vini confectio et nundinalis productio ac venditio, praeter aliam sollicitudinem et hanc s. curionum anxietatem excitat, ubinam emendum et cum conquiescentia procurandum sit genuinum de vite vinum sacrificale? (Vinum genuinum pro s. missae sacrificio).

Ad hanc sollicitudinem et anxietatem quodammodo alleviandam et abigendam praesentibus notitia redditur in cellariis Seminarii nostri gremialis omnino obtineri posse authenticum et genuinum de vite productum vinum sacrificale nunquam tamen in minori quantitate, quam 50 litrorum mensura ($\frac{1}{2}$ hecoliter), pro singulo vini litro 40 cros a. v. computando et semper in specialibus vasculis huius mensurae ($\frac{1}{2}$ hecoliter), quae per Seminarium ipsum peculiariter in hunc finem adparanda moderato pretio cum ipso vino in omni casu in proprietatem ementium transibunt.

Quique igitur vinum sacrificale hoc modo procurare intendunt, eatenus sese verbo vel scripto convertant ad D. Vicerectorem Seminarii, qui simul indicabit moderatum pretium ipsius vasculi in proprietatem ementis transituri.

5787

1896

(Resultatum
examinis sy-
nodalis anni
1896.) In examine synodali die 29. Septembris a. c. asservato ad sexennium
approbati sunt: Ludovicus Liebbald cooperator Paksensis, Georgius
Mayer praebendatus, Pancratius Gombárovics cooperator B.-Baánen-
sis et Julius Szommer operator Babarczensis.

Equibus Ludovicus Liebbald cum laude, Georgius Mayer
cum laude et praemio Králiano decorari meruerunt.

Stephanus Vajay cum accessu consensus VCapituli ab obligatione
examinis synodalis relevatus est.

3965

1896

(Dimituntur
statuta officii
fund. dioec.) In adcluso dimittuntur statuta officii fund. dioecesani, pro singulis paro-
chiis in uno exemplari, et methodus procedendi, circa levanda penes dictum offi-
cium mutua, pro singulis parochiis in 3 exemplaribus.

Occasione hac DD Curatos provocatos esse volo, ut perfectis his fidelem
populum super emolumentis horum mutuorum necnon super modo procedendi
circa eadem levanda edoceant eosdemque ad officium fundationale dioec. (Pécsagy-
házmegyei alapítványi hivatal, jelenleg a püsp. könyvtár-épületben Szepesy-utcza ;
decembertől fogva az új palotában, Iskola-utcza) invient.

3837

1896

(Commenda-
Hospitiū'
peregrinorum
Austriaco-
Hung. Hiero-
solymitanum.) Zelus et ardor amoris erga Iesum, Salvatorem humani generis, uti iam
pristinis saeculis, ita etiam nostris temporibus non paucos fideles impellere non
desinit, ut terram sanctam, in qua Jesus natus, conversatus et mortuus est, spretis,
quae undique ex lungitudine itineris, ex horroribus viae maritimae, ex indole bar-
barorum incolarum s. peregrinis imminent, periculis invisant.

Pro recipiendis s. peregrinis iam pridem Religiosi Ordinis S. Francisci
hospitium Hierosolymis erexerant, quod tamen cum lapsu temporis iam non sat
amplum pro tot peregrinis diversarum nationum inventum esset, necessitas emersit,
ut hospitia pro recipiendis peregrinis unius regni aut nationis erigerentur.

Pro s. peregrinis monarchiae Austriaco-Hungaricae tale hospitium post
diuturnos labores et erogatam 207.000 flororum a. v. ex collectis obtentam summam
anno 1863. est erectum et inauguratum et ab hoc tempore usque ad a. 1895.
universim iam 5518 s. peregrinis refugium praebuit, ex quibus numero 814 ex
nostra patria Hungaria s. peregrinationem exorsi sunt.

Hospitium hoc ad S. Familiam intitulatum, prius Commissariatu Generali
terrae s. Vindobonensi sub protectoratu tamen Archi-Episcopi Vindobonensis,
suberat, anno demum 1895. per S. Congregationem de Propag. Fide a Commis-

sariatu divulsa soli Archi-Episcopo Vindobonensi subiecta est, qui hospitium hoc per Curatorium Vindobonae residens et per Rectorem et Vicerectorem Hierosolymis in ipso hospitio habitantes administrat.

Finem et organisationem huius hospitii optime docent „Statuta domestica“ hospitii sequentis tenoris:

§. 1. Das österreichisch-ungarische Pilgerhaus „zur heiligen Familie“ in Jerusalem, welches aus Sammelgeldern der Katholiken der österreichisch-ungarischen Monarchie gegründet worden war, wird auch aus gleichen Mitteln unterhalten und untersteht dem jeweiligen hochwürdigen Füsterzbischof von Wien.

§. 2. Dasselbe ist also zunächst für jene Katholiken der österreichisch-ungarischen Monarchie gestiftet, welche in der frommen Absicht hieher kommen, das heilige Land als Pilger zu besuchen. Dieselben haben Anspruch auf volle Verpflegung bis zu acht Tagen. Wer mit Genehmigung des Rectors seinen Aufenthalt in demselben über diese Zeit zu verlängern wünscht, hat pro Tag wenigstens fünf Francs an die Hauscasse zu entrichten.

§. 3. Zur Aufnahme wird als Nachweis der Staatsangehörigkeit ein gültiger Pass erfordert und als Beleg für den Pilgercharakter eine Empfehlung entweder vom hochwürdigsten Ordinariate oder von einer anderen geistlichen Behörde (z. B. Pfarramt) der Heimat gewünscht. Arbeitsbücher, Aufenthaltskarten und dergleichen sind daher an und für sich zur Aufnahme noch nicht hinreichend. Der Pass ist nach der Aufnahme ins Pilgerhaus sogleich dem k. u. k. österreichisch-ungarischen Consulate vorzulegen.

§. 4. Ferner steht nichts im Wege, dass auch Angehörige anderer Staaten nach Massgabe des Raumes gegen eine mit der Hausdirection zu vereinbarende Entschädigung aufgenommen werden.

§. 5. Priester haben ihr Celebret Religiosen und ihre Obedientialen vorzulegen. Überdies haben die Priester alsbald beim hochwürdigsten lateinischen Patriarchate in Jerusalem um die Erlaubnis zum Celebrieren einzukommen.

§. 6. Die Hausordnung soll genau eingehalten und das Haus nach dem Abendessen ohne Verständigung der Direction nicht verlassen werden.

§. 7. Es wird gewünscht, dass jeder katholische Pilger womöglich der heiligen Messe entweder in der Hauskapelle oder in einem Sanctuarium beiwohnt.

§. 8. Zur Gewinnung der Ablässe wie zur Erlangung eines Pilgerdiplomes von Seite der Direction ist der Empfang der heiligen Sacramente der Busse und des Altars unerlässlich nothwendig. Wer ausser dem Hause dieselbe empfängt, hat den Beichtschein der Direction zu übergeben.

§. 9. Hat jemand Besuche zu empfangen, so finden dieselben mit Genehmigung der Direction in den hiefür bestimmten Räumen statt.

§. 10. Das unberechtigte Betreten fremder Räumlichkeiten (z. B. der

Küche, fremder Wohnzimmer) ist verboten. Dagegen steht der Garten und die Kapelle jedem Pilger zur Verfügung.

§. 11. Ärgerniserregendes Benehmen, Störung der Ruhe, Unhöflichkeit gegen die Hausgenossen, Verunreinigung oder Beschädigung des Hauses und dergleichen, ziehen die Entlassung aus dem Hause nach sich.

§. 12. Wer nach Bethlehem, St. Johann, Emaus pilgern oder in der Kirche des heiligen Grabes übernachten will, hat die Direction einen Tag vorher zu verständigen.

§. 13. Die Direction ist jederzeit bereit, die Pilger mit Rath und That zu unterstützen. Alle, welche im Pilgerhause Unterkunft gefunden haben, werden gebeten, der Wohlthäter dieses Hauses im Gebete zu gedenken und in der Heimat nach Möglichkeit für die Erhaltung des Pilgerhauses zu wirken.

Quae cum Venerabili Clero dioecesano cum illa provocatione communico, ut pium finem huius hospitii prae oculis habendo, data occasione fidelem populum ex ambone super hoc salutari instituto diligenter edoceant, eosdem ad stipem hospitio isthuic faciendam incendant et in eundem finem et ipsi pro posse quotannis contribuant.

Symbolae conflatae vel ad Ordinariatum vel immediate ad Protectorem Hospitii, Princeps Archi-Episcopum Vindobonensem (Wien I. Roenthurmstrasse 2.) mitti possunt.

4221—2

1896

Commendantur opera :

(Commen-
dantur opera :
„Ezeréves
Magyaror-
szág“ et
„Scotti Elmél-
kedések
papok szá-
mára“.)

1. „Ezeréves Magyarország.“ Kiadja a Szent-István-Társulat. Ára Continet celebres Summi Pontificis Leonis PP. XIII., item Episcoporum Hungariae allocutiones ex incidenti solemnitatis millenaris ad clerum et populum servatas.

2. Scotti : „Elmélkedési könyv papok számára. Magyarra fordítá : Adjutus Secundus, szathmáregyházmegyei áldozár. I. rész. Ára 1 frt 50 kr.“ Libellus unctione et spiritu sacerdotali plenus. „Qui legit et intelligit, repletur; qui fuerit impletus, alias rigat“. (s. Ambros.)

4125

1896

(Miniszteri
rendelet az
országos ta-
nitói nyugdíj-
és gyám-
alapra a ta-
nulóktól be-
szedendő já-
rulék tárgyá-
ban.)

Szoros miheztartás végett a következő ministeri rendelet közöltetik az iskolaszéki elnökökkel.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministernek 1896. évi 48869. sz. a. kelt rendelete az 1891. XLIII. t. cz. 10. §-a értelmében az országos tanítói nyugdíj és gyámalap javára a tankötelesek után fejenként és évenként 15 krral fizetendő járulékok beszedése tárgyában.

Valamennyi törvényhatósági közigazgatási bizottságnak.

Az 1891. XLIII. t. cz. 10. §-a értelmében az országos tanítói nyugdíj és gyámalap javára az iskolába járó tankötelesek után beszedendő 15 kros járulékok fejében az 1892/3. tanév óta tényleg befolyt összeg az intézett törvényczikk számtási alapját képező matematikai mérlegbe e címen felvett évi 240.000 frt bevétellel szemben tetemes hiányt mutat fel, melynek oka egyrészt az iskolafentartók közönyében, másrészt abban keresendő, hogy a kir. adóhivatalok a jelzett címen beszedendő összegek mennyiségére vonatkozólag külön utasítást nem nyervén, azok behajtása iránt, hivatalból nem járhatnak el. Ezen bajokon segíteni óhajtván a szóban levő járulékok behajtása iránt 1896/7. tanévtől kezdve követendő eljárásra nézve a pénzügyminister urral egyetértőleg történt megállapodások értelmében ki-dolgozott utasítást oly felhívással küldöm meg a bizottságnak, miszerint a törvényhatóság területén létező népoktatási tanintézetek fentartóit az 1891. XLIII. t. cz. 10. §-ban a 15 kros járulékok beszedésére nézve foglalt rendelkezésre ujból figyelmeztesse és egyuttal utasitsa, hogy a szóban levő járulékokat a beiratkozott minden nap tankötelesek után minden nap az iskolai év kezdetén a beiratások alkalmával szedjék be, illetőleg a szülők beigazolt vagyontalansága vagy általános tandíjmentesség esetén a szülőktől be nem szedhető összeget, az 1868. XXXVIII. t. cz. 4. §-a értelmében fizetendő iskola mulasztási birságból befolyt pénzösszeg igénybe vétele mellett pótolják s az ekkép a minden nap iskolábajárók létszámának megfelelő egész összeget a beiratkozott tanulók létszámát igazoló kimutatás és az ennek megfelelő összegről kiállított ellennyugta kiséretében lehetőleg azonnal, de legkésőbb a következő polgári év február hó végéig az illetékes kir. adóhivatal pénztárába szállitsák be. Felhívom továbbá a közig. bizottságot, szerezzen meggyőződést arról, hogy az utasítás az egyes hivatott közegek által miként foganatosítatik? — a 15 kros járulékokból az utasítás — 6. §-nak c) pontjában és 10. §-ban jelzett határidő letelte után még hátralékból levő összegek behajtása iránt a legerélyesebben intézkedjék; szükség esetén az 1891. XLIII. t. cz. 12. §-nak záradéka értelmében járjon el; annál is inkább, mert értesülésem szerint több helyen a kérdéses járulékokat beszedni vonakodnak, máshol kellő ellenőrzés és kényszer hiányán a beszedést megszüntették, mig néhol a beszedett járulékokat a takarékpénztárba helyezik el, a helyett, hogy azokat az illetékes adóhivatalba beszállitanák. Az utasításban körvonálozott eljárás legnagyobb nehézségét a 15 kros járulékok fejében fizetendő összegnek évről-évre való ujbóli megállapítása képez-vén, ezen nehézségen véleményem szerint legcélszerűbben akkép lenne segithető, ha a szóban levő járulékokra nézve az átalányozási rendszer hozatnék be, melynek értelmében az iskolafentartók magukat kötelezik, hogy a 15 kros járulékok helyett évenként megfelelő összeget fizetnek; a 15 kros járulékokat pedig, ha szükségesnek tartják, ők szedik be. Az átalányösszeg megállapításának és biztosításának módozataira, továbbá az ide vonatkozó kötelezettség tartamára nézve, a következőket jegyzem meg: 1. Az évi átalányösszeg a minden nap iskolába járók-

nak az utolsó 5 év iskola látogatási adatai alapján megállapított átlagos számához mérten számítandó ki. 2. Az iskolafentartó polgári vagy hitközség köteles az évi átalányösszeg fedezéséről rendes költségvetésében évről-évre gondoskodni. 3. Tekintettel arra, hogy a f. évi költségvetésbe az átalány már fel nem vehető, az 1896/7. tanévre a 15 kros járulékok fejenként összedendők és az adóhivatalba beszállítandók. 4. Az átalányösszeg befizetésére vonatkozó kötelezettség az 1897, 1898, 1899, 1900. és 1901. évekre vagyis azon egész időtartamra vállalandó, melyre az 1891. XLIII. t. cz. hatálya kiterjed. Ezeket előre bocsátva felhívom a közig. bizottságot, utasitsa a törvényhatóság területén létező összes iskola fentartó polgári és hitközségeket, miszerint hozzanak érdemleges határozatot arra nézve, hogy vajon az 1891. XLIII. t. cz. 10. §-a értelmében szedendő járulékokat a népoktatási tanintézetekbe járó minden nap tankötelesek után jövőben is fejenként és évenként szedettik-e be, vagy pedig a fentebb jelzett módon és időre megállapítandó átalányösszegben rendes költségvetésükben biztosítani kívánják? Az erre vonatkozó képviselő testületi, illetőleg hitközségi határozatokat, valamint az ezek alapján adóhivatalonként szerkesztett és utólagos jóváhagyásom reményében a közig. bizottság által megállapított átalányösszegeket is feltüntető kimutatásokat további intézkedés végett hozzám terjessze fel. Elvárom, miszerint a közig. bizottság az eljárás egyszerűsítése érdekében minden előkötetni fog, hogy az átalányozási rendszer minél számosabb iskola fentartó által elfogadtassék.

Kelt Budapesten, 1896. évi szeptember hó 15-én. Wlassics Gyula s. k.

4126

1896

(Pályázat a kölesdi kántortanitói állomásra.) A kölesdi r. k. fiókegyház kántortanitói állomására f. évi november hó 20-ig pályázat hirdettetik. Javadalom jó lakáson (2 szoba, konyha s egyéb mellék-épületen) kivül: a) a kath. segélyalapból 200 frt; b) 4 magyar-hold föld à 10 frt = 40 frt; c) templomkert jövedelméből circa 45 frt; d) párbér páronkint 2 frt. Van jelenleg 50 házaspár = 100 frt; e) tandíj tanulónkint 2 frt. Van jelenleg 25 tanköteles = 50 frt; f) ismétlő oktatásért a polit. községtől 33 frt 34 kr. Összesen: 468 frt 34 kr. Tannyelv magyar. Kérvények a kölesdi (Tolna m.) r. k. iskolaszéki elnökséghöz küldendők.

4127

1896

(Pályázat a m.-egregyi oszt. tanítói állomásra.) Magyar-Egregyen a r. kath. népiskolánál egy új osztálytanitói állomásra f. év november hó 20-ig pályázat hirdettetik. Évi jövedelme: 300 frt készpénz, 2 m. ölj kemény hasáb-tűzifa a házhoz szállítva és megvágva, egy butorozott szoba ágynemű nélkül. Kötelme: egyik vegyes osztály és az ismétlő iskolák tanitása. Tannyelv magyar. A kérvények az iskolaszék elnökéhez küldendők Baranya-Kárászra, u. p. Szászvár.

4128

1896

A szegzárd-belvárosi plebániához tartozó öcsényi kántortanitói állomásra (Pályázat az öcsényi kántortanitói állomásra.) november 21-ig pályázat hirdettetik. Jövedelem: a hitközségtől 300 frt, egy alapítvány kamataiból évi 50 frt, minden tankötelestől (van 50—60) egy frt, stóla átlag 5 frt, kényelmes lakás, 108 □-öl házi kerttel. Kötelességei: a minden nap- és ismétlő iskolát vezetni, vasár- és ünnepnapokon délelőtt és délután az isteni tiszteletet végezni. Tannyelv magyar.

4129

1896

A keszüi plebániához tartozó Köröny fiókközsgében a kántortanitói állomás lemondás folytán megüresedvén, arra f. évi november 20-ig pályázat hirdetetik. Az állomás jövedelme: 1. Kényelmes lakás melléképületekkel és körülbelül $\frac{1}{4}$ hold kerttel. 2. A községi birótól negyedévi részletekben 400 frt készpénz. 3. minden házaspártól — kivéve a pusztaiakat — 4 liter bor, mely járandóság 40 forinton megváltatik, mikor bortermés lesz. 4. $5\frac{1}{2}$ öl kemény hasábfa, melyből az iskolát is fütteti, 5. A temetésnél esetleg végzendő bucsuztatónak 50 kr. Előnyre leend a pályázónak, ha időközben kántori próbára megjelenik. Tannyelv: magyar, horvát. Az összes évi járulék 518 frt 24 kr.; ebből tisztán tanítói 281 frt 12 kr., tisztán kántori 237 frt 12 kr. A kellőkép felszerelt folyamodványok az egyházkörületi tanfelügyelőséghez Bodonyba (u. p. Baranya-Baksa) küldendők.

4130

1896

A püspöklaki róm. kath. népiskolánál a kántortanitói állás nyugdíjazás folytán megüresedvén, ezen állomásra ezennel pályázat nyíltatik. Tannyelv német, magyar; a templomi nyelv német. Pályázati idő f. évi november 20, mely napon a délelőtti isteni tisztelet után a választás is meg fog ejtetni. A megválasztott kántortanitó állását tartozik azonnal elfoglalni. Javadalmazása az 1893. decz. hó 11-én felvett jegyzőkönyv tételei alapján a következő: a) minden egyes telkes házbirtoktól évente $\frac{1}{2}$ pozsonyi mérő buza terményben, összesen 67 telkes házbirtokostól; tehát $33\frac{1}{2}$ p. m. buza 10 évi átlagértékben à 4 frt = 134 frt; b) minden kisházastól évente terményben $\frac{2}{8}$ rozs, összesen 86 kisházastól 43 p. m., 10 évi átlagértékben à 3 frt = 129 frt; c) minden zselliértől egyenként évente terményben $\frac{1}{8}$ rozs, összesen 15 zselliértől tehát $3\frac{3}{4}$ p. m., 10 évi átlagértékben = 11 frt 26 kr.; d) a hitközségtől évente 10 akó bor terményben, 10 évi átlagértékben à 8 frt = 80 frt; e) minden házbirtokostól évente 10 kr. készpénz párber fejében s így tehát 153 házbirtokostól 10 évi átlagértékben 15 frt 30 kr.; f) minden zselliértől évente párber fejében 5 kr., összesen 15 zselliértől 10 évi átlagértékben 75 kr.; g) ismétlő-iskola tartásáért a községi pénztárból évente 31 frt 50

kr.; h) minden egyes tankötelestől évente tandij fejében 12 pengő, illetve 20 osztr. ért. — 1892-ben volt tanköteles 130, 10 évi átlagértékben 26 frt; i) a pécsi püspöki uradalomtól, mint kegyurtól, 24 köbméter tűzifa évente, 10 évi átlagértékben 1 m. à 3 frt = 72 frt; j) ugyanattól iskolafütésre évente 4 köbm., 10 évi átlagértékben 12 frt; k) a hitközség által teljesített természetbeni leszolgált munkáltatás és fuvardijak készpénzben átszámítva 10 évi átlagértékben 40 frt; l) legeltetési jog természetben; készpénzre átszámítva 10 évi átlagos értékben 4 frt; m) az iskola-fentartó községtől 4 szoba-, 2 konyha-, kamara-, padlás-, pincze-, istálló- és fél-szerből álló természetbeni lakás, értéke 50 frt; n) ugyanattól 151 □-öl konyha-kert kataszteri évi tiszta jövedelem 99 kr.; o) 4 hold és 1051 □-öl szántóföld kataszteri évi tiszta jövedelem 42 frt 67 kr.; p) 1 hold 907 □-öl rét évi kat. tiszta jövedelem 39 frt 33 kr.; q) felosztott legelőilletőség 1/s telek után jövedelme évenkint 10 évi átlagértékben 36 frt; r) minden eskető pártól 26 kr., 10 évi átlagértékben 1 frt 82 kr.; s) minden keresztelestől 5 kr., évi átlagértékben 5 frt; t) a hitfelekezeti templomtól misék után 10 évi átlagértékben 25 frt 64 kr.; u) temetések után előforduló functiókért átlagértékben 11 frt 77 kr. Végösszeg 707 frt 02 kr., mely összegbe a j) és m) alatti összegek nincsenek beleszámítva. A kántortanító kötelmei: egy tantermet önállólag vezetni, ismétlő iskolát nyáron 2, télen 5 órán át tartani, az iskolás gyermekeket vasár-, ünnep- és hétköznapokon az iskolából a templomba vezetni és utóbbi napokon velök a templomban énekelni vagy imádkozni, a kántori teendőket végezni. Pályázni óhajtók a közbe eső vasár- és ünnepnapokon, esetleg a választás napján énekpróbára jelentkezhetnek. A folyamodványok az iskolaszék egyházi elnökéhez Püspök-Lakra (u. p. Himesháza, Baranyamegyében) küldendők.

4131

1896

(Pályázatu
závodi kán-
tortanítói
állomásra.)

A tolna-závodi róm. kath. kántortanítói állomás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázat hirdettetik. Javadalma: 1. két szoba, két konyha, éléskamra és padlásból álló kényelmes lakás, minden szükséges melléképülettel egyenértéke ötven (50) frt; a melléképületek egyenértéke a 140 □-ö kerttel együtt (20) husz forint; 2. Hét (7) katasztralis hold 230 □-ö szántóföld, a melyből két kis holdat a község munkál teljesen, a többit pedig a kántortanító. A földek jövedelme 10 évi átlag szerint (120) egyszáz husz forint, a két kis hold összes gazdasági munkájának átlag értéke huszonnégy (24) frt. 3. Készpénzben (68) hatvan-három o. é. frt, a melyből a hivek fizetnek (minden telkes ház után 16 krajczárt számítva a kisházas és zsellérpárok után pedig 8 krt) tizenhárom (13) o. é. frtot, a hitközség pénztárából pedig nyugta ellenében kap ötven (50) o. é. frtot. 4. Terményekben: tizennégy (14) p. m. tiszta buza (43) negyvenhárom p. m. rozs (minden telkes ház után egy nyolczada tiszta buza és egy nyolczada rozs jár, a kis-

házasok és zsellérek egy nyolczada rozsot fizetnek) átlag értéke a buzának ötvenkét o. é. frt (52) 64 kr.; a rozsak egyszázhuszonkilencz (129) o. é. frt 43 kr. Borjárandóság minden szöllőbirtokostól öt (5) régi itcze összesen négy és fél hectoliter átlag értéke negyvenöt frt (45). 5. A községtől jár három (3) négy igás szekér széna átlag értéke negyvenöt (45) o. é. frt. 6. A lengyeli kegyuraságtól negyven köbméter (40) km. hat öl tűzifa az uradalmi erdőből vágva, behordva és az udvarba szállítva a község által, átlag értékben hetvenkét frt (72) o. é. frt; iskola fütésre jár a községtől egy öl a hitközségtől fél öl fa átlag értékben tizen-nyolcz (18) o. é. frt. 7. Stólajövedelem átlag negyvenkilencz (49) o. é. frt 74 kr. Kótelessége az egyik tanteremben a minden nap iskolások tanitása és nevelése, az ismétlő iskola vezetése és minden nem kántori teendők végzése. A kellően felszerelt folyamodványok a závodi róm. kath. iskolaszék elnökségénél nyújtandók be, pónsta Lengyel Tolnamegye. Tannyelv: német-magyar.

4132

1896

A sz.-iváni osztálytanítói állásra határidő-hosszabbitással f. é. november hó 20-ikáig pályázat hirdettetik. Javadalma: 300 frt készpénz, 4 méter fa, $\frac{1}{4}$ hold kert, és 50 frt lakbér, a közigazgatási bizottság által helyben hagyva. A kántorságban jártasság is kivántatik. A pályázati kérvények a baranya-sz.-iváni iskolaszék elnökségéhez (u. p. B.-Sz.-Lörincz) küldendők.

(Pályázat a
szent-iváni
oszt.-tanítói
állomásra.)

4133

1896

A püspök-szt.-erzsébeti plébániához tartozó kátolyi róm. kath. kántor-tanítói állásra folyó november hó végéig pályázat hirdettetik. Az állomás jövedelme: 1. Két szoba, egy zárt és egy nyílt konyha és éléstárból álló lakás, pincze, istálló, félszer, 110 □ öl házi kert és 1429 □ öl beltelekkel. 2. minden telkes és kisházas pártól (164) $\frac{1}{4}$ p. mérő tiszta buza, zsellértől (20) $\frac{1}{4}$ p. mérő rozs, minden házaspártól különbség nélkül $\frac{1}{4}$ p. mérő szemes kukoricza, hét liter színbor és 20 kr. 3. Négy darab összesen 2222 □ öl szántóföld s egy négy kocsi szénát termő rét a község által munkálva és a 150 sorból állott volt szöllő a tanító által munkáltatva. 4. A püspöki urad. erdőből 18 méter fa a község által vágva és meghordva. 5. A községtől ismétlő iskoláért 21 frt. 6. Stóla kb. 10 frt. Tannyelv horvát, német és magyar. Kellőleg felszerelt folyamodványok november hó végeig az iskolaszéki elnökhöz küldendők Püspök-Szt.-Erzsébetre. Pósta helyben.

(Pályázat a
kátolyi
kántor-tanítói
állomásra.)

4208

1896

(Pályázat a pécsváradi oszt.-tanítói állomásra) A pécsváradi róm. kath. népiskolánál egy segédkántorsággal egybekötött osztálytanítói állomásra november 22-ig pályázat hirdettetik. Jövedelme: egy előtornáczszal bíró butorozott szoba ágyneműn kívül, 300 frt készpénz a hitközségtől havi előleges részletben fizetve, 10 frt 50 kr. a politikai községtől az ismétlő-iskolai tanitásért, 10 méter kemény tüzelőfa. Kötelességei: egy tantermet s az ismétlő iskolát önállóan vezetni, a kántorságban segédkezni. Tannyelv: magyar, német. A folyamodványok az iskolaszéki elnökséghez Pécsváradra (Baranya megye) küldendők.

(Personalia) Adamus Gött ad parochiam Bozsok, Josephus Késmárky ad parochiam Vásáros-Dombó sunt praesentati. Franciscus Romaisz nominatus est notarius districtus Pécsvárad. Joannes Rajczy administrator Lovászhetényensis, Stephanus Vajay administrator Szakadáthensis; et Stephanus Palkó vicarius M.-Hertelendensis in spiritualius et temporalibus constituti sunt.

Missi sunt cooperatores: Julius Kopáry e Báttaszék ad Baán, Aloysius Schmeller e Baán ad Báttaszék, Aloysius Csizmadia ex Abaliget ad Egerágh, Sigismundus Offenmüller e K.-Szöllős ad Szászvár, Eugenius Gyimóthy e Szakadáth ad Mágocs.

Datum 5-Ecclesiis, die 10. Novembris 1896.

Franciscus a Paula Troll m. p.
vicar. Capitularis.

XXI.

4526
1896

Die 29-a Novembris a. c. e vivis ereptus est Paulus Sághy vad. (Mors et parochus Agárdensis; qui a. 1842. natus, a. 1864. presbyter ordinatus, ab a. 1879. parochiae Agárd praefuit, ab a. 1894. munus vadiaconi districtus Szegzár obiit.)
Pauli Sághy.)

Cuius animam consuetis sacerdotum dioecesanorum suffragiis commendabo.

4653
1896

Josephus Tarbérzy, parochus Muciensis, ad munia parochialia obeunda iudicio Cl. D. Eduardi Pázsitzky, medici per me deputati, habitualiter inhabilis declaratus Ordinariatum supplex adiit, ut, quamprimum id numerus pensionatorum admiserit, albo Emeritorum Sacerdotum cum annua pensione 600 florinum cooptaretur.
(De annua pensione Josepho Tarbérzy par. Muciensi ap- placidanda.)

Quum autem dictum parochum proprius districtus eatenus requisitus pro rudedonatione unanimibus votis recommendaret, in sensu puncti 6. statutorum pensionalium cunctos honorabilium districtuum Vice-Archi-Diaconos praesentibus provocatos volo, ut intuitu annuae pensionis oratori applicandae vota, quisque sui districtus, expetant et usque finem mensis Januarii a. 1897. ad Ordinariatum promoveant.

4581
1896

Chorus Episcoporum Hungariae in Instructione doto 31. Augusti a. 1895. (Tabellaris conspectus de occasione introductionis novarum legum ad clerum Hungariae data, nro II. punto numero ma- 7. haec praescripsit: „Annue a quovis parocco et parochiae administratore ex- trimoniorum exarandus erit per vicearchidiaconum Ordinariatui substernendus tabellaris conspec- pure cath., mixtorum tus, qui continebit: a) numerum matrimoniorum catholicorum in parochia con- conjunct. civ. tractorum; b) numerum matrimoniorum mixtorum ^{a)} in ecclesia catholica, ^{b)} in oratorio acatholico celebratorum; c) numerum coniunctionum mere civilium; d) numerum prolium ^{a)} baptisatarum, ^{b)} non baptisatarum.“ et prolium bapt. et non bapt.

Tabellaris conspectus hic super toto elapso anno 1896. mense Januario anni sequentis exarandus erit et usque ad finem eiusdem mensis via V. A. Diaconorum Ordinariatui submittendus erit; philyrae ad normam instructionis can-

cellatae nuperrime impressae in typographia *Lycei Eppalis* (Béla Madarász) obtineri possunt.

Ab hoc tamen tabellari conspectu bene distingui debet consignatio tabellaris, quae super mixtis matrimonii vigore Circul. 6. Jan. 1857. nr. 965. mense Novembri cuiusvis anni una cum relatione de convertitis et apostatis Ordinariatui exhibenda est, nam in hac consignatione omnia paria mixta coniugum in parochia existentium, cum nominibus coniugum et prolium, adducenda sunt.

4582

1896

(Ord. Minist.
circa revisi-
onem con-
scriptionum
provent. pa-
rochial.)

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Ministertől. 3585 eln. szám. A lelkészzi és segédlelkészzi jövedelmek összeirásának felülvizsgálata tárgyában ujabb intézkedést tartván szükségesnek, van szerencsém a Főtiszt. Főhatóságnak e tárgyban kiadott rendeletemet szives tudomásvétel végett tisztelettel megküldeni. Fogadja a Főtiszt. Főhatóság kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1896. nov. hó 26. W lassics Gyula. Valamennyi latin és görög szertartásu kath. egyházmegyei Főt. Főhatóságnak.

Rendelet a lelkészzi és segédlelkészzi jövedelmek összeirásának felülvizsgálata tárgyában. A lelkészzi és segédlelkészzi jövedelmek összeirásának felülvizsgálatánál, a törvényhatósági felülvizsgáló bizottság eljárására nézve, egyetértve a belügyminister urral, a következőket rendelem. 1. §. A jövedelmi összeirásokat és az azokhoz csatolt okmányokat az alaki kellekek szempontjából f. év március hó 17-én 878. eln. szám a. kelt rendeletem 38. §-a értelmében az egyházmegyei hatóságok vizsgálják át. A mennyiben mégis a törvényhatósági felülvizsgáló bizottság ilyen alaki hibát/ vagy hiányt fedezne fel, nevezetesen arról győződnék meg, hogy az önbevallást igazoló okmány nincsen a fentebb idézett rendeleteimnek megfelelően kiállítva, kötelességeben áll a végleges határozathozataltól tartózkodni és az illető lelkészt az egyházmegyei hatóság utján szabályszerű bizonylat kiállítására felhívni. 2. §. A lelkész ilyen esetekben a kiigazitást vagy pótlást a vett értesülés napjától számított 15 nap alatt tartozik teljesíteni, és a törvényhatósági felülvizsgáló-bizottság a kiigazítás vagy pótlás végett visszaküldött jövedelmi összeirás felülvizsgálata végett 60 napon belül ujabb határidőt tűz ki. 3. §. A törvényhatósági felülvizsgáló-bizottság végleges megállapodását az összeirási táblázatok ezen rovataiba: „Megállapított jövedelem” és „Megállapított kiadás”, a határozat meghozatala után azonnal bejegyzi, valamint a megállapított jövedelmi és kiadási tételeket feljegyzi az összeirási füzet A. XXI. és B. XXIV. lapján is; azonban az ezen lapokon olvasható záradékot: „A kongruába beszámitható tiszta jövedelem betükkel és számokkal kiirva“ üresen hagyja minden díjat, a mik a felebbezés beadására előirt 30 nap el nem telik. 4. §. A felebbezés beadására megszabott 30 nap eltelté után az összeirási füzet A. XXI. és B. XXIV.

lapjának, a 3. §-ban említett záradéka csak azon esetben töltendő ki, ha felebbezés nem adatott be, ellenkező esetben a záradék kitöltetlenül hagyandó. 5. §. Ezen rendelkezéseim mellett a folyó évi 878. eln. sz. rendeletem 4. §-a érintetlenül marad, azon hozzáadással mégis, hogy ha valamely jövedelmi vagy kiadási téTEL ellen felebbezet adtak be, a megfelebbezett összeirás mindhárom példánya a bizonyító okmányokkal együtt a vallás- és közoktatásügyi ministerhez terjesztendő fel. Budapest, 1896. november hó 26. Wlassics Gyula.

4583

1896

Rendelet. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi ministernek 1896. évi 3649. (Az egyházi hivatalok eln. sz. a. kelt leirata az egyházi hivatalok portómentessége tárgyában. Valamennyi főtiszt. egyházi főhatóságnak.) portómentessége.)

A kereskedelemügyi m. kir. minister urnak értesítése szerint ujabban ismét gyakran előfordul, hogy az egyházi hivatalok, akkor hivatali elődönök 1887. évi 644. eln. számu körrendeletére hivatkozva, magánfeleknek „közszolgálati ügyben portómentes” záradékkal ellátott leveleket küldenek. Minthogy a hivatkozott 1887. évi 645. eln. számu intézkedés az e részben fennálló szabályok téves értelmezésén alapszik, ennél fogva azt hatályon kívül helyezve, van szerencsém Czimedet a következőkről tiszteletteljesen értesíteni. Az érvényben levő portómentességi szabályok (I. Post. Tarifák és Postaüzleti szabályzat 25. §. közzétéve „Magyarországi Rend. Tára” 1888. évf. 257. I.) B. 1. és 2. pontja szerint a fentebb említett kedvezményt csak a polgári és katonai államhatóságok és hivatalok s a törvény által velük egyenlő rangba helyezett közegek, továbbá a törvényhatósági hivatalok, a hivatali főnökök, a hivatali működésben levő polgári és katonai kiküldöttek, királyi biztosok, az udvari hivatalok és a rendjelek irodái s azok főnökei, ezenkívül az államadósságot ellenőrző bizottság, a közmunkatanács, az orsz. közoktatási és közegészségi tanács, az ügyvéd- és tanár-vizsgáló, — az erdészeti államvizsgáló-bizottság, valamint a törvény által kirendelt bizottságok elnökei vehetik igénybe. Az egyházi hivatalok az idézett portómentességi szabályzat B. 8. pontja értelmében csupán vallási, anyakönyvvezetési, iskolai s egyéb hivatalos ügyekben egymásközt s a B. 1. és 2. pontokban felsorolt hatóságok, hivatalok és közegekkel levelezhetnek portómentesen, s ezért a levelezés tárgyához képest a „vallási, anyakönyvvezetési, iskolai stb. ügyben portómentes” záradékot a levélborítékán mindenkor ki kell, hogy tegyék. Az egyházi hivatalok tehát a fennálló szabályok értelmében magánfelekkel portómentesen egyáltalán nem levelezhetnek, s nem alkalmazhatják levelezéseiknél a „közszolgálati ügyben portómentes záradékot sem, mivel a portómentességi szabályzat E) pont második bekezdése értelmében ezen záradékot csak a B) 1. és 2. pontokban felsorolt ‘hatóságok, hivatalok és közegek használhatják. Tiszteletteljesen felkérém ennél fogva

Czimedet, hogy az alattas egyházi hivatalokat ily értelemben megfelelően utasítani méltóztassék. Budapest, 1896. október hó 23-án.

4584—5

1896

(Segédlelkész a községi iskolaszéknek hivatalból rendes tagja nem lehet.) Elvi jelentőségű határozatok. I. Segédlelkész a községi iskolaszéknek hivatalból rendes tagja nem lehet. (A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister 1896. évi október hó 22-én 53.318 sz. a, kelt s Fogarasvármegye közigazg. bizottságához intézett rendeletének mása.)

Folyó évi 683. sz. a kelt jelentése kapcsán értesitem a közigazg. bizottságot, hogy a mennyiben az 1876. évi XXTIII. törvénycikk 9. §-a értelmében a választott tagokon kívül csak a helybeli hitfelekezeteknek rendes lelkészei hivatalból tagjai a községi iskolaszéknek, ennél fogva Catiavei József segédlelkész a lisszai községi iskolaszéknek hivatalból rendes tagja nem lehet. Említett törvénycikk végrehajtása tárgyában a polg. községi iskolaszékek számára kiadott „Utasítás” 2. §-a alapján a rendes lelkész, ha ezt betegség vagy egyéb körülmények iskolaszéki működésében huzamosból ideig gátolnák, helyettesítheti ugyan, de ily minőségben az iskolaszék elnökévé még nem választható, sem más iskolaszéki tisztség reá nem ruházható. Értesitem továbbá a közigazg. bizottságot, hogy azon esetben, ha a lelkészek az iskolaszékben bárminemű tisztségre megbizatást nyernek, a népoktatási törvények végrehajtása tárgyában a polg. községek számára kiadott Utasítás 13. §-ban előírt tiszti eskü letételére kötelezendők, a következő változtatással: „Én N. N. esküszöm az elő Istenre, hogy mint ezen iskolaszéknek megválasztott elnöke (gondnoka, jegyzője) stb. . . . Erről a közigazg. bizottságot tudomásvétel és megfelelő eljárás végett értesitem.

(Polgáriskolai magánvizsgán illetékes hit- oktató.)

II. Ki illetékes a polgári iskoláknál magánvizsgálatot tevő növendékeknek a hit- és erkölcsstanból való megvizsgáltatására? (A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister 1896. évi augusztus 31-én 4151. sz. a. kelt és Zalavármegye kir. tanfelügyelőségéhez intézett rendeletének mása.

Zalavármegye kir. tanfelügyelőségének f. évi január hó 14-én 3291. sz. a. kelt jelentése mellől további eljárás végett azzal küldöm vissza, hogy a polgári iskoláknál magánvizsgálatot tevő növendékeknek a hit- és erkölcsstanból való megvizsgáltatására azon hitoktató illetékes, ki a polgári iskolának, melynél a növendék manánvizsgálatát teszi, rendes hitoktatóna. Ezen vizsgálatért az illető hitoktatót a vizsgadíj megfelelő része megilleti s külön dij nem szedhető. Saját felekezetbeli bármely más hitoktató a vizsgálat elfogadására nem illetékes.

4587

1896

(Közgazda- sági és sta- tisztikai év- könyv.)

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministertől. 3345. eln. szám Mindinkább érezhetővé vált annak szüksége, hogy egy oly kézikönyv álljon ren-

delkezésre, a melyből statisztikai adatok alapján teljes tájékozás legyen szerezhető hazánk és a külföld összes népességi, gazdasági, társadalmi és kulturális viszonyai felől. Erre a célra szolgál a magyar tudományos Akadémia statisztikai és nemzetgazdasági bizottságának megbizásából szerkesztett „Közgazdasági és statisztikai Évkönyv“, melynek eddig megjelent hét évfolyama ugy az illetékes szakférfiak, mint a nagyközönség részéről a tegteljesebb dicsérettel és elismeréssel találkozott. A „Közgazdasági és Statisztikai Évkönyv“ gazdag tartalommal, mint kettős évfolyam fog megjelenni s magában fogja foglalni a legutóbbi évek népességi és közgazdasági állapotainak teljes képet. Kimerítő tájékozást nyújt ugy a hazai, mint a külföldi mezőgazdasági, bányászati, ipari, kereskedelmi, közlekedési, hitelügyi és állampénzügyi viszonyok felől. A nagy terjedelmű, 32 ivre terjedő csinos kiállításu kötet előfizetési ára erős vászonkötésben 4 frt. A munka f. évi október havában fog megjelenni s az előfizetési pénzek ugyanaddig az „Atheneum“ részvénytársulat könyvkiadóhivatalához (Ferencziek-tere 3. szám) küldendők be. Van szerencsém e közhasznú munkálatot a Főtiszt. Főhatóság különös figyelmébe ajánlani. Fogadja a Főtiszt. Főhatóság kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest, 1896. október hó 13. A miniszter helyett: Zsilinsky államtitkár. Valamennyi főtiszt. egyházi főhatóságnak.

4588

1896

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 50801: szám. Az ezredéves (Népoktatási füzetek.) ünnepély alkalmából megbizásomból irt és Lambel Róbert (Wodianer F. és fiai) csász. és kir. udvari könykiadó czég kiadásában megjelent és a magyar népoktatás minden ágazatát tanulságosan felölélő következő ismertető füzeteket (melyeknek ára egyenkint egy korona) 1. A magyar kisdedovás multja és jelenje. Irt: Dr. Morlin Emil 2. A magyar elemi iskolai népoktatás, 2 kötet. Irt: Péterfy Sándor. 3. A felső nép- és polgári iskolai oktatás. Irt: Dr. Kovács János. 4. Az elemi iskolai tanítóképzés. Irt: Sebestyén Gyula. 5. A polgári iskolai tanító- és tanítónőképzés. Irt: Dr. Kiss Áron és Sebestyénné Stetina Ilona. 6. A magyar felsőbb leányiskolák multja és jelenje. Irt: Szuppán Vilmos. 7. Emberbaráti tanintézeteink. Irt: György Aladár. 8. A háziipar és kézügyességi oktatás Magyarországon. Irt: Szterényi J. 9. Az elemi iskolai tanítóképzés. Irt: Sebestyén Gyula, az összes kisdedovodák, elemi iskolák, felső nép és polgári, felsőbb leányiskolák, elemi és polgári tanító- és tanítónőképezzék részére, az óvónői, illetve elemi iskolai tanítói, illetve felső nép- és polgári iskolai, felsőbb leányiskolai, elemi és polgári iskolai tanári könyvtárak számára beszerzés végett melegen ajánlottam. Tisztelettel van szerencsém fölkérni a Főtisztelendő egyházm. főhatóságot, hogy a jelzett és tanügtörténeti és paedagogiai szempontból tanulságos műveket a megjelölt intézetek óvónői, tanítói, illetve tanári könyvtárai részére leendő megszerzés végett a saját

hatáskörében is melegen ajánlani méltóztassék. Budapest, 1896. nov. hó 14-én.
A miniszter helyett: Zsilinszky államtitkár. Valamennyi Főtisztelendő egy-
házmegyei főhatóságnak.

4589

1896

(Piller József
hygienikus
viztartója.)

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisztertől. 45954. szám. Az országos tanszermuzeum igazgatóságának birálati jelentése alapján Piller József tiszaujlaki tanító, szénszűrővel és pohárszekrényivel ellátott iskolai hygienikus viztartóját a Főtiszt. egyházi főhatóság nagybecsü figyelmébe s ugy iskolák, mint kisdedovodák használatára leendő beszerzésre ezennel melegen ajánlom. Budapesten, 1896. szeptember 4-én. A miniszter meghagyásából: Sathmáry miniszteri tanácsos. Valamennyi Főtiszt. egyházi főhatóságnak.

4590

1896

(A községek
neveinok ren-
dezéséről.)

Az országos statisztikai hivatal alábbi megkeresését egész terjedelmében közlöm, felhiva a nt. lelkészkező papokat, hogy a községek neveinek rendezését célzó eme közhasznossági művelethez a rendelkezésére álló adatokkal működjék szivesen közre, — portomentes levélben beszolgáltatván azokat minden további felszólítás nélkül az országos statisztikai hivatalhoz. (Budapest, V., Akadémia-utcza 12.)

1/ ad 4354. eln. sz. *Nagyméltóságú Püspök Úr!*

Ismeretesek azok a nehézségek, a melyek a magyarországi község- és egyéb helynevek tekintetében fennálló rendezetlen állapotból, valamint a nevek helyes irására vonatkozó bizonytalanságból származnak s közigazgatásunk minden ágának hátrányára szolgálnak. Különösen káros hatással van az a körülmény, hogy több ezerre rug azon községek száma, a melyeknek nincs saját önálló, kizárolagos nevük, hanem oly névvel birnak, a mely egyuttal más községek megjelölésére is szolgál. A községek azonosságából első sorban a postai és távirdaszolgálatban, kisebb mértékben a vasuti szolgálatban, sőt az általános közigazgatás minden ágában s még a társadalmi érintkezésekben is számos félreértés és gyakran helyrepítőlhetetlen kár származik. Nem kevésbé hátrányos azonban az a körülmény is, hogy számos községünkben viszont többféle elnevezése is van, a mi szintugy, mint a névazonosság — miután nem mindenki ismerheti az összes elnevezéset — megnehezíti a kölcsönös megértést.

A fennálló rendezetlen állapot megszüntetése céljából kivánatos tehát, hogy egyrészt minden egyes községnek saját külön neve legyen, a mely más község nevével össze nem téveszthető, másrészt pedig, hogy minden község — ama gyakran szokásos többféle elnevezés kiküszöbölésével — kizárolag csak egy hivatalos névvel birjon, a mely nemcsak a hivatalos életben, hanem a társadalmi

érintkezésekben is minél általánosabban terjedjen el s lassan-lassan kizárálag használttá legyen.

E hazafias cél elérése végett a belügyminiszter ur a magyarországi összes község- és egyéb helynevekről egy hiteles, egységes törzskönyvet szándékozik létesíteni, miért is tisztelettel alulirottaknak, mint az országos m. kir. statisztikai hivatal igazgatójának elnöklete alatt egy országos, állandó jellegű vegyes bizottságot alakított.

Hogy a bizottság feladatának sikeresen megfelelhessen, ennek egyik főfeltételét képezi a mai tényleges állapotnak, valamint a történeti fejlődésnek minél alaposabb megismerése, kapcsolatban minden tájékoztatások megszerzésével, a melyek a nevek helyesirásának megállapítása és az új nevek és előnevek alkotása tekintetében utmutatással szoigálhatnak.

A feladat fontossága és nehéz volta indokolja, hogy a bizottság annak minél sikeresebb megoldása érdekében ne szoritkozzék a hivatalos hatóságok támagatására, hanem a hazafias magyar társadalomnak minden rétegéről, ahol csak megfelelő ismeret található, meritse minden felvilágosításokat, a melyek a cél elérésének előmozdítására szolgálhatnak. Köztudomású, hogy e tekintetben a t. egyházi hatóságok, főképen az egyházközösségek lelkészei vannak a legbecsesebb adatok birtokában, a mennyiben ők rendszerint tudják, vagy a rendelkezésükre álló egyházi könyvekből könyű szerrel megállapíthatják, hogy a vezetésük alatt álló községek neve idők folytán ment-e keresztül változáson, valamint kellő intelligenciával párosuló helyi ismereteik alapján sok esetben az iránt is tájékozva vannak, hogy az illető községek minőső körülménynek, természeti viszonyoknak vagy történeti okoknak köszönik mai vagy esetleg régebbi és már használatból kiment elnevezésüket, — hogy valamely községnek eredetileg helyes értelemmel bíró elnevezése idők folytán helytelen kiejtés, vagy más okok következtében nem módosult-e s így a tulajdonképpeni értelmet visszaállítva, miképen kellene azt valóban helyesen irni, stb.? Ennélfogva azzal a tiszteletteljes kéréssel vagyok bátor Nagyméltóságodhoz fordulni, méltóztassék az elnökletem alatt álló bizottságnak a községek nevének rendezését célzó, fontos és nemcsak gyakorlati érdekkéből, de kulturális szempontból is igen nagy jelentőséggel bíró feladatait a magas hatósága alá tartozó lelkészek figyelmébe való ajánlása által támogatni s őket körlevélben arra buzdítani, hogy a mennyiben egyes községek nevének történeti alakulására, helyesirására nézve adataik volnának, azokat minden külön felszólítás nélkül mielőbb az országos m. kir. statisztikai hivatallal (Budapest, V., Akadémia-utcza 12. sz.) közölni sziveskedjenek. Ugyanez alkalommal a bizottság hálás köszönettel fogad oly értelmü indítványokat is, a melyek valamely község nevének megváltoztatására s valamely új névnek ajánlására vonatkoznak, mely esetben azonban annak rövid megemlíttése is kivánatos volna, hogy minőső történeti okok, természeti vagy egyéb körülmények javasolják az ajánlott névnek választását.

Midőn végül még megjegyzem, hogy az egyházi hivataloknak ez ügyben az országos m. kir. statisztikai hivatalval való levelezései „Hivatalos felszólítás folytán statisztikai ügyben portómentes“ felirással ellátva, a postai viteldij alól mentesek, ismételten azon biztos reményemnek vagyok bátor kifejezést adni, hogy Nagyméltóságod a magyarországi községek nevének gyökeres és végleges rendezése céljából megindított országos munkálatok hathatós ajánlásával és befolyásával hazafias támogatásában részesíteni kegyeskedik

Fogadja Nagyméltóságod őszinte tiszttettem nyilvánitását. — Budapest, 1896. évi november hó 12-én. Az országos m. kir. statisztikai hivatal igazgatója Jekelfalusy miniszteri tanácsos, mint a magyarországi község és egyéb helynevek egységes, hiteles törzskönyvének létesítése céljából alakított vegyes bizottság elnöke.

4591

1896

(Pályázat a
bibliafordítá-
sok jutalma-
zására alapi-
tott Lacken-
bacher-féle
pályadíjra.)

A Lackenbacher-féle alapítványból 15—20 bibliai versnek héberből arabra készítendő legjobb fordításáért 945 frt o. é. tüzetik ki jutalmul. A feltételek következők; 1. Mózes 5 könyvének mindenikéből (a leszármazási lajstromok kivételével) sors által 3—4 versből álló hely szemelendő ki, mely héberből arabra fordítandó. Arab szótár használható ugyan, azonban két egyenlően jó fordítás között a szótár nélkül készülté az előny. Legjobb fordításul az tekintendő, mely a londoni Polyglotte-hoz legközelebb áll. 2. A versenyben azon belföldiek vehetnek részt, kik a hittudományi tanfolyamot a bécsi, prágai vagy budapesti egyetemen a jelen, vagy a legközelebb lefolyt tanévben vagy pedig 2, legfeljebb 3 évvel előbb végezték és a kath. presbyterianust felvették. Egyenlően jó fordításoknál az elsőség azé, ki a hittudományi tanfolyamot legközelebb fejezte be. 3. A verseny a bécsi, prágai és budapesti egyetemen tartatik, s a dolgozat 12 óra alatt elkészítendő. Rövidebb időköz viszonylagos előnyül szolgál. Ezen dijért a verseny Bécsben f. évi deczember 18-ra, Budapesten és Prágában pedig f. évi deczember 21-re tüzetik ki. A pályázók kötelesek illetőségüköt az illető egyetem hit. tud. kari dékánjánál legalább 3 nappal előbb okmányilag igazolni. Budapest, 1896. évi november hó 21-én. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministertől.

4592

1896

(Pályázat a
b.-löcsei kán-
tortanítói
állomásra.)

A baranya-löcsei r. k. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Java-dalma: 1.) a kegyuraságtól 8 pozs. mérő kétszeres = 25 frt 53 kr és 4 frt 20 kr. 2.) minden pártól (350 pár) félnyolczada kétszeres ($43\frac{3}{4}$ pozs. mérő = 143 frt 31 kr. 3.) minden pártól $\frac{1}{16}$ pozs. mérő ($21\frac{5}{8}$ p. m.) szemes tengeri = 59 frt 68. kr. 4.) minden szöllőbirtokostól egy magyar itce összesen: 186 liter bor = 48 frt 36 kr. 5.) 150 pár, kiknek nincs szöllejük, 10 krt fizetnek borváltságot

= 15 frt. 6.) minden pár fizet 05 krajczár párbért = 17 frt 50 kr. 7.) a hitközségtől évenkint 6 öl (20·46 köbméter) tölgy hasábfa = 51 frt 15 kr. 8.) a kegyuraságtól iskolafütésre évenként 4 öl (13·64 köbméter) tölgyhasábfa = 34 frt 10 kr. 9.) minden egyes tankötelestől $52\frac{1}{2}$ kr. (átlag 100 tanköteles van) = 52 frt 50 kr. 10.) Vasárnapi oktatásért = 31 frt 50 kr. a hitközségtől. 11.) Stola átlag = 35 frt. Szántóföld 4 kat. hold 879 □ öl, rét: 826 □ öl, konyhakert 347 □ öl, mindezeknek kat. jövedelme összesen: 105 frt 93 kr. Az összes javadalom pénzértéke 623 frt 76 kr. o. é., ebből tisztán tanítói fizetés: 475 frt 40 kr., kántori pedig 148 frt 36 kr. Lakása áll: 3 szobából 2 konyhaból 1 éléskamrából 1 pincéből, 2 istálló-, 1 pajta- és padlásból. Tannyelv: sokac, német és magyar. Pályázati határidő: 1896. deczember hó 13. A választás és énekpróba napja: 1896. deczember hó 16. Az állomás 1897. január 2-án elfoglalandó. A kérvények a ker. esperességhez Herczeg-Szőllősre (Baranya-megye) küldendők.

4593

1896

A püspök-laki kántortanitói állomás lemondás folytán ujból megüresedvén, (Pályázat a arra a f. é. XX. számu körlevélben közölt feltételek mellett f. é. deczember 24-ig püspök-laki ezennel pályázat hirdettetik. A választás deczember 27-ikén reggel fog megejtetni. kántortanitói állomásra.)

4594

1896

A laskafalui r. k. kántortanitói állomásra a pécsi püspöki szentszék (Pályázat a 268/1896. számu végzése értelmében következő pályázat hirdettetik. Jövedelme a laskafalui k. 29751/1893. számu min. rend. alapján a járási főszolgabiróság által 1893. okt. tanitói állomásra.) 10-én felvett jegyzőkönyv és a szentszéki végzés szerint következő: 1. Lakás: 2 szoba, 2 konyha, pincze, kamra, pajta, istálló; 2. Laskafalun és Uj-Laskafalun minden ház után (1893-ban 193, most 210) $\frac{1}{4}$ p. m. buza = 174·33; 3. minden zsellér után (1893-ban 67, most 50) $\frac{1}{4}$ p. m. rozs vagy kétszeres = 50·11; 4. a községtől 4 p. m. zsurmolt tengri = 11·04; 5. minden ház és zsellér után 53 kr. = 132·50; 6. kerttel együtt 9 kat. hold és 1380 □ öl szántóföld, melyet a tanító műveltet és utána az adót fizeti = 52·57; 7. 9 régi öl tölgyfa és iskolafütésre külön 4 öl, (ha az urodalom tölgyfa helyett púha fát szolgáltat ki, szentszéki végzés szerint a tanító köteles perejni), = 90 frt; 8. minden tanköteles után, a kiket — szentszéki végzés szerint — a kántortanító tanít, 80 kr. = 70 frt, (ezen szentszéki végzés megfelebbeztetett); 9. vasárnapi oktatás után = 26·25; 10. a dárdai urodalomtól 10 p. m. kétszeres = 31·39 és készpénzben 4 frt; 11. egy hold föld kétszeri szántása és évekint kétszeri malomfuvar = 8 frt; 12. stoláris 89·16. Ebből tisztán tanítói jövedelem 646·19, (felebbezés megnyerése esetén 704·39, mely után az előd nyugdíjaztatott) és tisztán kántori 93·16. — Pályázhatnak okleveles tanítók. Megkivántatik: az orgonálásban és a kántorság

minden ágában alapos ismeret és a mise összes Responsoriumainak Gregorian szerint való orgonálása és éneklése. Szöveg: Hanisch Organum comitans ad Responsoria Missae, — megszerezhető Regensburgban Pustet Frigyesnél 35 kr. Tannyelv: magyar-német. Pályázati határidő deczember 29, mely napon pályázók személyesen megjelenni és a kántorságból próbát tenni tartoznak. Kellőleg felszerelt folyamodványok az iskolaszéki elnökséghez Laskafalura (Baranyamegye, vasuti állomás) küldendők.

4595

1896

(Pályázat a
villányi segéd-
tanítói állo-
másra.)

A villányi segédtanítói állomásra f. é. deczember hó 15-ig pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 300 frt készpénz, havi részletekben kifizetve, egy szobából álló lakás és 2 öl hasábfa. A kántorságban való jártasság is kivánatos, de nem okvetlenül szükséges. A pályázati kérvények a villányi iskolaszék elnökségéhez küldendők.

4596

1896

(Pályázat a
pölöskei k.-
tanítói állo-
másra.)

A pölöskei kántor-tanító évi jövedelme: 1. minden telkes pár után $\frac{1}{8}$ buza és 10 kr., van jelenleg 71 pár. 2. minden kisházas pár után $\frac{1}{8}$ gabona és 10 kr. Van jelenleg $30\frac{1}{2}$ pár. 3. minden zsellér pár után $\frac{1}{8}$ gabona és 10 kr. Van jelenleg $14\frac{1}{2}$ pár. 4. minden szöllőbirtokos pár után 4 itcze bor. 5. a községtől 39 frt 40 kr. 6. két öl fa az urodalomtól, a község által megvágva és behordva. Az iskola szükségletére a fát a község adja. 7. nagy halott után bucsuztatával 1 frt, e nélkül 50 kr. Kishalottnál ennek fele. 8. 10 hold szántóföld, 2 hold rét a község által mindenkép megmunkálva. 9. Kilencz hold föld, melyet a tanító maga munkáltat. Lakás: 2 szoba, konyha, sertésről, istálló, 500 öl házi kert. Ezen évi járulékból tisztán tanítói 162 frt 80 kr., tisztán kántori 137 frt 20 kr.

4597

1806

(Pályázat a
dr.-sz -már-
toni osztály-
tanítói állo-
másra.)

A somogy-dráva-szent-mártoni rom. kath. iskolánál egy osztálytanítói állomás üresedésben lévén, arra pályázat hirdettetik. Tannyelv: magyar, de a horvátul tudók előnyben részesülnek. Jövedelme egy polgári évre 300 frt, egy butorozott szoba, téli fűtéssel, kert és lakás pótlék 50 frt. Pályázati hafáridő 1897. január 6. Az iskolaszékhez intézett kérvények a szigetvári kerület esperesi hivatalánál Lakócsa (Somogy m.) nyújtandók be.

4598

1896

(Pályázat a
d.-szekcsői
oszt.-tanítói
állomásra.)

A d.-szekcsői r. k. népiskolánál egy osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Évi fizetése 450 frt. Ezért köteles ismétlő iskolát is tartani és a kántori

teendőkben is segédkezni. Tannyelv magyar-német. Pályázati határidő decz. 8-ika. Kellően felszerelt folyamodványok a plébánia-hivatalra címzendők Duna-Szekesön. Az állás azonnal elfoglalandó.

4599

1896

A kölesdi kántortanítói pályázat a f. é. XX. számu körlevélben kiirt feltételek mellett f. é. deczember 14-ikéig meghosszabbítatik.

(Pályázat a kölesdi tanítói állomásra.)

4654

1896

A püspök-mároki r. k. iskolaszék 1897. évi január 3-ig pályázatot hirdet kántor-tanítói állomásra. Jövedelme: minden telkes pártól $1\frac{1}{2}$ nyolczados, iskolába járó gyermekeik után $\frac{1}{2}$ nyolczados tiszta buza (22—23 mérő); a kisházas és zselliérektől, valamint iskolába járó gyermekeik után ugyanannyi rozs (35 mérő); minden pártól 4 liter bor (500 liter) és 6 kr. (8 frt 50 kr.); tandij fejében a közsegtől 10 frt 50 kr., az ismétlő iskoláért 21 frt; ugyancsak a községtől 1 szekér (10 bécsi mázsa) széna. A pécsi püspöki urodalomtól 14 köbméter hasábfá, melyet a község vág és behord; minden háztól egy kéve venyege vagy rőzse, melyből az iskolát is fütteti. Fekvősége: 6 kat. hold és 1401 □-öt szántó, ebből 4 kat. holdat és 169 □-ölet a község szánt és róla a termést behordja, a többöt, valamint a tönkre ment szőlőföldet is a tanító maga munkáltatja, ugyszintén a régi temetőt is maga kaszállatja. Lakása: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamara; marha- és sertéstable, kis pincze és kert. Kötelessége: minden nap - és ismétlő iskolát tartani, a kántori teendőket végezni. Az adót ő fizeti. A tanítási nyelv magyar, a templomi pedig egyházhatalmi intézkedésig német és horvát. A folyamodványok az iskolaszéki elnökhöz Himesházára küldendők. A választás 1897. január 3-án délután Püspök-Márokon lesz. Az állomás azonnal elfoglalandó.

(Pályázat a püspök-mároki kántor-tanítói állomásra.)

4722

1896

A tolna-závodi róm. kath. osztálytanítói állomás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázat hirdettetik. Javadalma: évi 300 frt havi előieges részletekben, két öl fa, melyből a tanterem is fűtendő, 5 frt utazási átalány címén s egy, a legszükségesebb butorokkal felszerelt szoba lakásul. Kötelessége: az egyik tanteremben a tanulók oktatása és nevelése s a kántori teendőkben segédkezés, ha férfi-tanító választatik meg, mert különben tanítónők is pályázhatnak. A kellően felszerelt folyamodványok az iskolaszék elnökségéhez küldendők Závodra, u. p. Lengyel, Tolna megyében. Tannyelv: német-magyar. A pályázati határidő deczember 31-ikéig terjed.

(Pályázat a závodi oszt. tanítói állomásra.)

(Personalia.)

Franciscus Köhler, parochus Paksensis, vicearchidiaconus districtus D.-Földvár et Georgius Zányi vadiaconus districtus Szegzárd, nominati sunt; Josephus Báter parochus Ráczpetreensis, sacerdos iubilaris, nominatus est districtus N.-Bólyensis vicearchidiaconus ad honores; Carolus Pintér constitutus est administrator Agárdensis; Josephus Késmárky nominatus est notarius districtus Gödreenensis.

Missi sunt cooperatores: Desiderius Neumayer 5-Ecclesiis ad P.-Sz.-Erzsébet; Desiderius Heckenberger e P.-sz.-Erzsébet 5-Ecclesias ad S. Augustinum; Franciscus Schunk e M.-Kéménd ad Czikó; Desiderius Riedlinger e Czikó ad M.-Kéménd; Arpadus Pelcz e Tóthkeszi ad Vásáros-Dombó; Colomannus Varga e Bogdása ad Tóthkeszi; Geyza Jäger neopresbyter ad Bogdása; Ludovicus Müller neopresbyter ad Somberek.

Datum 5-Ecclesiis, die 3. Decembris, 1896.

Franciscus a Paula Troll m. p.
vicar. Capitularis.

XXII.

4797

1896

Folyó hóban veszik kézhez a plébános urak az egyházm. tanítók új alakban megjelent névtárát. E munka kiadásával az egyházm. hatóság régtől fogva érzett hiányon óhajtott segíteni. Igen sok kérdés merült s merül fel folytonosan az iskolai ügyek intézésénél, melyek helyes megoldásához feltétlenül szükséges ismerni ugy az országos tanügyi törvényeket, mint a püspöki rendszabályokat és egyes felsőbb hatósági döntvényeket, melyek hasonló esetek előfordulása alkalmával irányadók. Mindezen törvényeket, rendszabályokat és döntvényeket, melyek eddig, minthogy együttesen, egy könyvbe egybegyűjtve nem jelentek meg, nehezebben voltak hozzáférhetők, összegyűjtve foglalja magában a *tanítók névtára*, mely egyszersmind az egyházm. r. kath. iskoláknak dióhéjba szoritott történetét is tartalmazza.

Egy másik cél, mely az egyházm. hatóságot e névtár kiadására indította, az volt, hogy a r. kath. tanítók, kik szük anyagi körülményeiknél fogva — bár szükségük van rá — nem szerezhetik meg maguknak az iskolai törvényeket és a püspöki rendszabályokat magukban foglaló sokszor drága kiadványokat, a felsőbb hatósági döntvényekről pedig egyáltalán alig szerezhetnek tudomást, kapjanak egy munkát, melylyel kezökben könnyen megismerhetik kötelességeiket s megvédelmezhetik jogaiat.

Végre még egy harmadik cél is lebegett az egyházm. hatóság előtt. Az idők parancsolta szükség folytán ujabban elrendeltetett, hogy a zsinati vizsgálaton jelentkező áldozópapok vizsgálatot tegyenek a tanügyi törvényekben és szabályokban való jártasságukból is. Ámde eddig nem állott rendelkezésükre oly munka, melyből rendszeresen készülhettek volna, hanem ugy kellett a szükséges tudni valókat innen is, onnan is összeszedegetniük; hogy pedig ez mily fáradtságos és mennyi időveszteséggel jár, mindenki tudja, ki tanulással foglalkozott. Az egyházm. hatóság tehát a tanítói névtárral oly munkát akart a zsinati vizsgálatra készülő lelkészek rendelkezésére bocsájtani, melyet mint tankönyvet használhassanak.

E munka azonban csak ugy fog megfelelni célpontnak, ha a lelkész és tanító urak szorgalmasan olvasgatják s ép azért lelkökre kötöm, hogy ugyan egyébkor is, de különösen, ha valamely elintézendő tanügyi kérdés kerül napirendre, üssék fel e munkát, hogy ennek utmutatása szerint helyesen és mindenkit kielégítő módon oldhassák azt meg, a zsinati vizsgálatra készülők pedig csak saját érdekükben cselekszenek, ha a névtárban foglaltakat szorgalmatlanul tévedésből teszik.

(Egyházme-
gyei tanítók
névtára.)

Egyben elrendelem, hogy a tanítói névtárból a plébános urak a segédlelkészeknek és a plébániájuk területén működő tanítók mindeneknek egyet elismervény mellett átszolgáltassanak. Az elismervények 1897. jan. 15-ig az egyházm. hatósághoz küldendők be.

4794

1896

(Templomok-
nak általános-
ságban tett
hagyományok
nem illeték-
mentesek)

Tudomás és miheztartásul közzöm a következő pénzügyi közigazgatási birósagi határozatot.

Másolat. 9643/1896. szám. Ő felsége a Király nevében. A magyar királyi pénzügyi közigazgatási biróság Leitner Sándor kocsolai plébánosnak jogilletékügyét, melyben a hőgyész m. kir. adóhivatalnál, terhére 1894. évi A. s. k. 2014 t. sz. alatt előirt 80 frt örökösdési illeték törlése iránt beadott felebbezését a szegzárdi m. kir. pénzügyigazgatóság 1896. évi ápril hó 8. napján 10367. sz. a. k. végzéssével elintézte, ügyfél felebbezése folytán 1896. évi október hó 16. napján tartott nyilvános ülésben vizsgálat alá vevén következő Itéletet hozott: A m. kir. pénzügyi Közig. biróság a m. kir. pénzügyigazgatóság idézett keletű és számu végzését nem felebbezett részében érintetlenül, a hagyományra vonatkozó megfelebbezett részében pedig indokainál fogva még azért is helybenhagyja, mert: a végrendelet tanusága szerint a szóban forgó hagyomány a kocsolai róm. kath. egyháznak egész általánosságban a hova fordítás megjelölése nélkül korláthatlanul adatott az örökhagyó részéről, ez a hagyomány tehát az 1868. évi XXIII. t.-cz. 21. §-ában felsorolt illetékményes hagyományok közé nem sorolható. Ezt az itéletet a m. kir. pénzügyi közig. biróság, a szegzárdi m. kir. pénzügyigazgatóságnak 1896. évi aug. hó 31-én 26655. sz. a. k. jelentése mellékleteivel foganatosítás végett oly utasítással adja ki, hogy azt hiteles másolatban felebbezőnek kézbesítesse. Kelt a m. kir. pénzügyi közig. biróságnak Budapesten 1896. évi október hó 16. napján tartott üléséből. Ludvig József s. k. elnök. P. H. Ofrián László s. k. előadó.

4798

1896

(Pályázat a
hirdi kántor-
tanítói álló-
másra.)

A hirdi kántor-tanítói állomás megüresedvén arra pályázat hirdettetik. Ezen állomással járó jövedelem: 1. A községtől 30 mérő tiszta buza, 20 mérő rozs, 60 frt készpénz, a vasárnap oktatásért 21 frt. minden házaspártól 5 itcze bor 510 liter. Van 900 □ Öl rétje, melyről a szénát és sarjut a község behordatja, a közös legelőben 1½ hold illetménye. Stola 50 frt. 2. Az alapítványi uradalomtól 50 frt évnegyedi részletekben, 34 ürköbméter hasábfa, melyet a község vágat és behordat, melyből az iskola is fütendő. Lakása 2 szoba, két konyha; van azonfelül istálló és pincze. Folyamodványok az iskolaszék elnökéhez küldendők Hirdre, posta: Kis-Hird. Választási határnapul deczember hó 27-ik napja tüzetik ki.

Franciscus Gruzling em. vadiaconus et parochus M.-Székensis, (Personalia.)
Josephus Pintér em. vadiaconus, parochus Bonyhádensis et Joannes
Jozgits Juris canonici Doctor, parochus Jánosiensis, resignatis parochiis, inde
a 1. Januarii affuturi anni ab administratione parochiae relevati sunt.

Balthassarus Rathmann administrator Magyar-Székensis, Joannes
Jozgits administrator Bonyhádensis, inde a 1. Januarii anni 1897.,
nominati sunt.

Datum Qu.-Ecclesiis die 15. Decembris 1896.

Franciscus a Paula Troll m. p.
Vicar. Capitularis.

XXIII.

5084
1896

A m. kir. vallás és közoktatásügyi Ministertől. 4225. eln. szám. A m. kir. belügyminiszter úr f. évi deczember hó 3-án 103956. sz. a. kelt s hozzá ítézett átiratában arról értesített, hogy a „Magyarországi Rendeletek Tárában” közölt kormányrendeletekről csak az 1884. évet megelőzőleg kiadottakra vonatkozólag állott betürendes tárgymutató rendelkezésre.

Minthogy pedig a „Rendeletek Tárának” használását tárgymutató hiánya szerfelett megnehezíti a belügyminiszter úr intézkedett az iránt, hogy a „Magyarországi Rendeletek Tárá”-nak 1884—1894. évfolyamatban felvett összes kormányrendeletekről szak, idő és betürendben egybeállított tárgymutató készittessék.

A szóban levő mű az orsz. törvénytár szerkesztőségének kiadásában immár a sajtót elhagyta, s annak ára, tekintettel arra, miszerint ezen közhasznu műnek lehető széles körben való elterjedése, a közsolgálat érdekében kivánatos, csupán az előállítási költségek számba vételével példányonkint 4 frtban állapítatott meg, mely áron az, az orsz. törvénytár szerkesztőségénél megrendelhető.

Miről van szerencsém a Főtiszt. Főhatóságot tisztelettel értesíteni.

Fogadja a Főtiszt. Főhatóság kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1896. deczember hó 17. Wlassits. Valamennyi Főtiszt. Főhatóságnak.

5085
1896

Kis-Dárd a filialis községben a tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: a hitközségtől 300 frt negyedévi előleges részletben, failitemény fejében 20 frt, a tanító által ez összegen vett fát a község szállítja az iskola udvarba, a dárdai urodalomtól kap 472 gramm kétszerest = 24 frt, és 4 frt 20 kr. készpénzt. Lakásul egy szoba, téli és nyári konyha, éléskamra. Van sertés, külön baromfi ól, istálló és 600 □ ól házikert. Községi fuvar hozza Dárdáról a kétszerest és viszi a malomba. A tanterem fűtésére a fát a község adja. A tanító köteles vasár- és ünnepnapokon az iskolában ljtáni tartani és a háznál a temetés szertartását. Stólája nagytemetésért 60 kr., kistemetésért 40 kr. Pályázhatik okleveles, esetleg képezdét végzett is. Iratok a dárdai r. k. plébánia hivatalhoz intézendők. Határidő 1897. január 20.

(Tárgymutató
„Rendeletek
Tárához”)

(Pályázat a
kisdárdai ta-
nitói allo-
másra.)

5086

1896

(Pályázat a palatinczai tanítói állomásra.) A czikói r. k. plébániához tartozó Palatincza r. k. tanítói állomásra ujból pályázat hirdettetik. Ezen állomás jövedelme: 1) egy szobából és egy konyhaból álló lakás, és 30 □ öl házi kert; 2) a hitközségtől 156 frt készpénz, állami segély fejében 144 frt készpénz. Csak okleveles tanítók pályázhatnak. A tannyelv német-magyar. Pályázati határidő 1897. január 20. Pályázati kérvények kellőleg felszerelve 1897. január 19-éig a r. k. iskolaszék elnökéhez Czikóba (Tolnamegye u. p. helyben) küldendők.

5087

1896

(Pályázat a totkeszii ktanítói állomásra.) Halálozás folytán megüresedett tolna-tótkeszii, magyarnyelvű r. k. kántor-tanítói állomásra 1897. évi január hó 11-én fog a választás megejtetni. Pályázók okmányait a kerületi espereshez küldjék Érténybe.

Az állomás jövedelme csinos lakás és szükséges melléképületeken kívül: 1) 16 hold elsőminőségű szántóföld, melyből 12 holdat a község mivel, 2) egy kis káposztás-kert, 3) két hold rét, melyről az előfüvet a község kaszálja és behordja, 4) tizenkét szekér tüzelőfa, melyet a község vág és behordat, 5) ismétlő iskolások oktatásáért 25 frt, 6) ostyasütésért a községtől két mérő tisztabúza, 7) minden telkes házaspártól $\frac{1}{2}$ mérő kétszeres és 16 kr., kisházas-, zsellér- és cseléd-pártól $\frac{1}{8}$ mérő rozs és 8 kr., 8) minden szőlőbirtokostól 2 régi iteze bor, 9) temetéstől 25 kr., bucsuztatotl minden vers után 6 kr., házasulandók hirdetéseért 12 kr.; szent misék után megközelítőleg 40 frt. Kóteles a segédtanitonak élemezést adni. Az 1894. évi jövedelemmegállapítási jegyzőkönyv szerint a javadalom pénzértéke 1236 frt 31 kr.

5088

1896

(Pályázat a hirdi ktanítói állomásra.) A hirdi ktanítói állomásra a XXII. számu körlevélben közzétett pályázat eredménytelen maradván, arra 1897. január 17-ikéig ujból pályázat hirdettetik. A pályázati feltételek ugyanazok, a melyek a fent idézett számú körlevélben közöltettek, azon különbséggel mégis, hogy a hitközség a ktanító készpénzfizetését 60 frtról 102 forintra javította fel.

5089

1896

(Pályázat a szent-iváni oszt.-tanítói állomásra.) A szt.-iváni osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Az osztálytanitonak évi fizetése 300 frt, lakbér 50 frt, ölsa 1 méterről, kert $\frac{1}{4}$ hold. Kivántatik az osztálytanítótól, hogy a kántorságban is jártassággal birjon. A pályázat határideje

1897. január hó 11-ike. Az okmányok az iskolaszék elnökségéhez küldendők. Személyes megjelenés kivántatik. Kérvények a szent-dienesi (u. p. Szt.-Lőrincz) esperesi hivatalhoz küldendők.

5101

1896

A teveli r. k. népiskolánál 1896. jan. 25-ig az osztály- és segédkántortanítói állomásokra pályázat nyittatik. Az elsőnek évi jövedelme: egy butorozott szobából álló lakás, 400 frt készpénz; a másodiknak: egy butorozott szobából álló lakás, 200 frt készpénz s a kántortanítónál élelmezés, nemkülönben a fűtéshez szükséges tüzelőfa. Kötélmeik: egy-egy tantermet s az ismétlőiskolát vezetni, továbbá a kántorságban segédkezni. A kérvények az iskolaszéki elnökséghez küldendők. Tannyelv: német-magyar.

(Pályázat a
teveli osztály-
tanítói állomásra.)

5103

1896

A püspök-szt.-erzsébethi plébániához tartozó Kátooly fiókközség kántortanítói állomása lemondás folytán megüresedvén, arra folyó évi január 31-ikéig ujból pályázat hirdettetik. Ez állomás jövedelme az 1893. deczember hó 2-án történt hivatalos felvétel szerint: 1) összes jövedelem 525 frt 48 kr.; 2) levonva a kántori 66 frt 06 krt, 3) marad járulék 459 frt 12 kr.; 4) ez két részre osztva, lesz javadalom 229 frt 56 kr.; ehhez adva a 21 frt tisztán tanítói járuléket, tisztán tanítói jövedelem 250 frt 56 kr., tisztán kántori jövedelem pedig 274 frt 92 kr., végösszeg 525 frt 48 kr.

(Pályázat a
kátooly kántor-
tanítói állomásra.)

Stephanus Takács vicarius Muciensis investitus est parochus (Personalia) Jánosiensis et reportavit census foundationis Pollákianae. Sigismundus Pártos parochus Mözsensis nominatus est vadiaconus districtus Szegzárdensis. Balthasarus Rathmann constitutus est administrator Magyar-Székensis; Eduardus Háy nominatus est vicarius in Muciensis in spiritualibus et temporalibus.

Missi sunt cooperatores: Alexander Gálx Duna-Földvár ad Szegzárd civ. int.; Julius Kopáry ex B.-Baán ad D.-Földvár; Michael Ambach Laskafalu ad B.-Baán, Gabriel Nunkovics e Nádasd ad Laskafalu.

Datum 5-Ecclesiis, die 3. Januarii, 1897.

Franciscus a Paula Troll m. p.
Vicar. Capitularis.